Lisa 1

Tallinna kerishüpokaustide kataloog

Kataloogi ülesehitusest

Kataloogis on hoonete plaanidel tähistatud kerishüpokaustide asukohad. Objektid on rühmitatud kvartalite kaupa. Kvartalid on esitatud numbrilises järjekorras välja arvatud kvartal 42, mis asub Toompeal ning on liigutatud Nimekirja tagumisse ossa teiste Toompea kinnistute juurde.

Kataloogi sisukord:

Kvartal 1 ..... **4**
1. **Lai 5** **5**
2. **Lai 11** **6**

Kvartal 2 ..... **7**
3. **Pikk 3** **8**
4. **Pikk 7** **9**
5. **Pikk 9** **10**
6. **Pikk 15** **11**
7. **Pikk 17** **12**

Kvartal 3 ..... **14**
8. **Pikk 29/ Lai 24** **15**
9. **Pikk 29a** **16**
10. **Pikk 39** **17**
11. **Lai 26** **18**

Kvartal 4 ..... **19**
12. **Pikk 45** **20**
13. **Pikk 47** **21**
14. **Pikk 49** **22**
15. **Pikk 51** **23**
16. **Pikk 57** **24**
17. **Lai 40** **25**

Kvartal 5 ..... **27**
18. **Oleviste 3** **28**

Kvartal 6 ..... **30**
19. **Pikk 67** **31**
20. **Tolli 3** **32**
21. **Pikk 69/Tolli 1** **33**

Kvartal 7 ..... **34**

22. Pikk 71 35
23. Tolli 4 36

Kvartal 8 37
24. Lai 39/ 41 38

Kvartal 9 39
25. Lai 23 40
26. Lai 25 41
27. Lai 29 42
28. Lai 31 43
29. Aida 6 44
30. Suur-Kloostri 16 46

Kvartal 15 47
31. Pikk 4/6/8 48

Kvartal 18 49
32. Apteegi tn 1/ Raekoja plats 11/ Saiakang 2 50
33. Pühavaimu 4 51

Kvartal 19 52
34. Vene 17 53
35. Vene 19 54
36. Vene 23 55

Kvartal 20 56
37. Olevimägi 3/ Pikk tn 34 57
38. Pikk 46 58
39. Pikk 44 59

Kvartal 21 60
40. Pikk 60 61
41. Pikk 66 62
42. Raekoda 64

Kvartal 25 65
43. Kuninga 6 66
44. Kullassepa 7 67

Kvartal 26 68
45. Raekoja plats 18 69
46. Raekoja plats 16 70
47. Raekoja plats 12 71

Kvartal 27 72
48. Suur-Karja 3 73
49. Suur-Karja 5 74
50. Sauna 3 75
51. Viru 14 76
52. Viru 12 77
53. Viru 10 78
54. Viru 8 79

Kvartal 28 80
55. Müürivahe 21/ Sauna 8 81
56. Viru 20 82

Kvartal 29 83
57. Vene 10 84

58. Vene 12 85
59. Vene 16 86

Kvartal 35 87
60. Rataskaevu 5 ahi 1 88
61. Rataskaevu 5 ahi 2 88
62. Dunkri 6 90
63. Dunkri 4 90

Kvartal 36 91
64. Dunkri 7/Niguliste 4 92
65. Niguliste 6 93

Kvartal 37 94
66. Harju 36 95

Kvartal 39 96
67. Suur-Karja 12 97
68. Suur-Karja 8 98
69. Suur-Karja 4 99
70. Suur-Karja 2 100
71. Kuninga 1 102

Kvartal 46 103
72. Rataskaevu 4 104
73. Rataskaevu 6 105
74. Rataskaevu 10 106
75. Rataskaevu 14 108
76. Rataskaevu 16 109
77. Rataskaevu 18/ Rataskaevu 20 110

Kvartal 46a2 111
78. Rüütli 12 112
79. Rüütli 12A ahi 1 113
80. Rüütli 12A ahi 2 113
81. Rüütli 14 114
82. Rüütli 16 115

Kvartal 47T1 116
83. Kohtu 2 117

Kvartal 47T2 118
84. Rahukohtu 5 119

Kvartal 47 T3 120
85. Kiriku põik 4 121

Kvartal 42 122
86. Kiriku plats 3 123

Kvartal 47 T5 124
87. Pikk Hermann 124
88. Landskrone 125

Kvartal 1

Suteliselt suur osa kinnistust on kaetud 19. sajandi hoonestusega. Pea kolmandiku kogu alast võtavad enda alla nukuteatri kompleks ja Gustav Adolfi gümnaasiumi võimla ja selle hoov.
Suur osa selle kvartali keldritest on uurimata, seega võib oletada, et näiteks Lai tn 7 ja 9 hoonetest võib samuti leida jälgi kalorifeeridest. Mitmel juhul on keskaegsed elamud pea tundmatuseni ümber ehitatud.

1. Lai 5

Allikad:
Muinsuskaitse eritingimused Lai tn 5 hoonestuse rekonstrueerimiseks. K.Holland, AS Vana Tallinn, 1995, TKVA n1.s151
Inventeerimisjoonised kaitsetoimikust TKVA n3.s740
Säilivus: ahjukehand on säilinud, uuringuid toimunud ei ole.
Märkmed: hoone ülemised korrused on tundmatuseni ümber ehitatud
Keldri plaan:

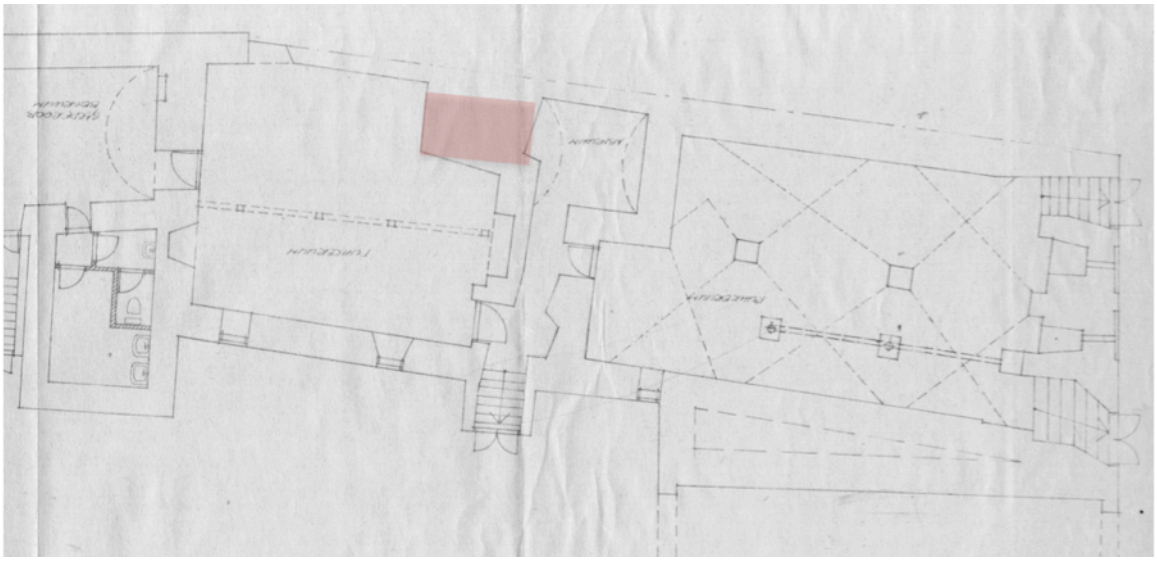

2. Lai 11

Allikad:
Arhitektuuriajaloolised eritingimused kinnistu nr 127 kohandamiseks hotell-restoraniks TKVA n3s818
Säilivus: ahjukehand on säilinud, sisekonstruktsioonid mitte.
Märkmed: võimalik, et ülemistel korrustel osaliselt säilinud mantelkorstna müürid
Keldri plaan:

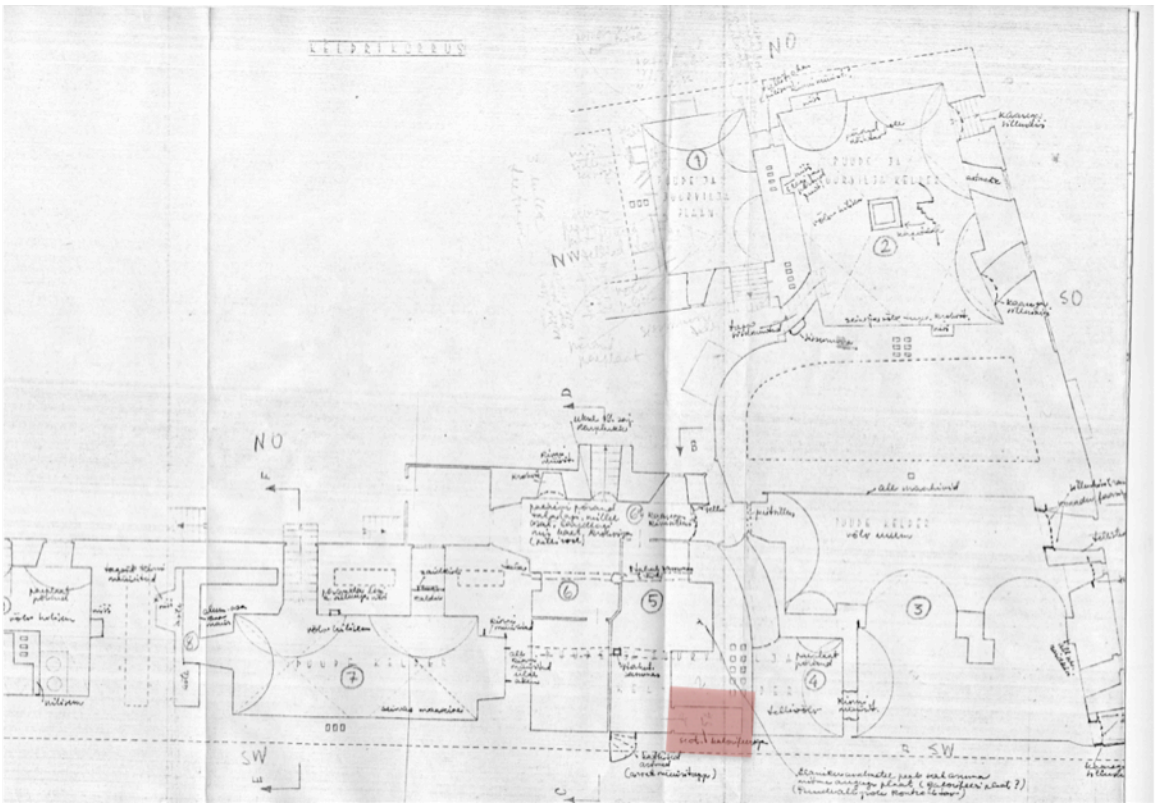

Kvartal 2

Mitu keskaegset hoonet on hävinud 19 sajandi ümberehituste käigus. Kerishüpokaustide jäänused on säilinud viie hoone keldris.

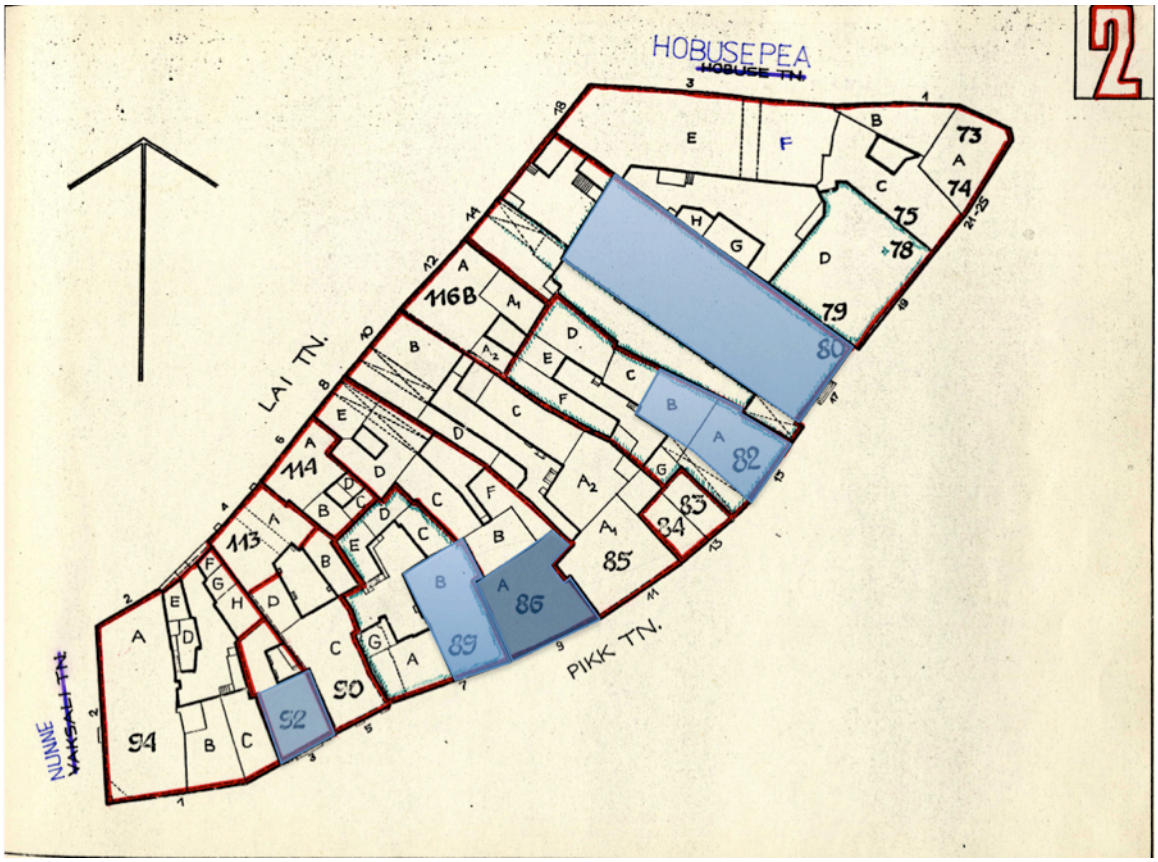

3. Pikk 3

Allikad:
Pikk tn 3 arhitektuuriajaloolised eritingimused vanalinna hoonete rekonstrueerimiseks, Pikk tn 3 Silvi Lindmaa. Vabariiklik restaureerimisvalitsus TKVA N3s633
Pikk tn 3 hoone remont-restaureerimise muinsuskaitselise järelevalve aruanne. A. Pantelejev, Tallinn 2011, TKVA n9.s6976
Säilivus: ahjukehand on säilinud
Märkmed: viimase remondi käigus kalorifeer konserveeritud ja eksponeeritud. Ruumis paikneb wc.
Keldri plaan:

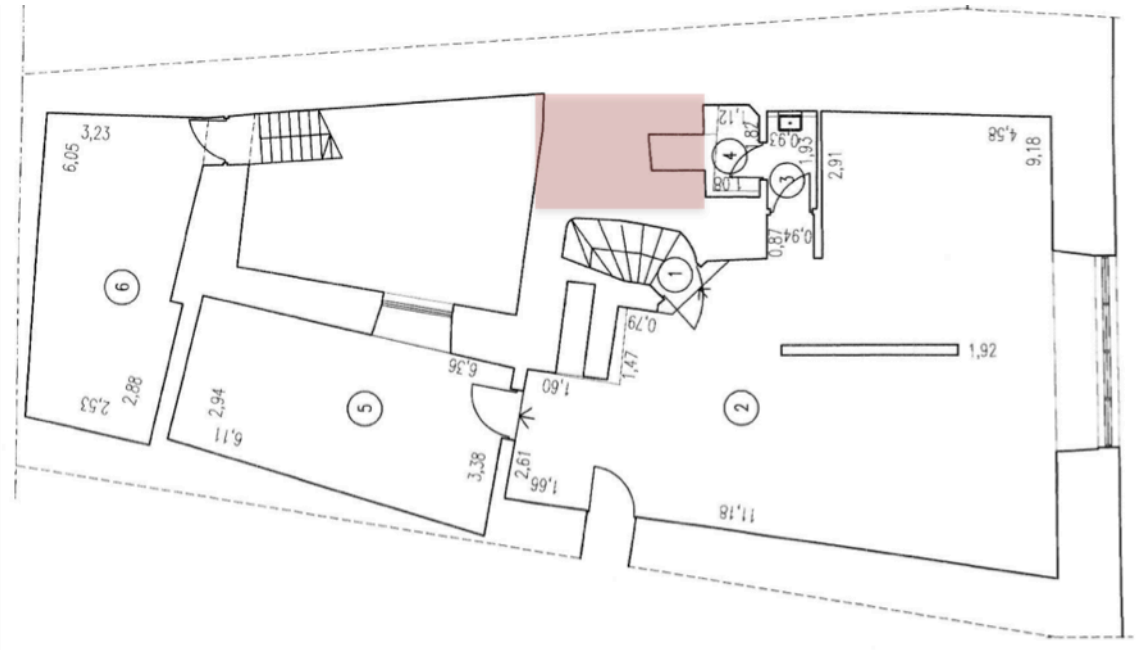

4. Pikk 7

Allikad:
Pikk 7 väliuurimiste aruanne, S. Mäeväli, VRV, Tallinn 1978, TKVA n3.s579
Pikk tn 7 Muinsuskaitse eritingimused hoone remont-restaureerimiseks. A. Pantelejev, Tallinn 2006 TKVA n9.s3811
Säilivus: kalorifeerahju konstruktsioon on säilinud osaliselt
Märkmed: tõenäoliselt on selle ahju tagaküljes olnud nn kinnimüüritav hooldusava.
Keldri plaan:

5. Pikk 9

Allikad:
Tallinn, Pikk tn 9 / Lai tn 8 väliuurimiste ja fikseerimistööde programm, VRV, Tallinn 1977, TKVA n3.s554
Tallinn, Pikk tn 9 / Lai tn 8 väliuurimiste aruanne VRV, Tallinn 1977, TKVA n3.s555,
Säilivus: ahjukehand on säilinud osaliselt, sellest on tehtud läbimurre, kasutusel koridorina.
Märkmed:
Keldri plaan:

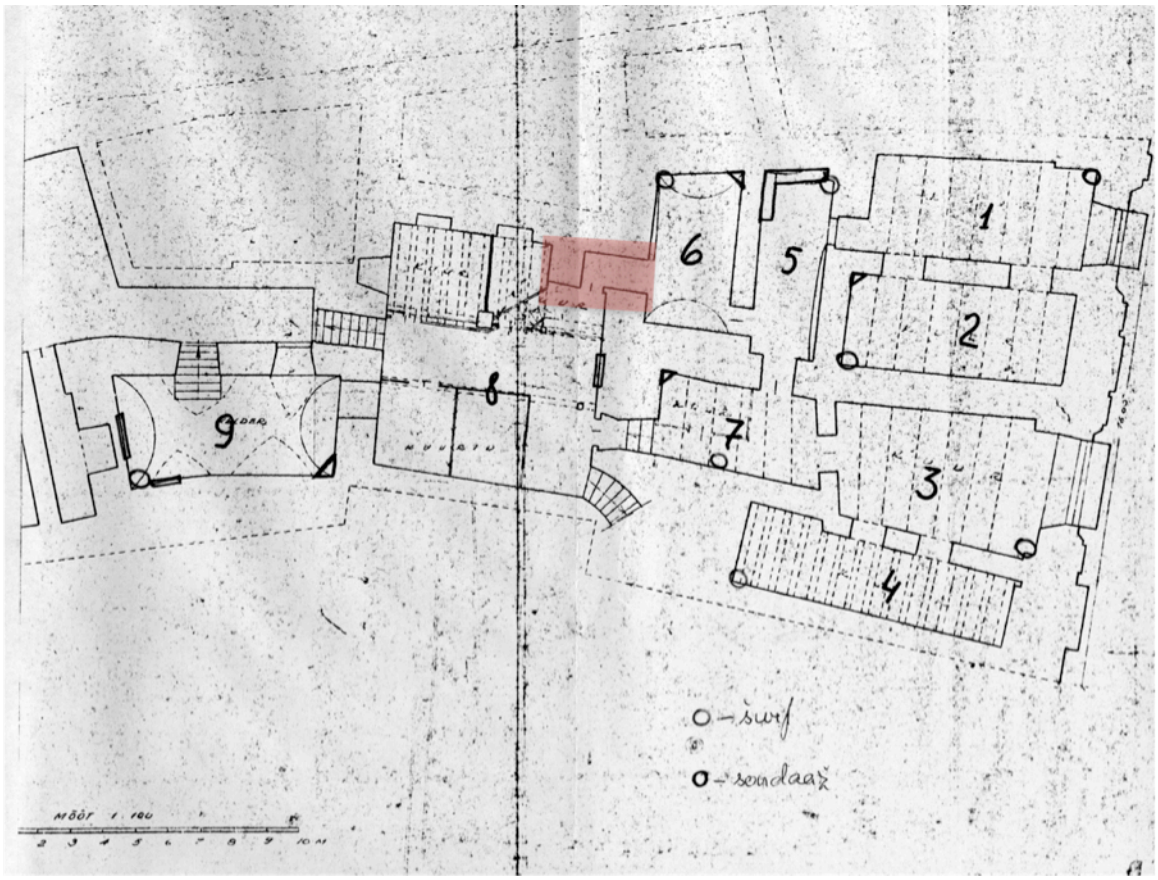

6. Pikk 15

Allikad:
Pikk 15 eskiisjoonis AS Restor arhiivist, 2014
Säilivus: ahjukehand on olemas, väliuuringuid teostatud ei ole.
Märkmed:
Keldri plaan:

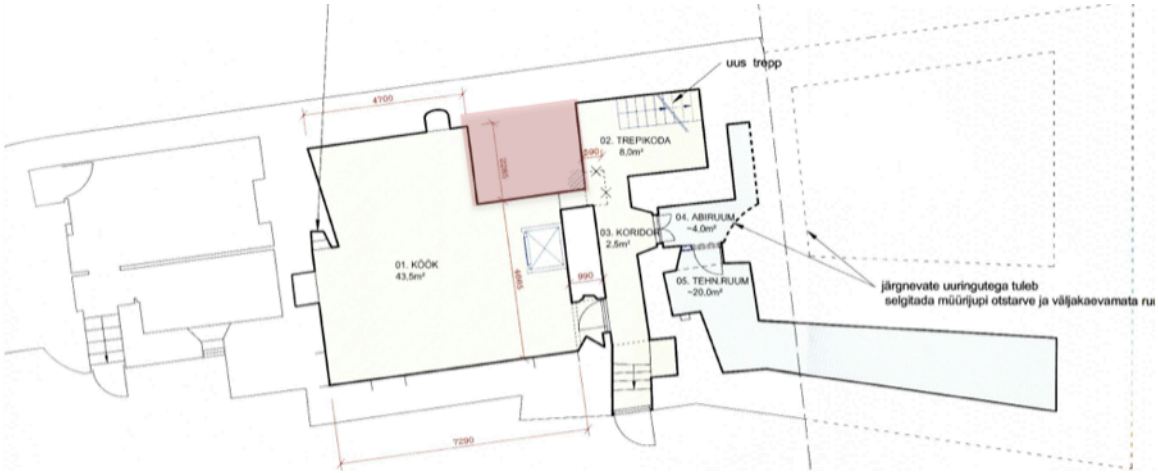

7. Pikk 17

Allikad:
Pikk 17 ehitusajalooliste väliuuringute aruanne, Tallinn: AS Restor 2007, TKVA n9.s4675
Leimus, Ivar; Loodus, Rein; Mänd, Anu; Männisalu, Marta; Raisma, Mariann; Tallinna Suurgild ja gildimaja. Eesti ajaloomuuseum Tallinn, 2011

Säilivus: unikaalse konstruktsiooniga kahekoldelisest hüpokaustist on säilinud vaid pool, teisest poolest on tehtud läbimurre ja see toimib koridorina. Säilinud pool on alles detailideni: koldevõlvid, keris, kuumaõhuavad köetavas ruumis ehk gildisaalis.
Märkmed: Suurgildi saal oli keskaegse Tallinna suurim profaanruum. Arvestades, et kirikuid ei köetud siis oli ühtlasi tegu ka suurima köetava ruumiga.
Keldri plaan:

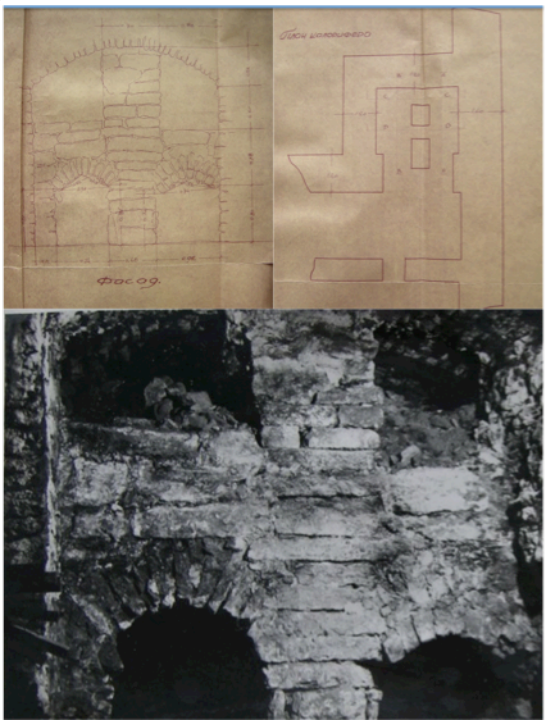

Vasakul vaade kerishüpokaustile 1950. aastatel Foto:
Paremal sama vaade 2007. aastal. Foto: TKVA n9.s4675

Vaade säilinud ahjupoole koldele 2007. aastal. Foto: TKVA n9.s4675

Kvartal 3

Kvartal 3 hüpokaustileiud kinnitavad veelkord Tallinna keskaegse elamuarhitektuuri mitmekesisust. Sellele nagu ka paljudele teistele vanalinna kvartalitele on iseoomulikud pikad kitsad läbi kvartali ulatuvad kinnistud. Pika tn ääres asuvad suured esinduslikud kaupmehemajad, milles on olnud kalorifeerküte. Kinnistute teises otsas Laia tn ääres on algselt olnud aidad või muud abihooned, ka väikeelamud. Üks selline on Lai tn 26 hoone, kus on säilinud ka mantelkorsten ja kerishüpokausti jäänused. Tõenäoliselt on nii Pika kui Laia tn äärsetes hoonetes olnud veel hüpokauste ent need on ümberehituste käigus hävinud või moonutatud.

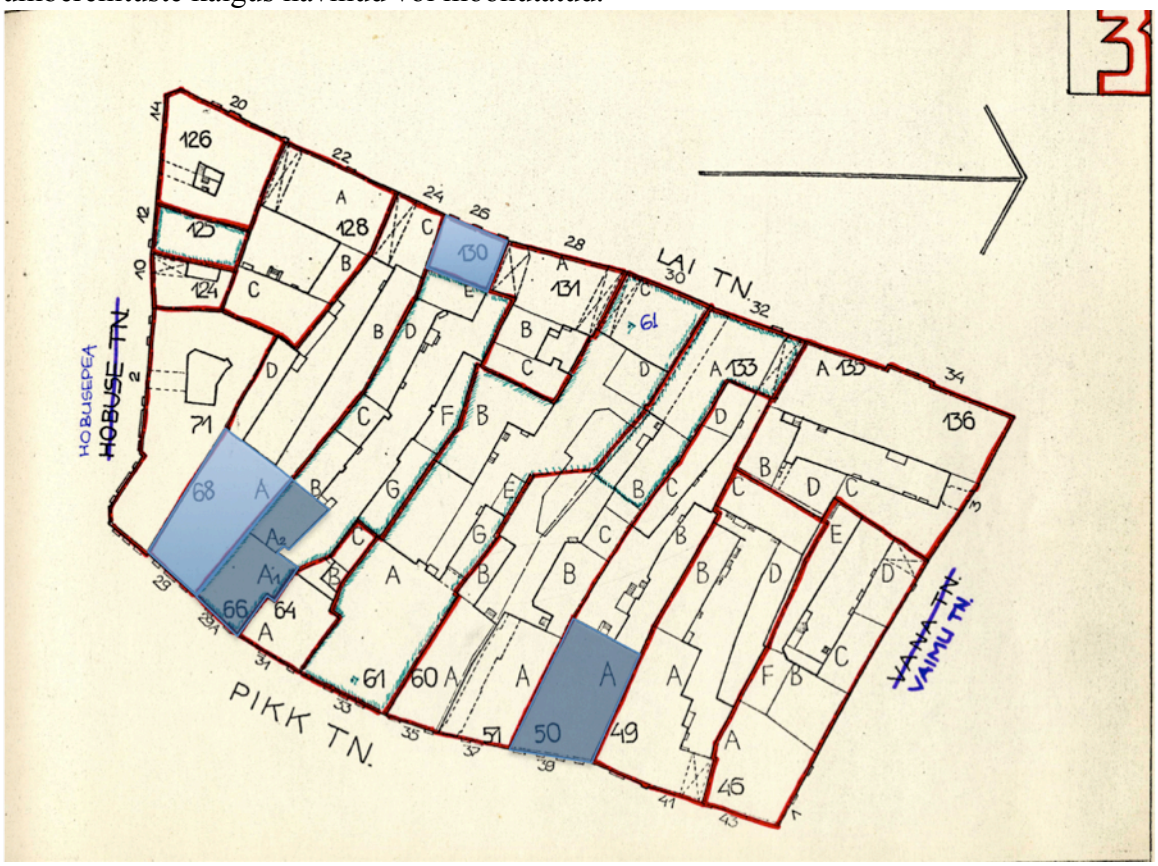

8. Pikk 29/ Lai 24

Allikad:
Pikk 29 / Lai 24 hoonete arhtektuur-ehitusliku seisukorra hinnang ja edasise kasutamise tingimused, AS Stenhus, Tallinn 1993, TKVA n3.s468
Säilivus: ahjukehand on säilinud, väliuuringuid teostatud ei ole.
Märkmed:
Keldri plaan:

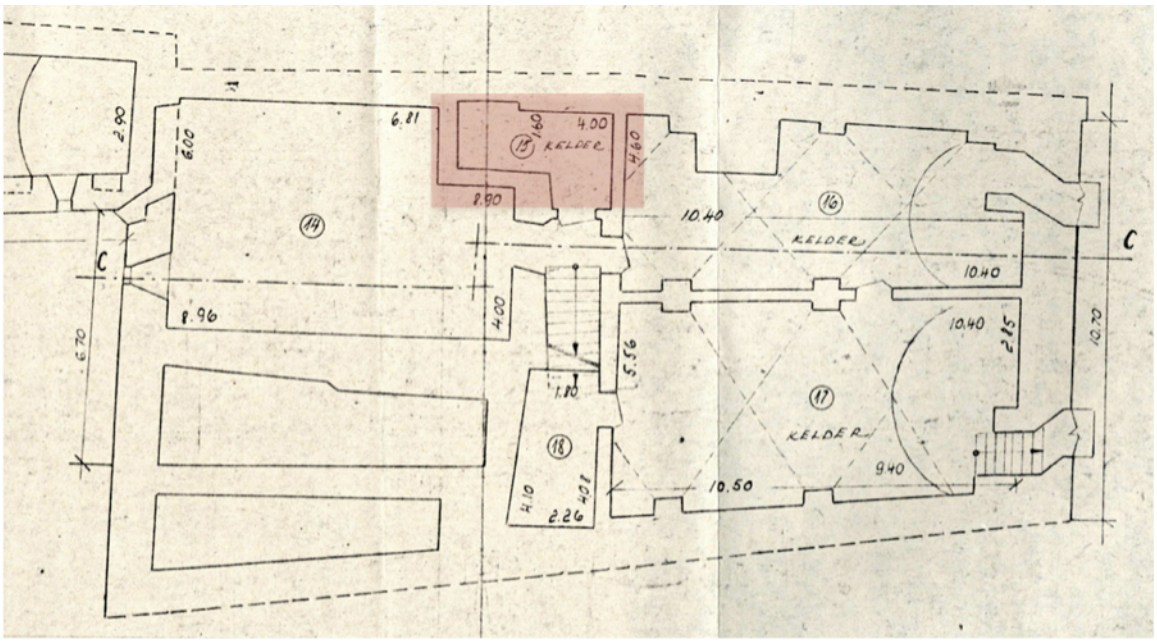

9. Pikk 29a

Allikad:
Pikk 29a Keldriruumide fotofikseerimine ja ülesmõõtmine, B. Dubovik, AS Stenhus, Tallinn 1993
Pikk 29a ja 31 ajalooline õiend, K. Holland, B. Dubovik, Tallinn: Vana Tallinn, 1990
Säilivus: alles on ahjukehand ja kütteplaat
Märkmed:
Keldri plaan:

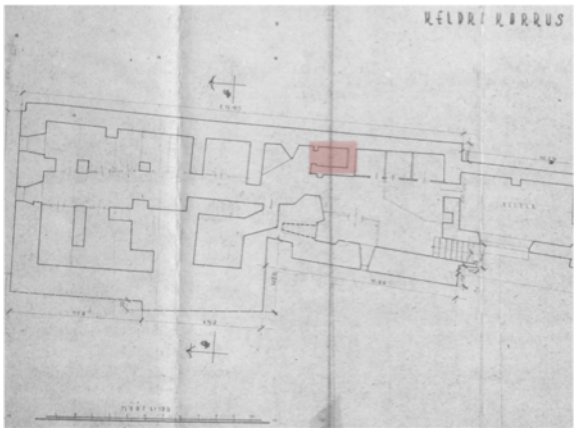

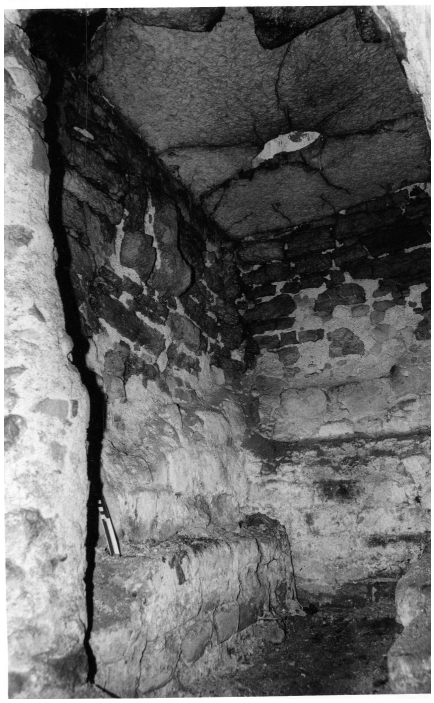

vaade ahjukehandi laest paistvale kütteplaadi osale.

10.Pikk 39

Allikad:
Pikk 39 Keldri restaureerimise tööprojekt (teostamata), T. Böckler, K. Holland, M.Ollik, Tallinn: Vana Tallinn, 1990, TKVA n3.s249
Säilivus:Ahjukehand on säilinud, sisekonstruktsioonide osas puudub info väliuuringuid ei ole teostatud.
Märkmed:
Keldri plaan:

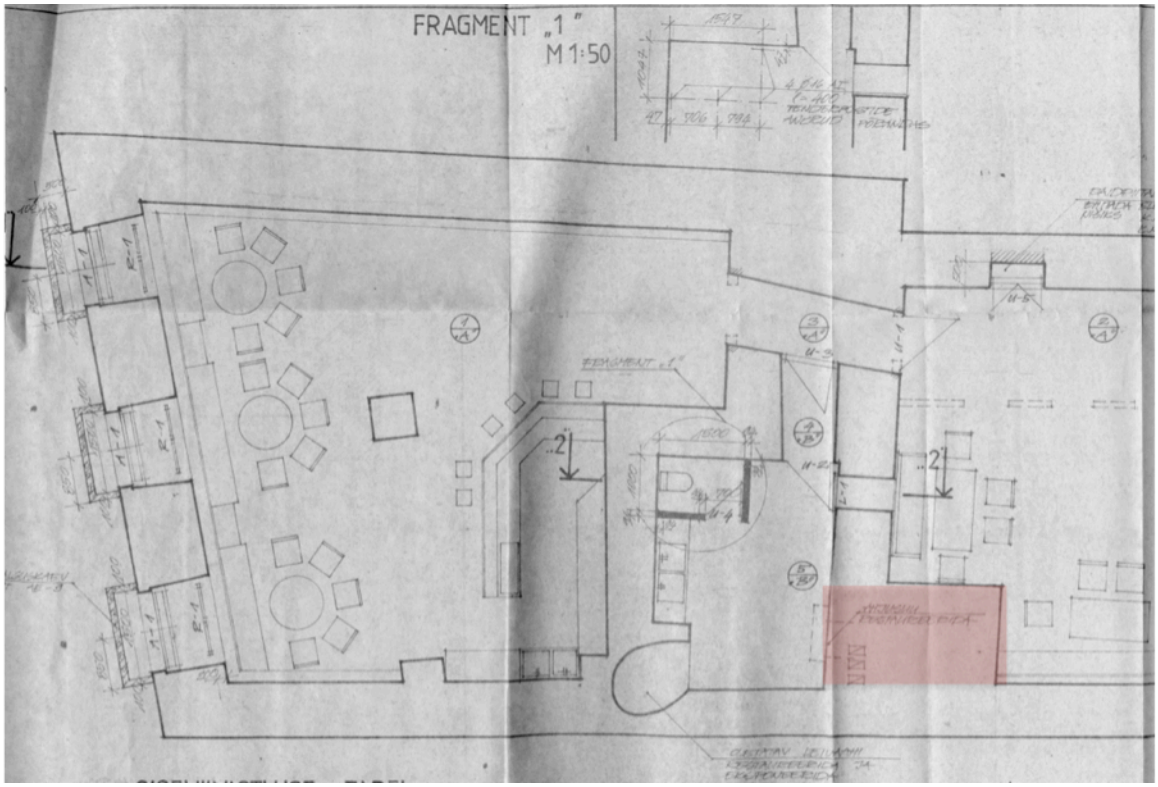

11.Lai 26

Allikad:
Arhitektuuriajaloolised eritingimused vanalinna hoonete rekonstrueerimiseks Tallinn: KRPI 1986.
TKVA n3.s837
Säilivus: alles on ainult ahjukehand
Märkmed: ülemistel korrustel on säilinud mantelkorsten
Keldri plaan:

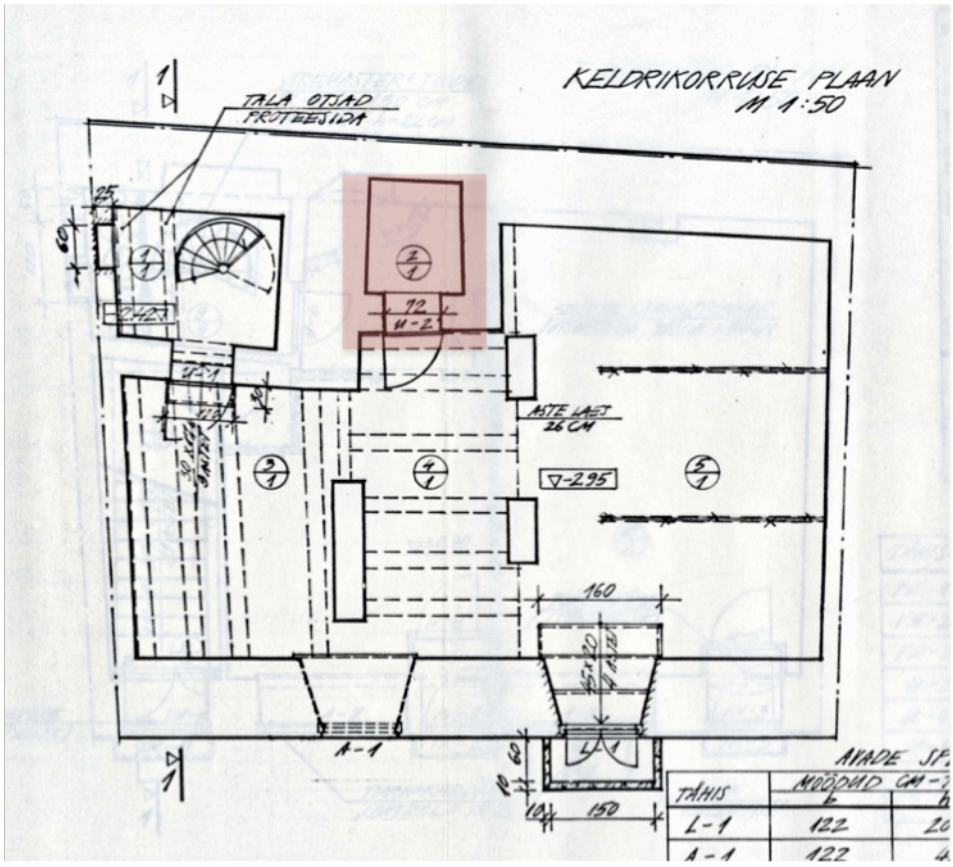

Kvartal 4

Ligi veerand keskaegsest kvartalist on asendatud 20. sajandi alguses suure kortermajaga. Selle all ei ole keskaegseid konstruktsioone säilinud.

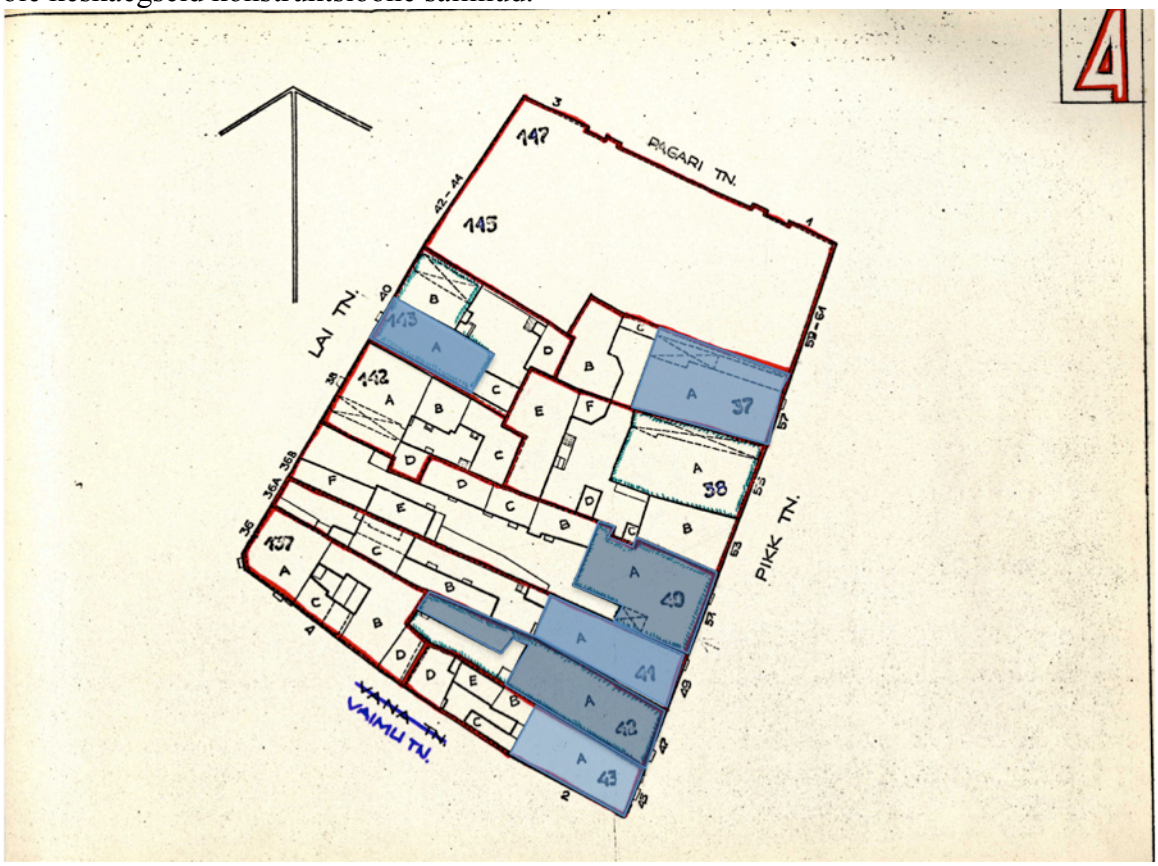

12. Pikk 45

Allikad:
Pikk tn 45 ajalooline õiend. Tallinn: Projektfirma Vana Tallinn 1990 TKVA n3.s234
Pikk tn 45 mõõdistusprojekt Tallinn: OÜ Vana Tallinn 2003, TKVA n9.s1614

Säilivus: ahjukehandist on läbi viidud koridor. Seega on säilinud vaid ahjukehandi külgseinad.
Märkmed: Need keldriruumid, kus paikneb keskaegne küttesõlm on kohandatud restorani köögiks. Ümberehituse käigus on ahjukehand tühjendatud ning osa sellest lammutatud. Dokumentatsiooni nende tööde kohta ei ole.
Pikk 45 dornses on säilinud lavatoorium, talalagi jt keskaegseid ja vara-uusaegseid detaile.

Keldri plaan:

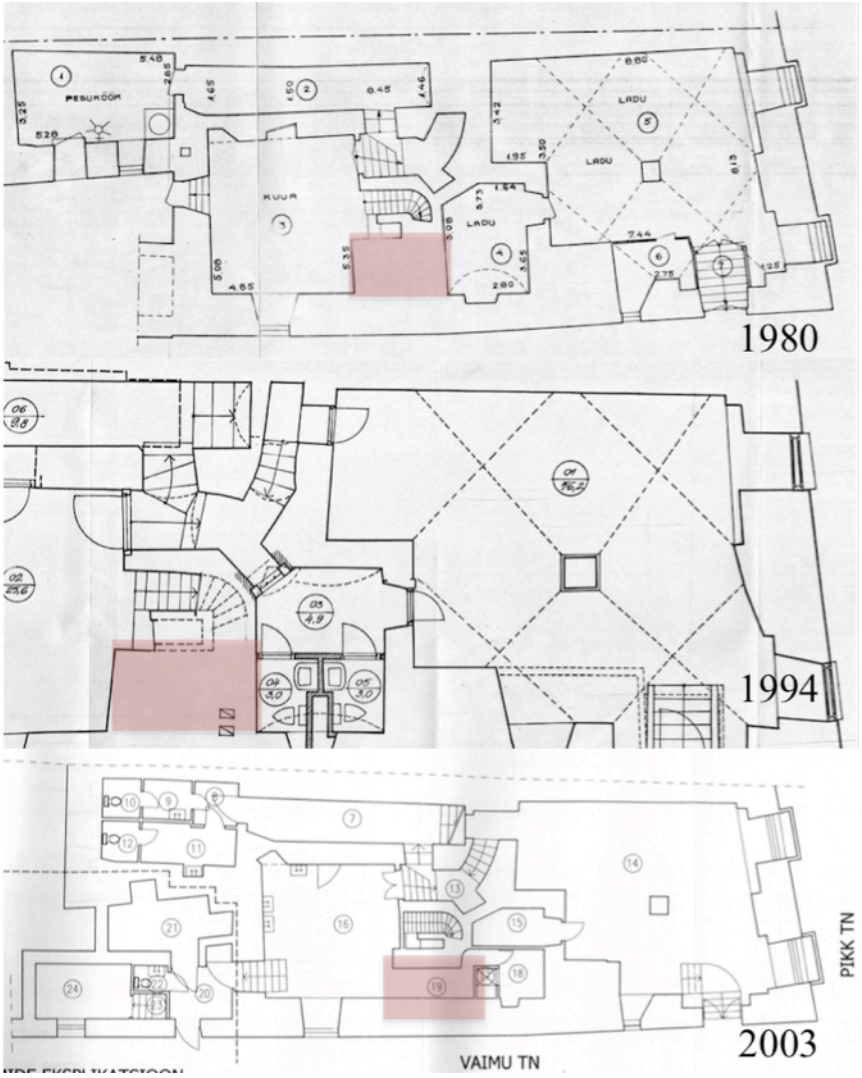

13. Pikk 47

Allikad:
Pikk 47 väliuurimiste aruanne. Silvi Lindmaa-Pihlak, Tallinn 1999, TKVA n1.s486C
Pikk 47 elamu renoveerimise, restaureerimise projekt. Tallinn: OÜ Adrikorn ja Rets 1999, TKVA n1.s487

Säilivus: säilinud on ahjukehand.
Märkmed: Teostatud on uuringud ent nähtavasti on need keldriruumides piirdunud vaatlusega, Kalorifeeri on uuringute aruandes mainitud ent selle seisukorra kohta teavet ei anta.
Keldri plaan:

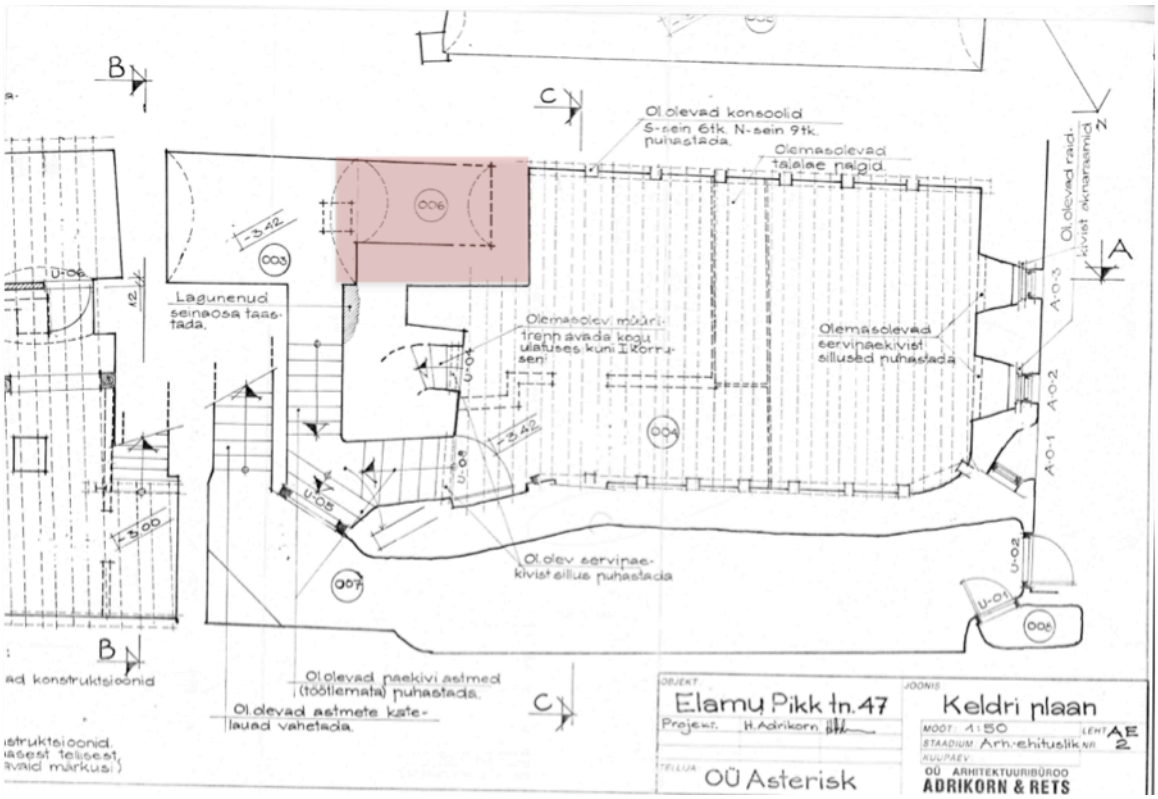

14.Pikk 49

Allikad:
Pikk 49 arhitektuuriajaloolised eritingimused Tallinn: AS Vana Tallinn 1993, TKVA n3.s224
Pikk 49 arhitektuuriajaloolised eritingimused Tallinn: AS Vana Tallinn 1998, TKVA n1.s489
Pikk 49 uuringute aruanne Tallinn: Rihti Projekt 2008, TKVA n9.s5375

Säilivus:Säilinud on ahjukehand.
Märkmed: Arhitektuuriajaloolisi väliuuringuid teostatud ei ole.
Keldri plaan:

Vaade hüpokaustikehandile eeldatava kütteruumi poolt. Foto: Rihti projekt, TKVA n9.s5375

15.Pikk 51

Allikad:
Pikk 51 arhitektuuriajaloolised eritingimused Tallinn: OÜ Vana Tallinn 2001, TKVA n9.s646
Pikk 51/Lai 36 korterite ümberehituste seadustamise projekt. Tallinn: OÜ Vana Tallinn 2008, TKVA n9.s5531

Säilivus:Alles on ahjukehand, lisaks on hoone eeskoja põrandas kalorifeeri kütteplaadi fragment, mida on kasutatud põrandaplaadina.
Märkmed:
Keldri plaan:

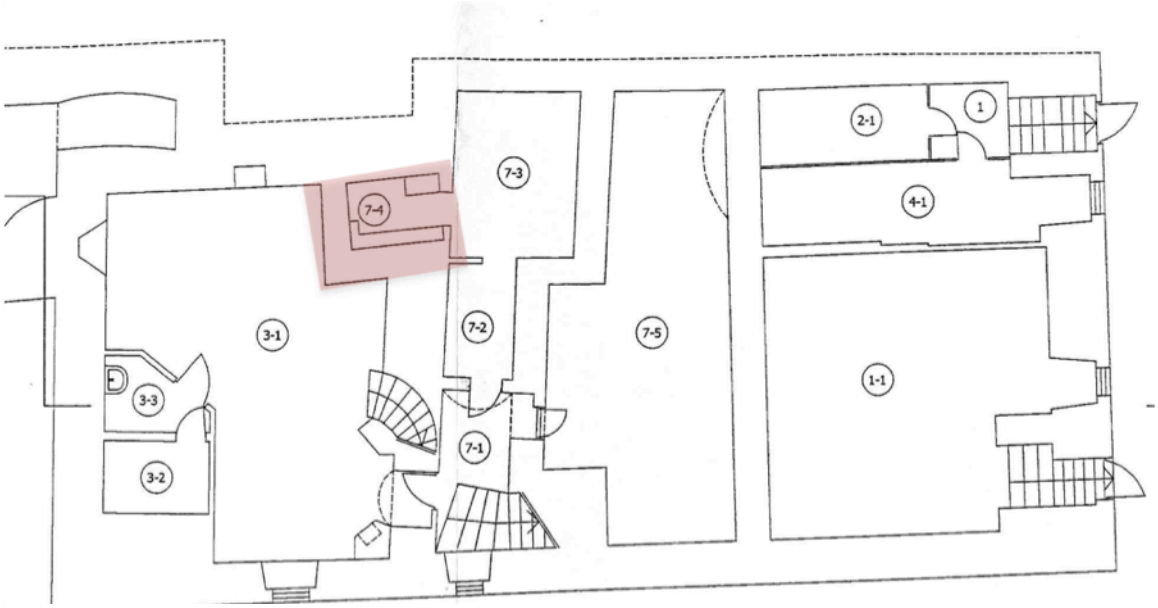

Pantelejevi foto:

Vaade eeskoja põrandas asuvale kütteplaadile. Foto: A. Pantelejev TKVA n9.s646

16. Pikk 57

Allikad:
Arhitektuuriajaloolised eritingimused Pikk tn 57 rekonstrueerimiseks, Tallinn: KRPI 1985, n3.s188
Säilivus: säilinud on ahjukehand.
Märkmed:
Keldri plaan:

17.Lai 40

Allikad:
Lai 40 väliuurimiste aruanne, Tallinn: KRPI 1978, TKVA n3.s986
Säilivus: säilinud on ahjukehand, kütteplaat, ning tõenäoliselt osaliselt ka ahju sisekonstruktsioonid. Säilinud ei ole ahju esisein, selle asemele on laotud tellismüüritis.
Märkmed: Tegu on Tallinna nn kolme venna kompleksi keskmise majaga, mis on silmapistvalt hästi säilinud. Lai 40 ahjukehandi tagumises osas on hooldusava, ahju esisein ei ole algsel kujul säilinud ent näib, et see on asetsenud kütteruumi seinas tagasiastega niššis. Ahju sisemust uuritud ei ole ent kütteruumi poolt on näha esimese koldevõlvi alumised kivid, seega on põhjust arvata, et sisemus on vähemalt osaliselt säilinud.
Keldri plaan:

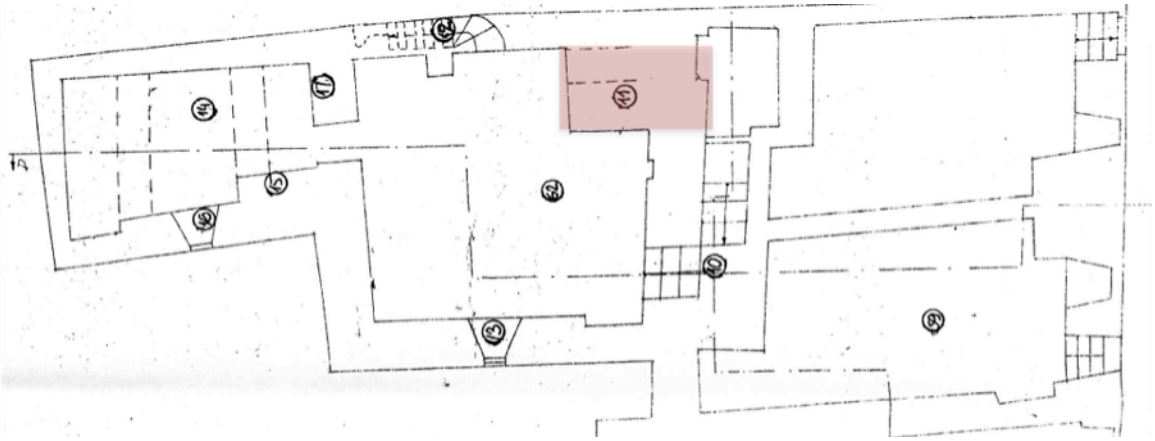

Lai 40 kütteplaat avastati hilisema põranda alt 1978. aastal

Lai 40 tagaseinas on hooldusava, esisein on kinni müüritud.

Kvartal 5

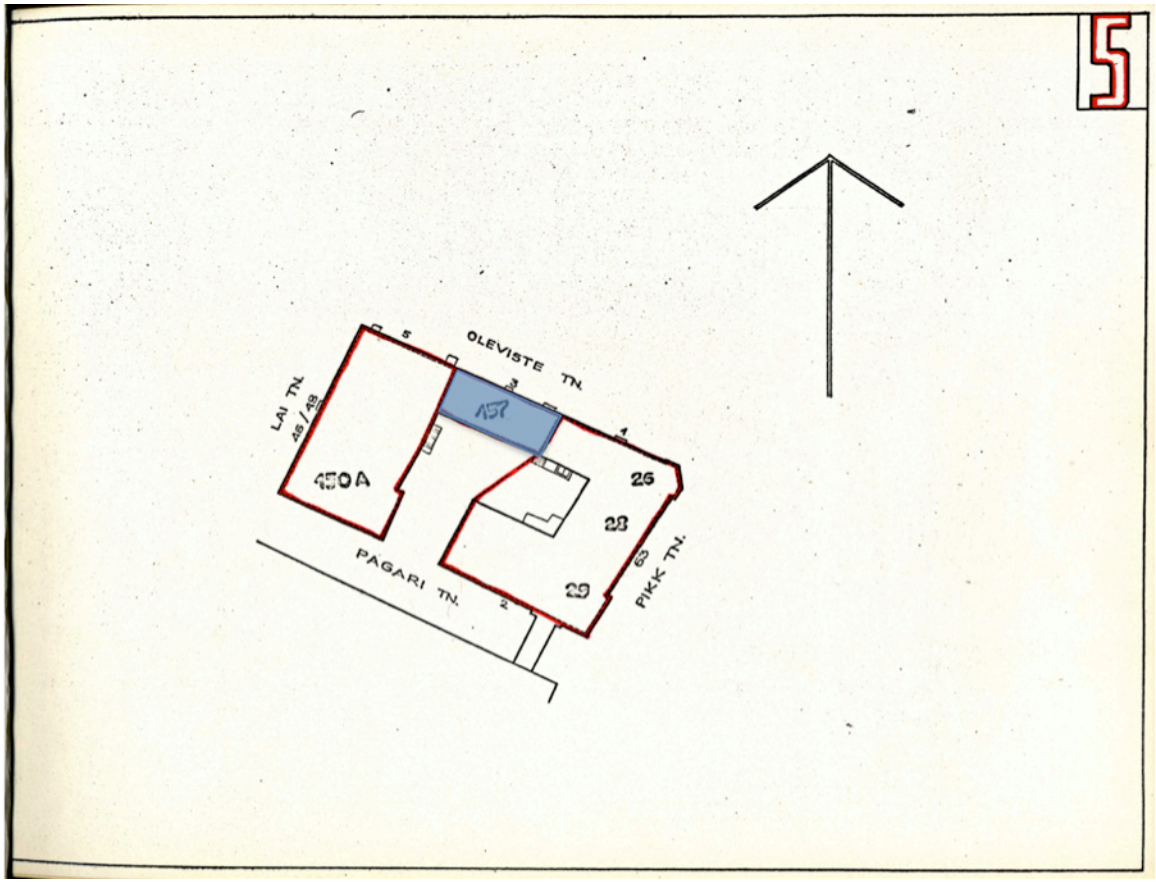

18.Oleviste 3

Allikad:
Oleviste tn 3 restaureerimistööde aruanne, Helve Ilves. Tallinn 2009, TKVA n9.s6197
Säilivus: alles on ahjukehand.
Märkmed: Hüpokausti jäänused avastati 2008. aastal Oleviste tn 3 keldri tühjendamisel. Ruumid võeti kasutusele, ahju konstruktsioonid on konserveeritud ja eksponeeritud.
Keldri plaan:

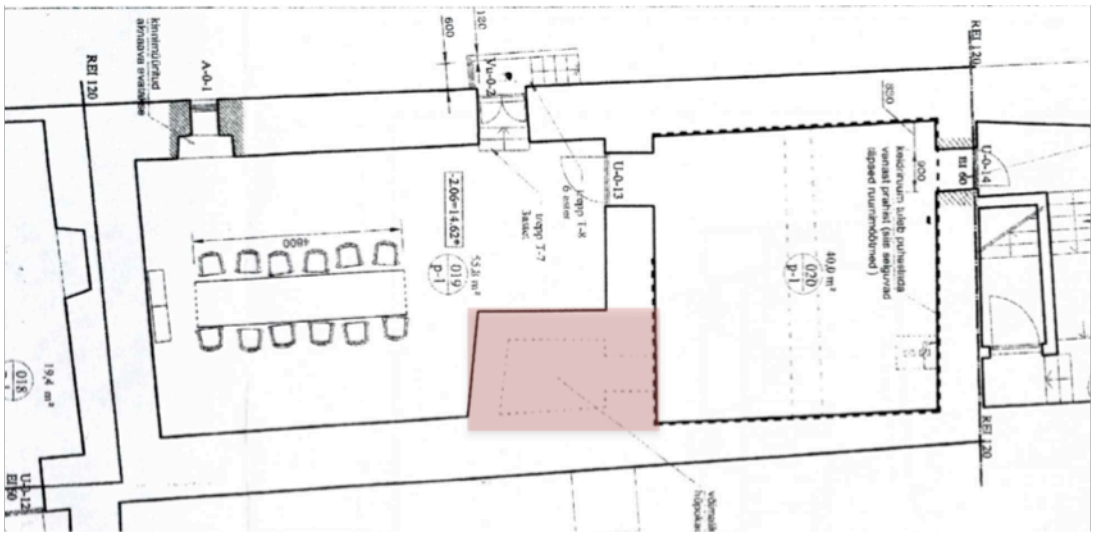

Vaade hüpokaustikehandile köetava ruumi alusest keldrist. Foto: Helve Ilves TKVA n9.s6197

Kvartal 6

Oleviste, Tolli, Laia ja Pika tn vahele jääva kvartali dominandiks on kahtlemata Oleviste kirik. Kiriku kinnistu hõlmab ka enamiku kvartali pinnast, jättes ruumi veel vaid neljale kinnistule. Tolli ja Laia tn nurgal asub kinnistu mis on juba sajandeid kapitaalse hoonestuseta. Sealt on leitud ja osaliselt avatud keskaegsed keldrid ent need on põhjalikult uurimata.
Vaatamata väiksusele leidub selles kvartalis mitu hästi säilinud keskaegset elamut, mis ka käesoleva töö kontekstis huvi pakuvad. Hüpokustahjude jäänused on leitud hoonetest Pikk tn 67, Pikk 69/ Tolli 1 ja Tolli 3.

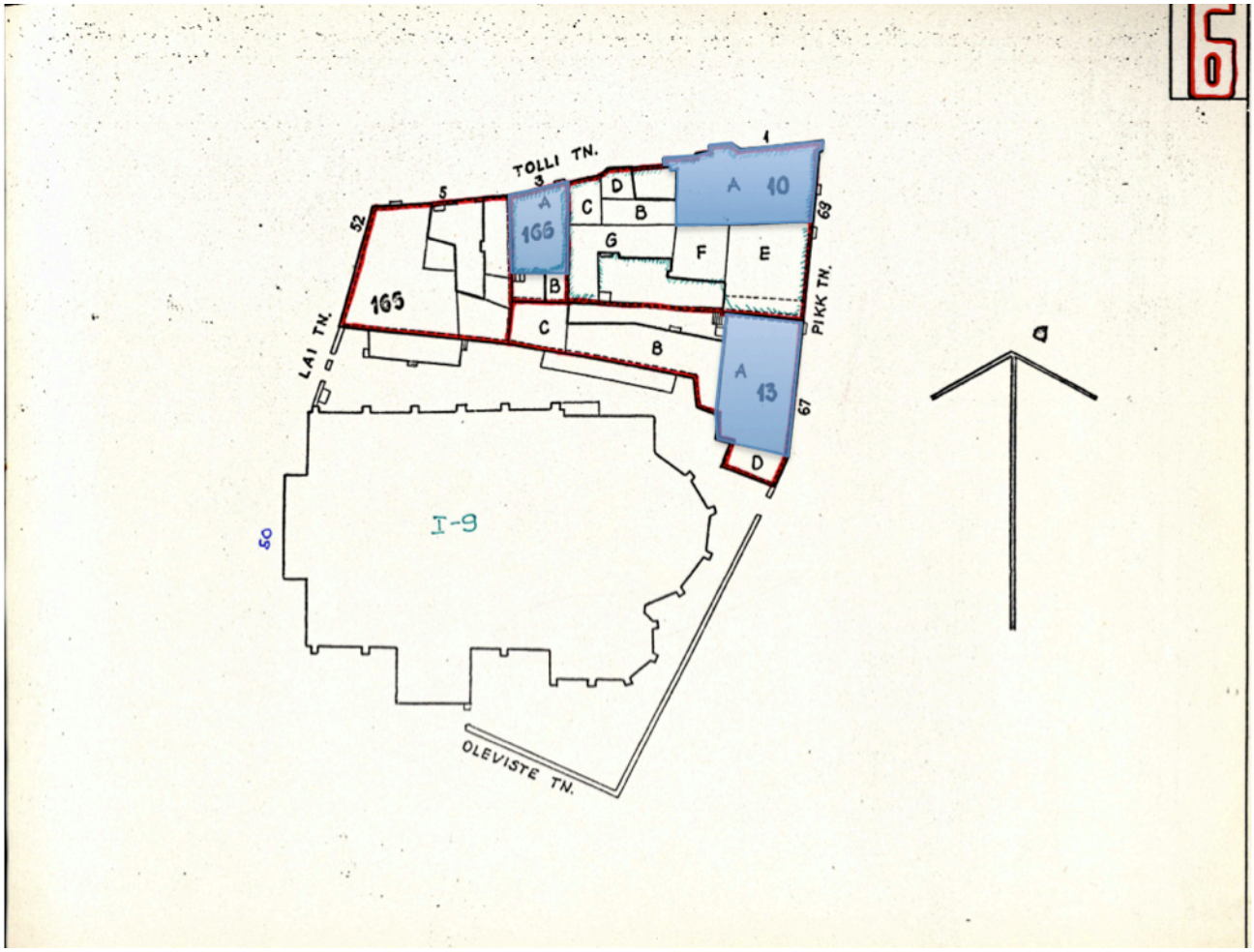

19. Pikk 67

Allikad:
Pikk 67 Arhitektuuriajaloolised eritingimused ja väliuurimuste tulemuste fikseerimine. Pantelejev, A. Tallinn, 2000. TKVA n9.s258
Säilivus: säilinud on vaid ahju külgseinad.
Märkmed: Kütteruum on kasutusel käimlana. Esimesel ja kõrgematel korrustel on aimatav mantelkorstna asukoht, tõenäoliselt on seegi osaliselt säilinud, vahelagede ehitamisega ruumideks jagatud.
Keldri plaan:

20.Tolli 3

Viited:
Tolli 3 asuva elamu ajalooline õiend. Mäeväli, S., Üprus, H. Tallinn: VRV 1976, TKVA n3.s1076
Säilivus: säilinud on vaid ahju külgseinad
Märkmed: Ahjust on säilinud külgseinad, nende vahel, ehk endises kolde asukohas paikneb koridor, mis on kaetud silindervõlviga. Varaseimal teadaoleval keldri plaanil 1950ndatest on ahi juba koridoriks muudetud.
Tolli 3 hüpokausti kütteruum näib olevat olnud tänava äärne kitsas silindervõlviga ruum. Ainus pääs sellesse on praegu läbi kalorifeerikehandi, tänavale avaneb kitsas aknaava. Varasema olukorra selgitamiseks on vajalikud ulatuslikud uuringud.
Esimesel ja kõrgematel korrustel on säilinud mantelkorstna jäänused. Dornse lääneseinas ahju kohal on u 2m kõrgune ja 40 cm sügavune nišš. Dornses on säilinud talalagi ja keskaegseid raid-detaile.
Kütteruumi ja ahju asukoht on sarnane Tolli tn 4 hoonele.

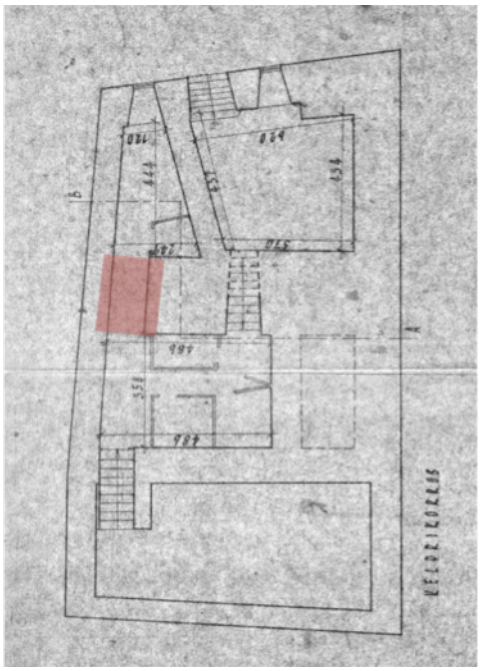

21.Pikk 69/Tolli 1

Viited:
Pikk 69/Tolli 1 hoone keldriduumide õpilaste puhkeruumideks ümberehitmise tööjoonised Tallinn: AS Vana Tallinn 1993, TKVA arhiiv s3.s75
Säilivus: Olemas on kalorifeeri kehand, 1970. aastate kirjelduses on mainitud kerisekive.
Märkmed: esimesel ja kõrgematel korrustel on säilinud mantelkorsten, endises dornses on säilinud maalingutega talalagi ning keskaegseid raid-detaile.

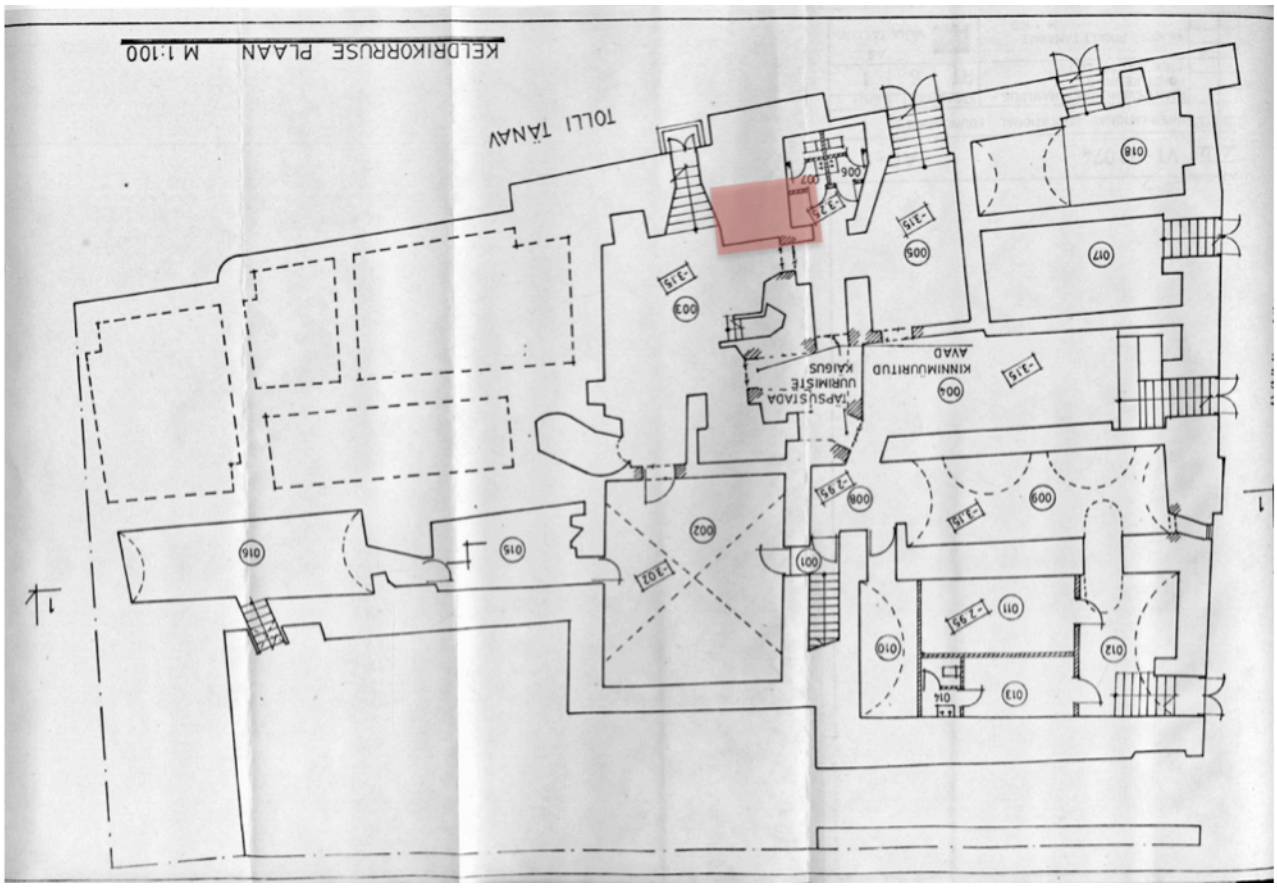

Kvartal 7

Kvartal 7 põhjapoolne osa jääb keskaegsest linnamüürist väljapoole ning sealt ei ole keskaegseid keldrikonstruktsioone oodata. Kvartali idaosa on juba 18. sajandil tugevalt ümber ehitatud. Pika tn ääres asuvad keskaegsed Kolm õde on üks silmapaistvamaid hoonekomplekse Tallinnas. Hooned olid elamutena kasutusel juba 15. sajandil ent hüpokaustiga köeti vaid keskmise hoone dornset. Tolli tn 4 ja 6, honed on praegu Tallinna Linnaarhiivi kasutuses.

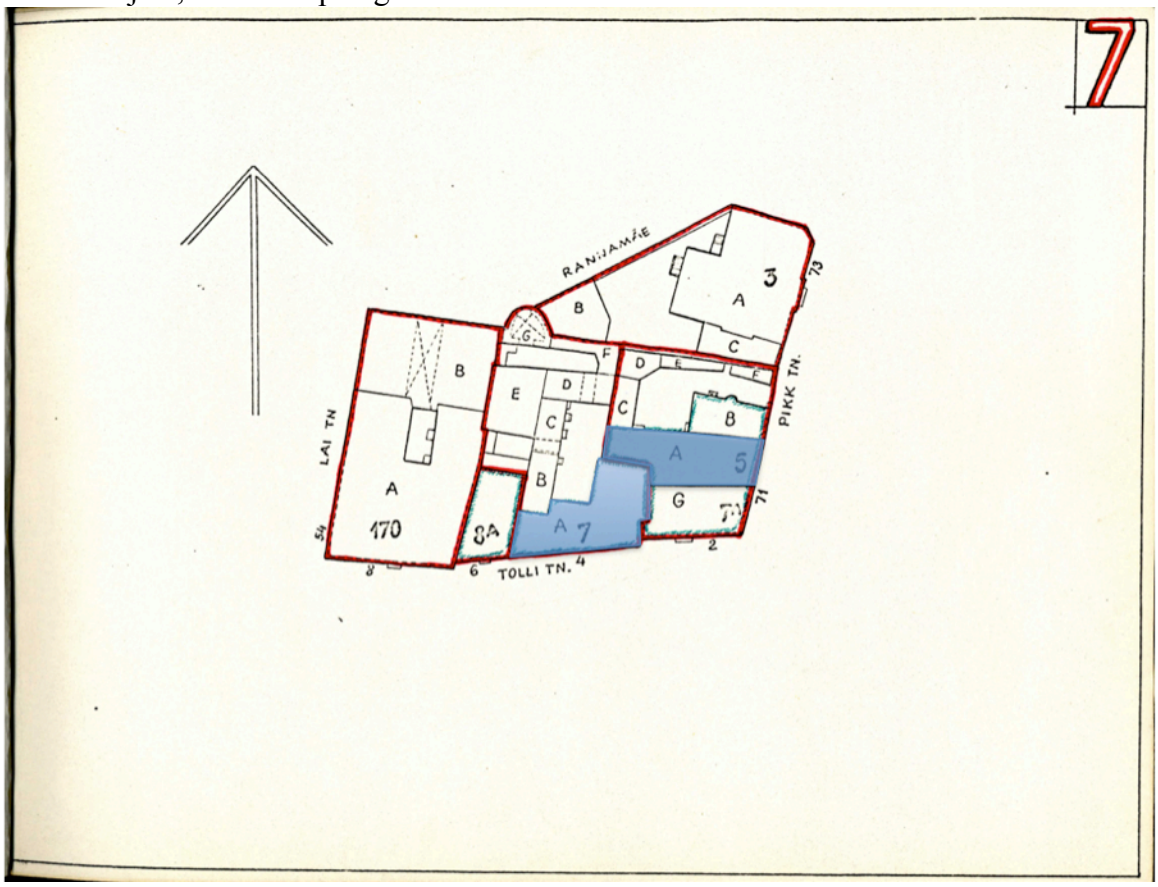

22.Pikk 71

Viited:
Pikk 71 ülesmõõtmisjoonised, uuringute aruanne, Böckler, T., Dubovik, B., Lumiste, M. KRPI Tallinn 1983. TKVA n3.s29
Üprus, H. Keskaja elamutüüpidest Tallinnas. Restaureerimisalaste artiklite kogumik. Koostaja K. Aluve, Tallinn: Valgus 1976, lk 94-122.
Säilivus: Ahjukehand on säilinud, sisu mitte.
Märkmed: Pikk tn 71 on hästi säilinud ja põhjalikult uuritud elamukompleks nn Kolm Õde. Hooned olid elamutena kasutusel juba 15. sajandil ent hüpokaustiga köeti vaid keskmise hoone dornset.

23.Tolli 4

Viited:
Tolli 4 väliuurimiste aruanne. Dubovik, B. KRPI, Tallinn, 1983. TKVA n3.s42
Säilivus: Hoones väliuurimiste toimumise ajal 1983. aastal oli alles ahjukehand, tellisvõlvid ja keris. Sisemine konstruktsioon oli osaliselt varisenud.
Märkmed: uuringute aruandes kirjeldatud ahju sisemust iseloomustati kui sekundaarset, ehk ahju oli ümber laotud. Arvestades küttekollete hooldusvajadust on see ootuspärane. Kütteruumi asukoht on sarnane Tolli tn 3 hoonele.

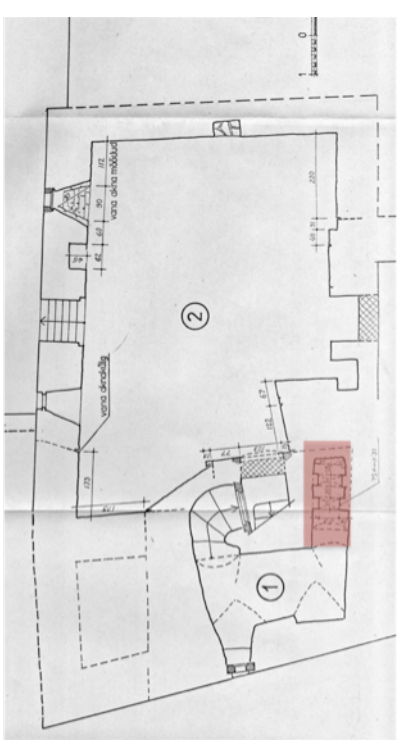

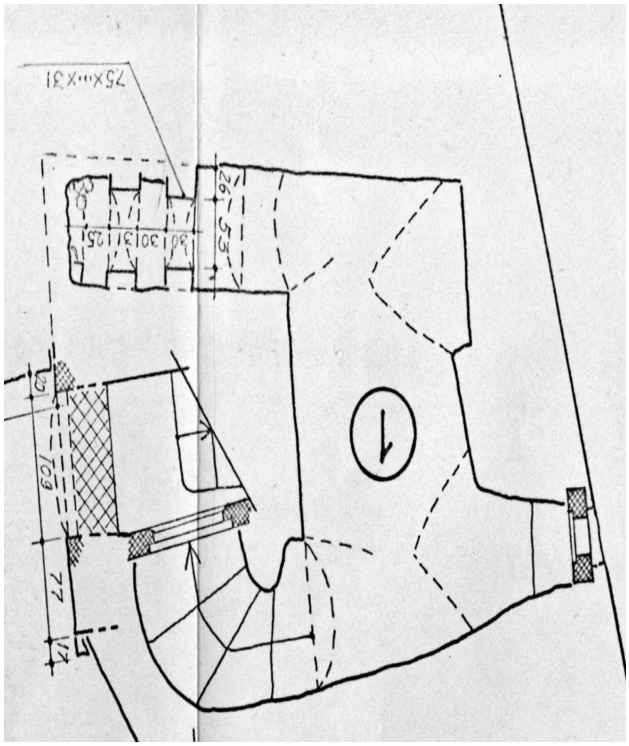

Tolli 4 fassaad, pildistatud uuringute käigus 1983

Koldeava, pildistatud uuringute käigus 1983

Kvartal 8

Honed j ash nende keldrid on suures ulatuses läbi uurimata.
Seega puuduvad andmed, millele arhiviuuringus tugineda. Keeruliste ja mitmete ümberehitustega moonutatud konstruktsioone on näiteks Lai tn 33, 35, 37, 43 ja 45 hoonete keldrites. Ilma väliuuringuteta ei ole aga võimalik kinnitada nende konstruktsioonide rajamise perioodi või algset funktsiooni ning on võimlik, et sealgi ilmneb hüpokauste.

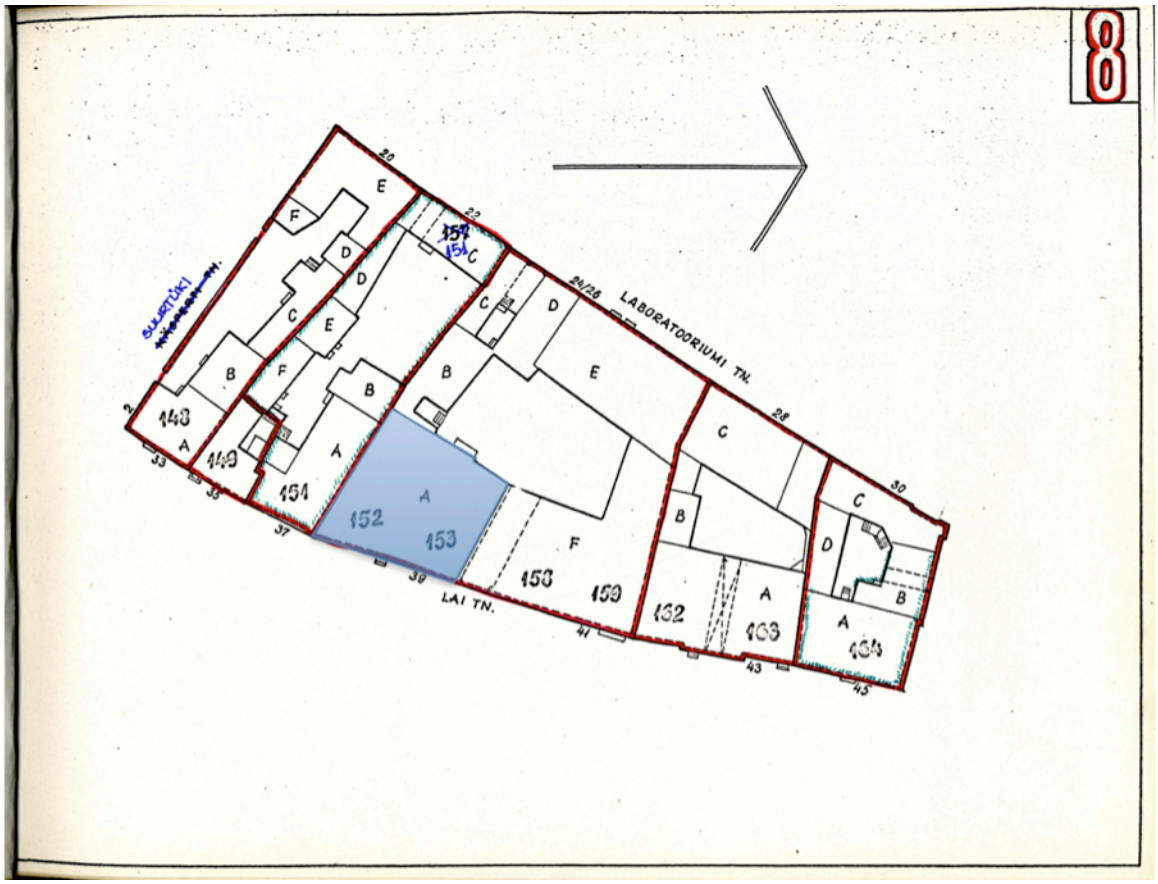

24.Lai 39/ 41

Allikad:
Ajaloolis-arhitektuurilised eritingimused Tallinn: PB Sille 1995 TKVA n1.s233
Säilivus: kerishüpokaust on säilinud müürimassiivina.
Märkmed:1995. aasta eritingimustes on nõutud kalorifeeri uurimine. Hilisemates eritingimustes ei ole hüpokausti mainitud ning 2007. aastal on arvatava ahjukehandi kohale projekteeritud lift.Teadaolevalt ei ole uuringuid toimunud, õnneks ei ole veel ka lifti ehitatud.

Kvartal 9

9. kvartalist leiame mitmed klassikalised suured kaupmeheelamud, kus muuhulgas on säilinud ka hüpokaustid. Lisaks on kvartali lääneküljel üks hästi uuritud vähem tuntud väikeelamutüübi esindaja – Aida 6. Ümberehituste kaudu osadest keskaegsetest majadest saanud 17-18 sajandi linnapaleed, kus on algselt olnud kasutusel mantelkorstnad ent mitte hüpokaustid. Kvartal on põhjalikult uuritud ning selle arengust on isegi raamat kirjutatud – IX kvartal, vanalinn Tallinn, T. Böckler, J. Maiste, Tallinna ramatutrükikoda 1995

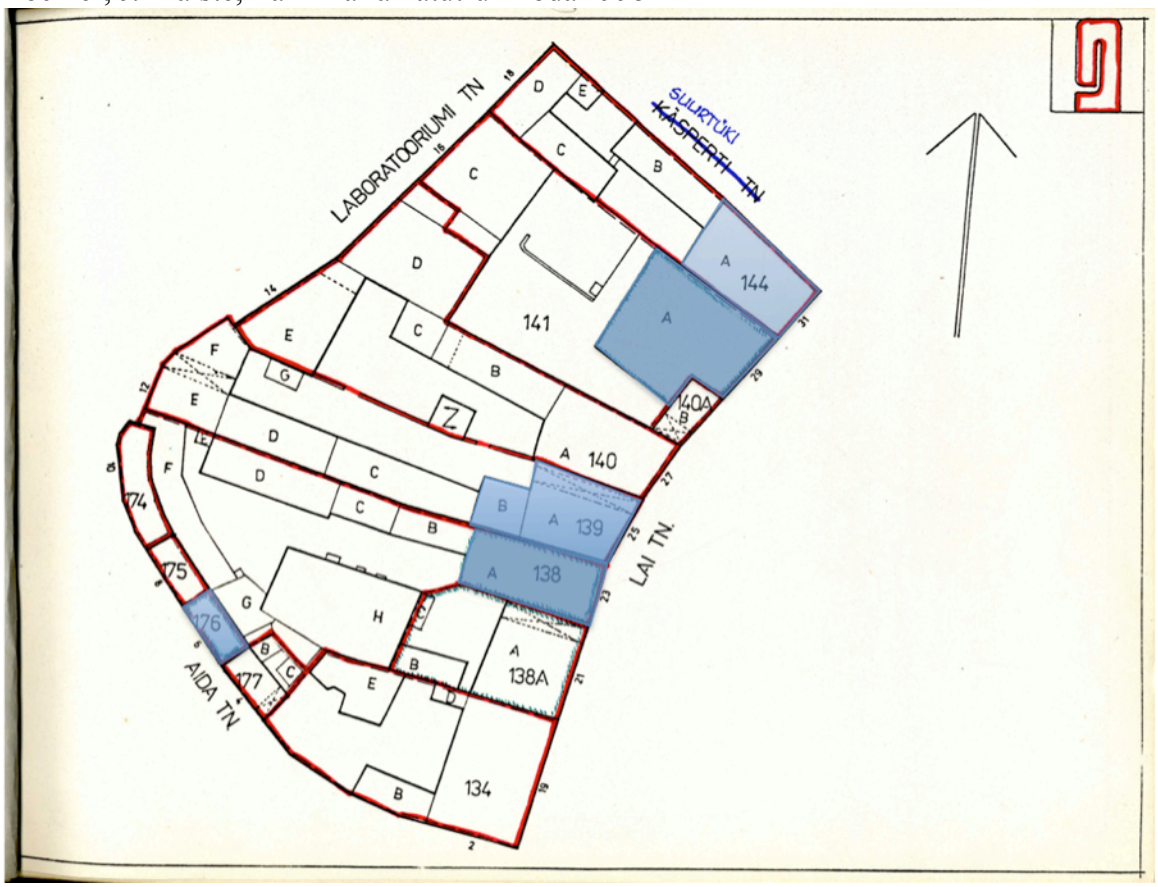

25.Lai 23

Viited:
A.Pantelejev, Muinsuskaitse eritingimused Tallinn, Lai tn 19, 21, 23, 25 hoonete osaliseks remont-restaureerimiseks, Tallinn 2010, TKVA n9.s6361
Lai tn 23 hoone rekonstrueerimise eskiisprojekt. Tallinn: VRV 1970, TKVA n3.s914

T. Böckler, J. Maiste, Vanalinn Tallinn: IX kvartal. Tallinn: Tallina linnateater 1995

Säilivus: säilinud on ahjukehand koos sisekonstruktsioonide ja esiseinaga.
Märkmed: silmpaistvalt häisti säilinud ja uuritud hoone

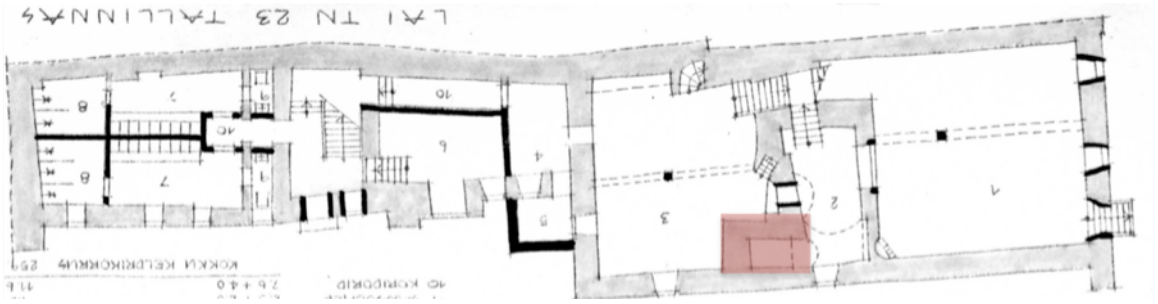

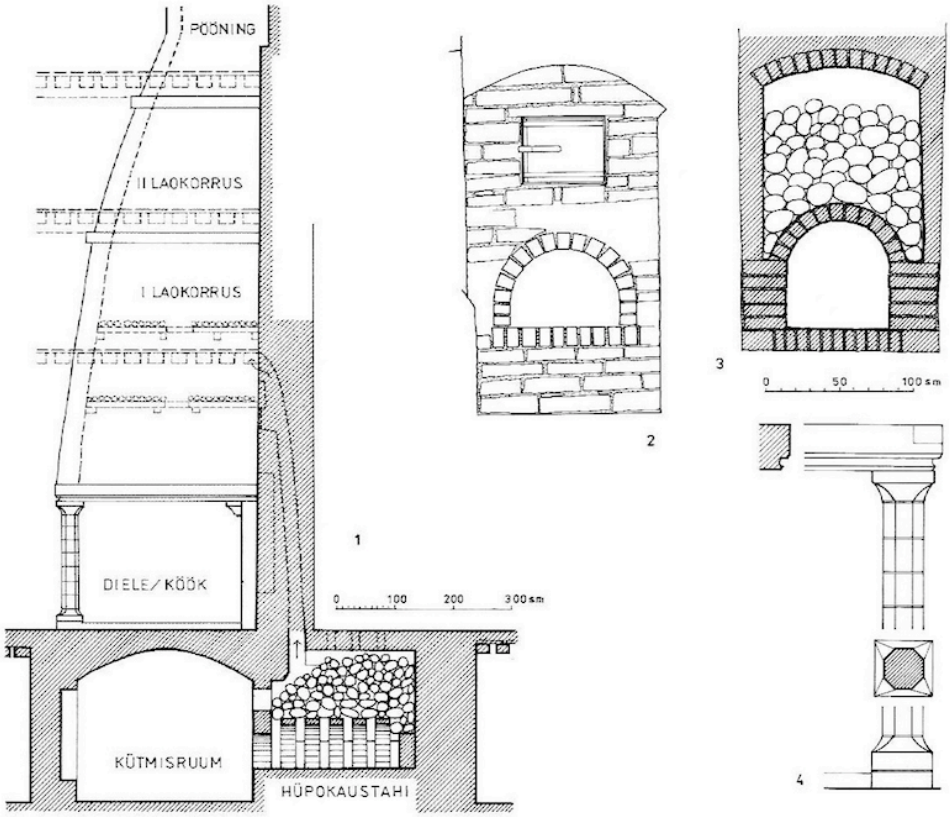

T. Böckleri rekonstruktsioon Lai 23 küttesüsteemist. Kujutatud ei ole siibrit, selle asukoht ei ole teada.

26.Lai 25

Allikad:
Muinsuskaitse eritingimused Tallinn, Lai tn 19, 21, 23, 25 hoonete osaliseks remont-restaureerimiseks, A.Pantelejev, Tallinn 2010, TKVA n9.s6361

Helmi Üprus, Keskaja elamutüüpidest Tallinnas. – Restaureerimisalaste artiklite kogumik. Tallinn: Valgus 1976, lk 94–122
T. Böckler, J. Maiste, Vanalinn Tallinn: IX kvartal. Tallinn: Tallina linnateater 1995

Säilivus: ahjukehand on säilinud
Märkmed:
Keldri plaan:

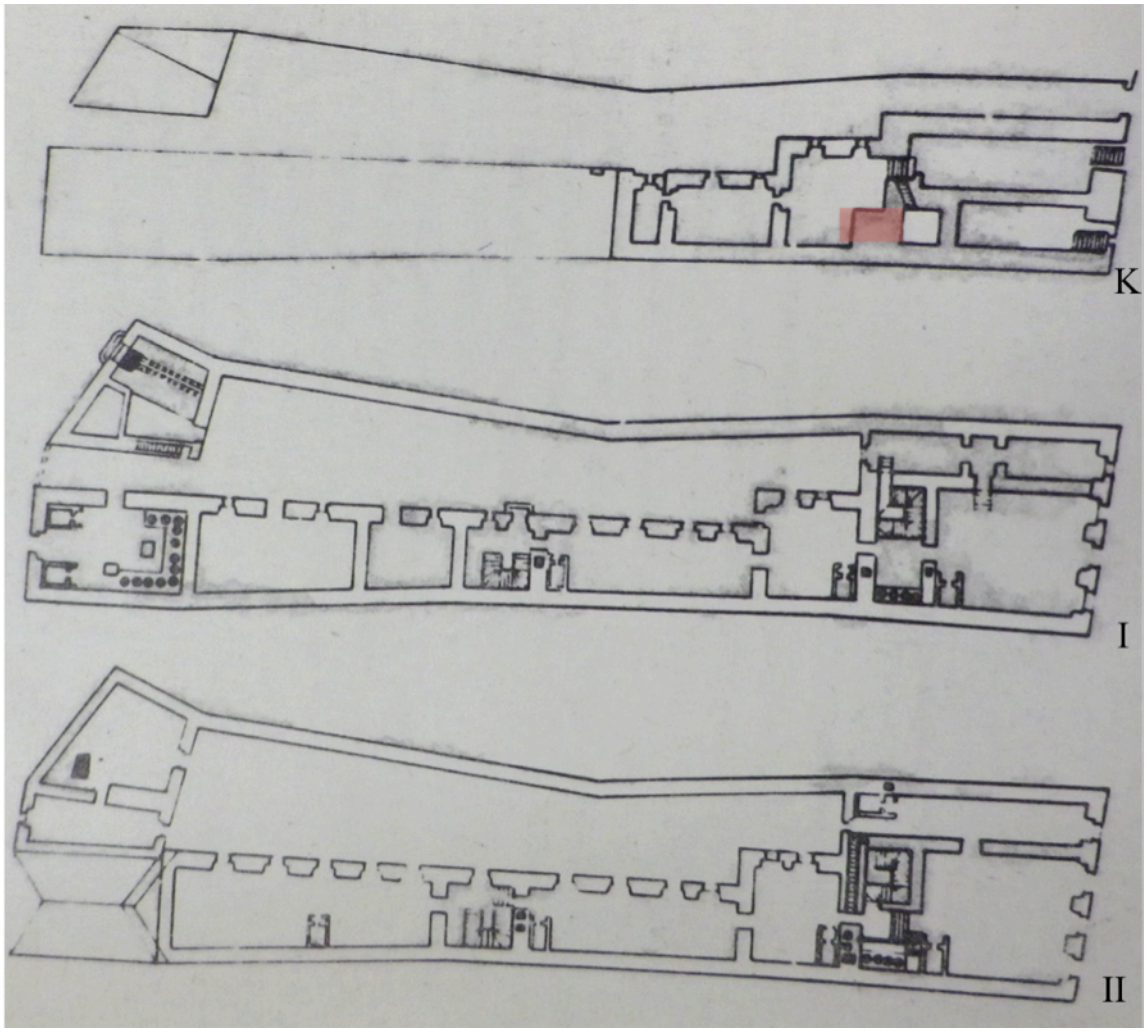

27.Lai 29

Viited:

T. Böckler, J. Maiste, Vanalinn Tallinn: IX kvartal. Tallinn: Tallina linnateater 1995

Säilivus: ahjukehand on säilinud
Märkmed:

28.Lai 31

Viited:

Lai tn 31 lühike ajalooline õiennd, H. Üprus, Tallinn: VRV 1970, TKVA n3.s992
T. Böckler, J. Maiste, Vanalinn Tallinn: IX kvartal. Tallinn: Tallina linnateater 1995

Säilivus: säilinud on ahjukehand.
Märkmed:

29.Aida 6

Viited:
Aida tn 6 väliuurimiste aruanne, Tallinn: TRT 1967, TKVA n3.1116
Villem Raam. Ühe kõrvalhoone ajaloost vanas Tallinnas. – Ehitus ja arhitektuur 1968 nr 1. Tallinn: Eesti Ehitusministeerium lk 31– 36
T. Böckler, J. Maiste, Vanalinn Tallinn: IX kvartal. Tallinn: Tallina linnateater 1995

Säilivus: säilinud on ahjukehand.
Märkmed:Põhjalikult uuritud väikeelamu, mis ehitati algselt laudaks, seejärel aidaks ning 16. sajandil elamuks.

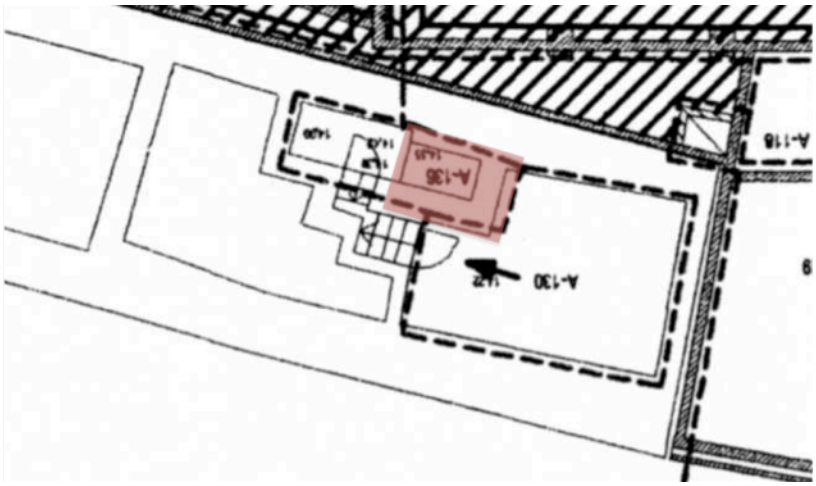

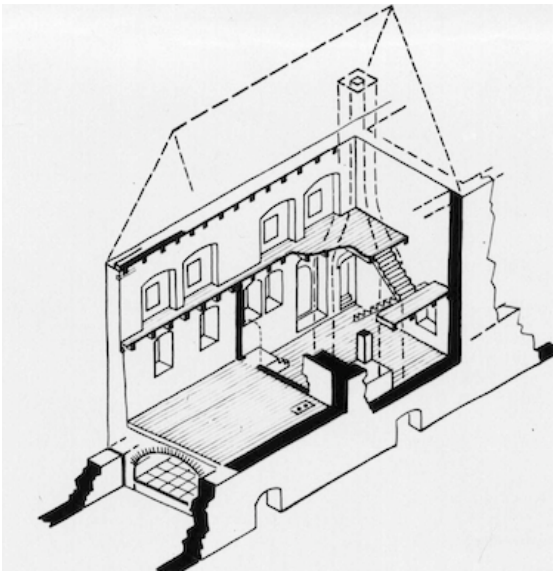

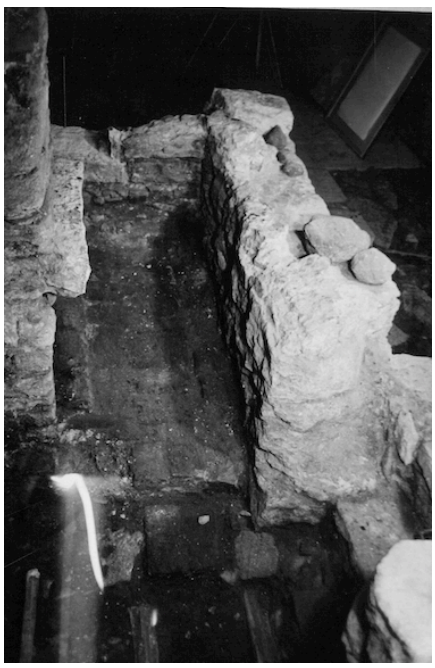

Vasakul: Aida tn 6 rekonstruktsioon, (TKVA n3.1116)
Paremal: ahju jäänused uuringute ajal (TKVA n3.1116)

Kvartal 10

Kvartali dominandiks ajalooliselt on tsistertslaste klooster, kus vaatamata hilistele juurde- ja ümberehitustele on säilinud hulgaliselt keskaegseid konstruktsioone, eriti keldrikorrusel. Kloostrile kuulunud maa-ala hoonestati suhteliselt hilja, esialgu aitagega seetõttu on keskaegseid eluhooneid vähe.

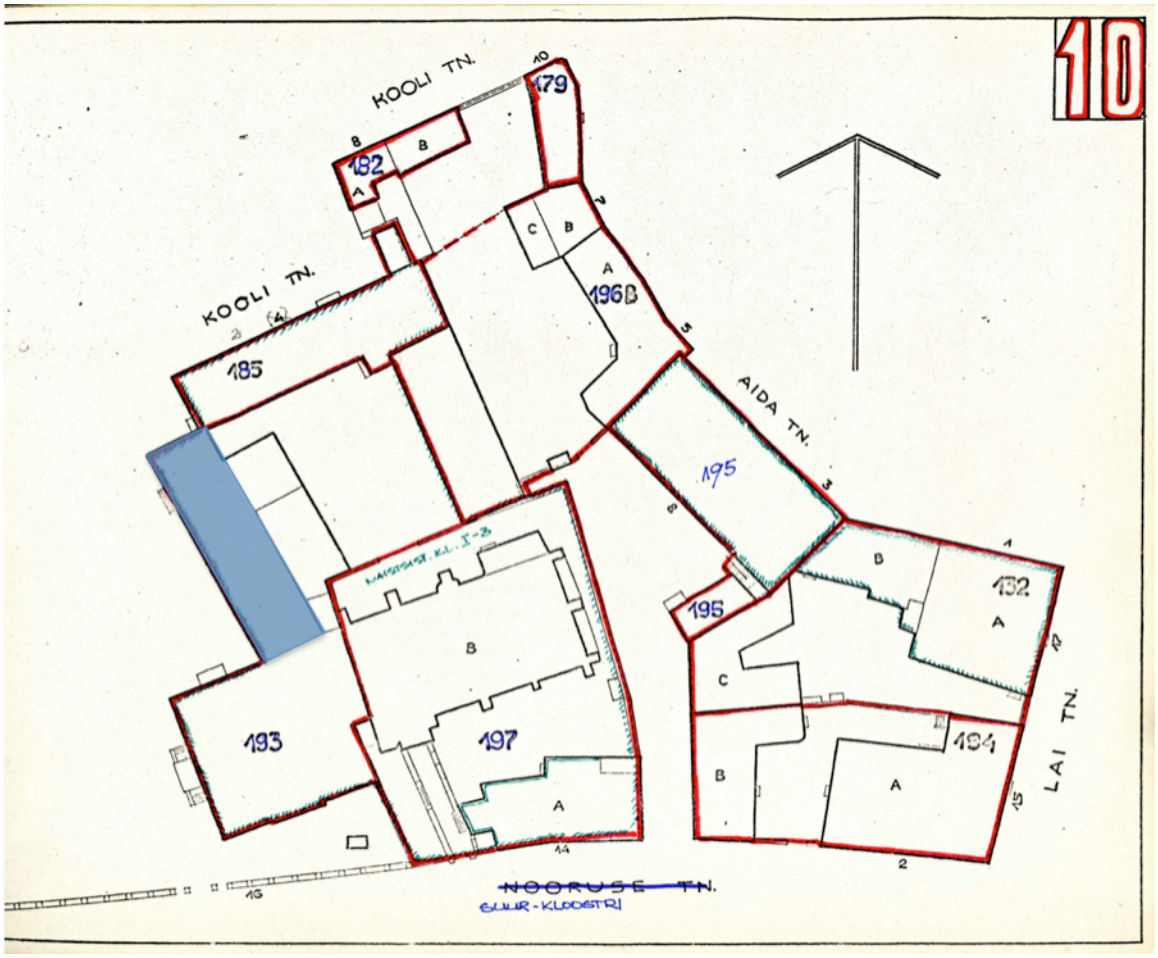

30.Suur-Kloostri 16

Allikad:
J. Tamm, J.Mäll, Building archaeology investigations in the Cistercians St. Michaels nunnery in Tallinn, – Arheoloogilised välitööd Eestis 1998, Tallinn: Muinsuskaitseinspektsioon 1999
Jaan Tamm, Tallinna Püha Miikaeli klooster: ehitus- ja uurimislugu. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus 2009
Tamm, Jaan, Residences of abbesses in Estonian monastic architecture, based on the examples of St Michael's Cistercian convent in Tallinn and the Brigittine convent in Pirita. – Baltic Journal of Art History. Spring 2010. Tartu: Tartu Ülikool 2010, lk 63–95
Säilivus: säilinud on kahe ahju jäänused skeemil läänetiiva ruumides B ja C, mõlemast on alles vaid ahjukehandid, leitud on ka kolmas, ahi, mis tuvastati arheoloogiliste uurigutega skeemil ruumide E ja F vahel
Märkmed:
Keldri plaan:

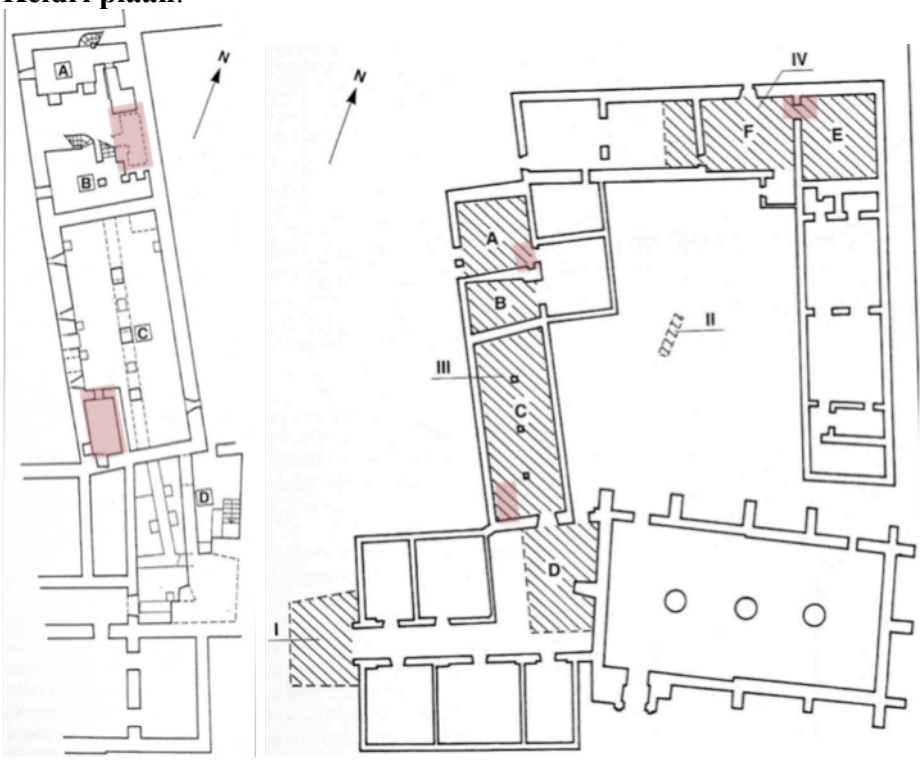

Paremal Miikaeli kloostri keldri plaan kerishüpokaustide jäänuste ligikaudsed asukohad on tähistatud punasega. Vasakul ja all detailsemad skeemid mainitud ruumidest.

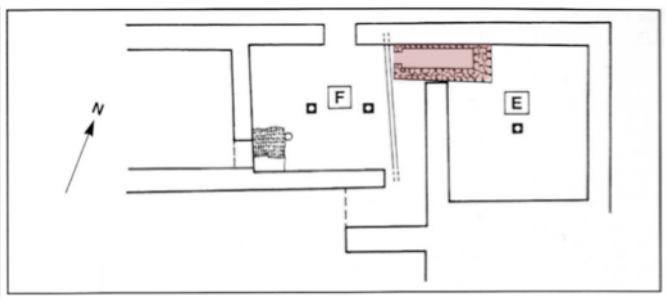

Kvartal 15

Kuue keskaegse elamukrundiga pisikese kvartali hoonestus on viimastel sajanditel korduvalt ümberehitusi üle elanud. Kerishüpokausti jäänused on ühe hoone keldris.

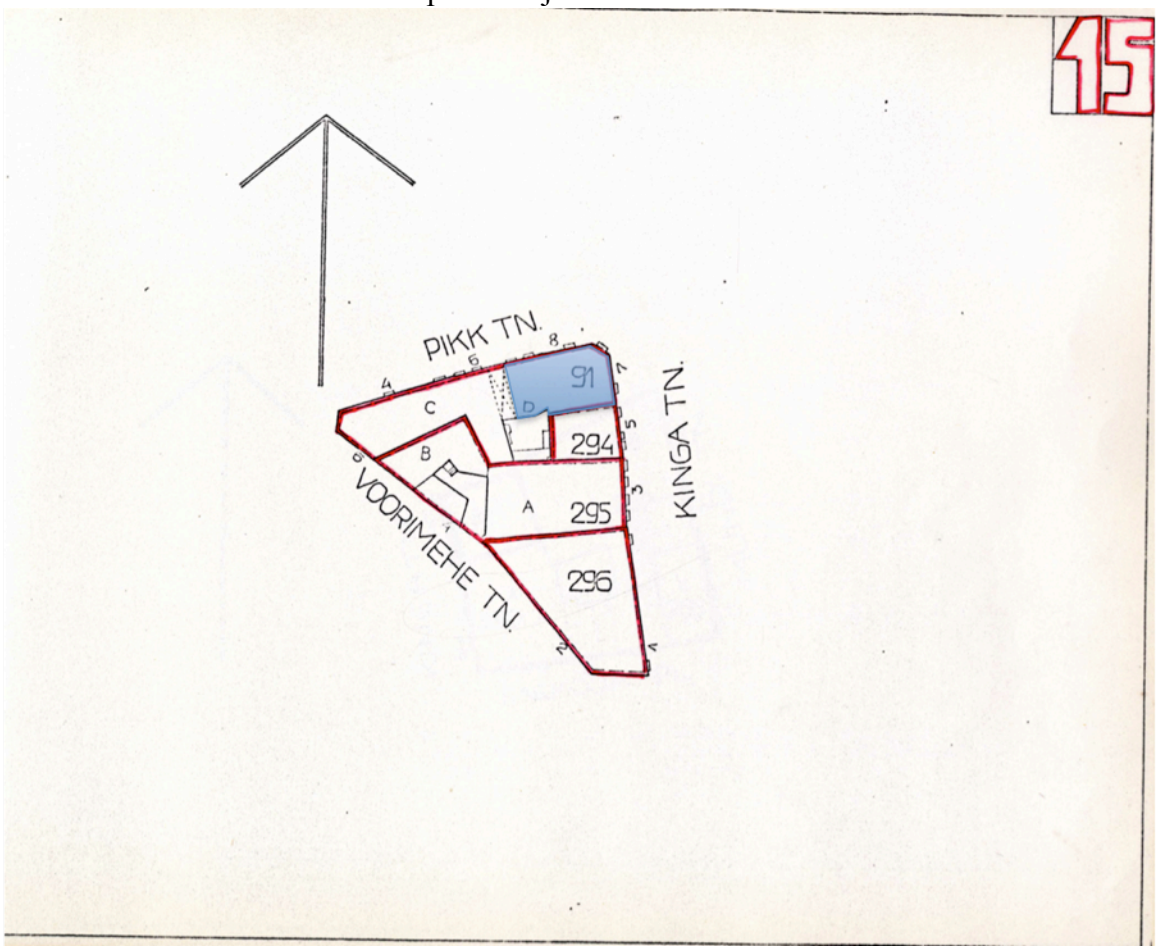

31.Pikk 4/6/8

Allikad:
Arhitektuuriajaloolised eritingimused, Tallinn: EA Reng 1994, TKVA n3.s628
Säilivus: ahjukehandi müüridest on alles jäänused.
Märkmed:
Keldri plaan:

Kvartal 18

18. kvartali raskuspunkti on ajalooliselt moodustanud Pühavaimu kiriku ansambel. Ka käesoleva töö kontekstis on see piirkond silmapaistev. Kalorifeerahju jäänused on säilinud Pühavaimu 4 keldris, Pühavaimu 6 hoones on samuti olnud hüpokaust ent sellest ei ole kohapeal midagi säilinud. Ehitustööde käigus 1954-55 aastal avastati mantelkorstna kõrvalt põrandast kütteplaadi jäänus. Aja- ja kultuurilooliselt sama huvitav on Raeapteegi hoone, kus on hüpokausti jäänused olemas. Kolmandik kvartali hoonestusest hävis märtsipommitamise tõttu.

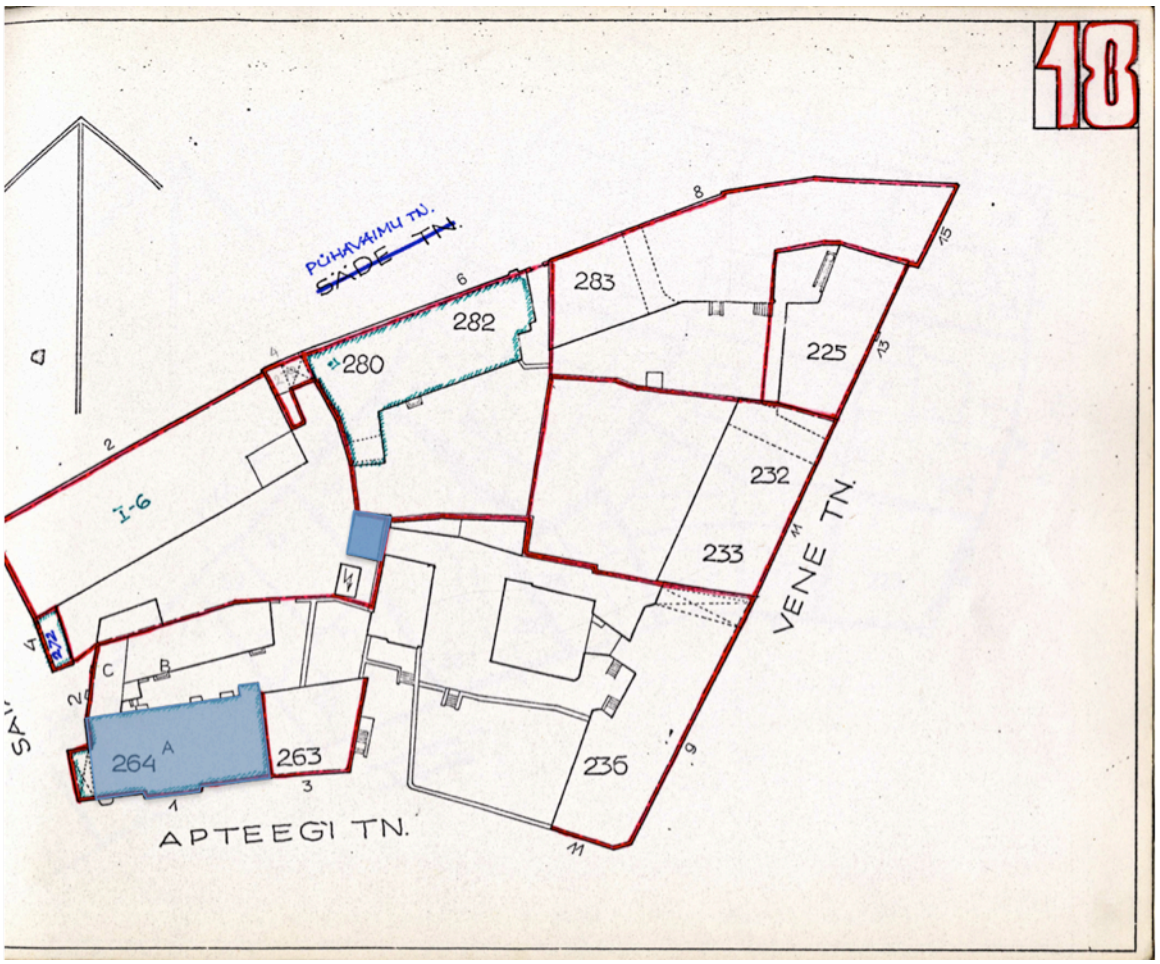

32.Apteegi tn 1/ Raekoja plats 11/ Saiakang 2

Allikad:
Tallinn, Raekoja plats 11/ Apteegi 1/ Saiakang 2 Tallinna Raeapteegi restaureerimise arhitektuur-ehituslik projet. AS Vana Tallinn, Tallinn 1998, TKVA n1.619
Säilivus: alles on ahjukehandi müürid.
Märkmed:
Keldri plaan:

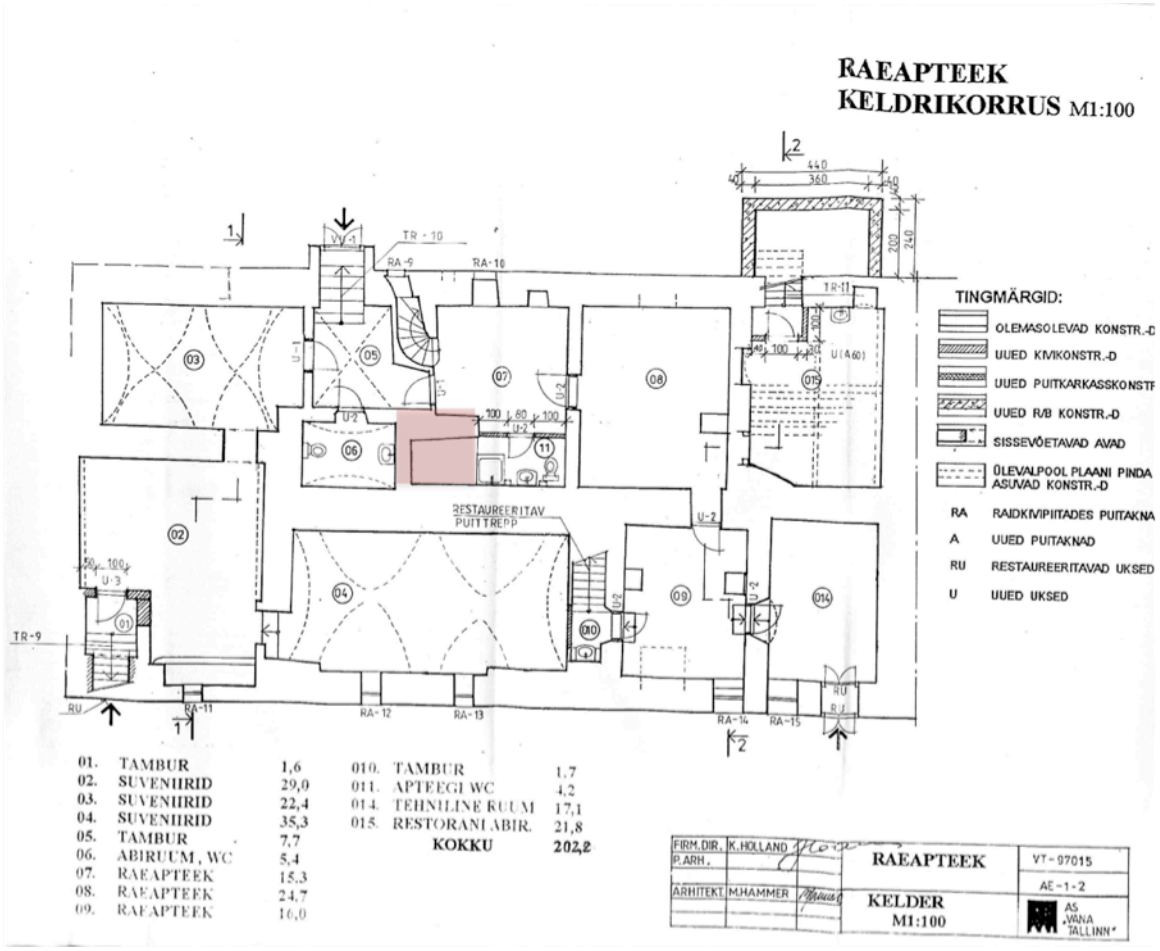

33.Pühavaimu 4

Allikad:
Pühavaimu ansambli idakülje taashoonestamise project T. Böckler, Tallinn 1990, TKVA n3.s1778

Säilivus: alles on ahjukehandi müürid.
Märkmed:
Keldri plaan:

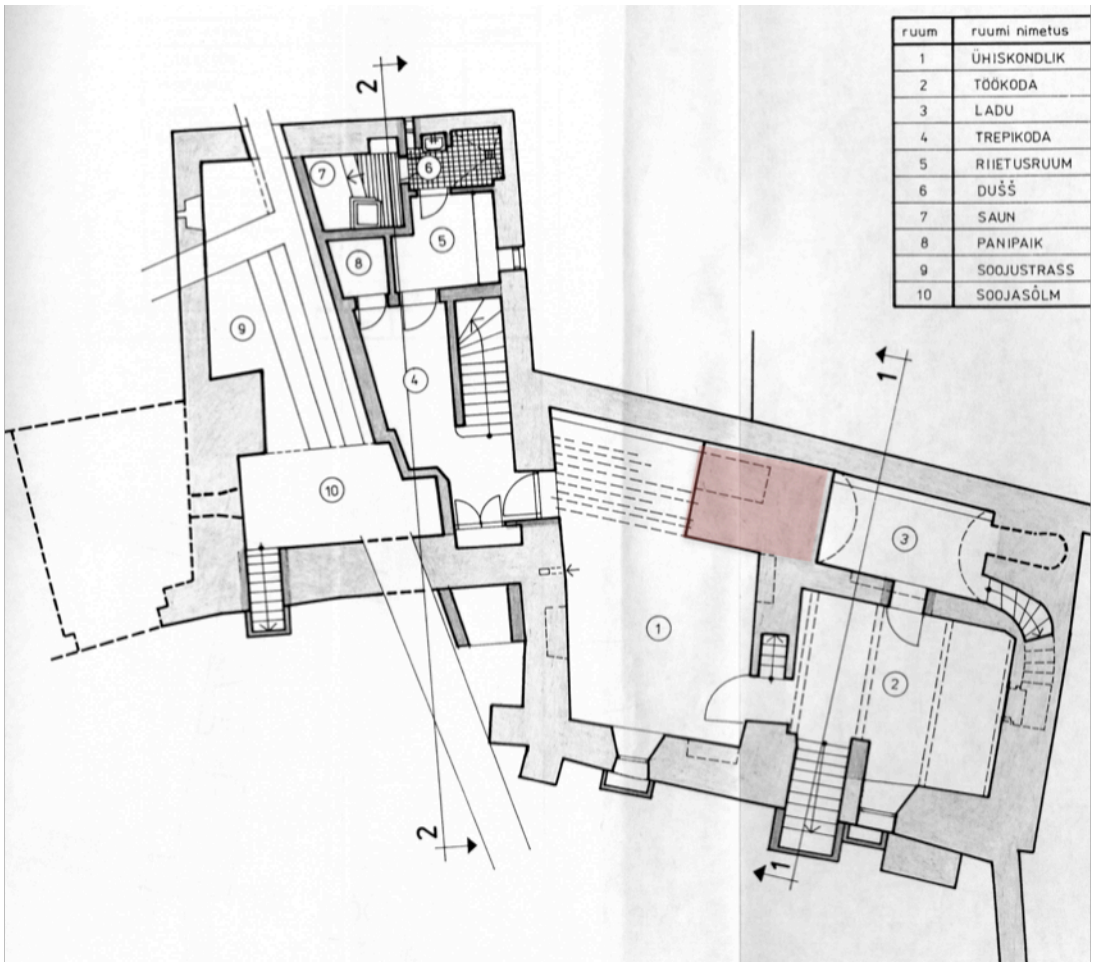

Kvartal 19

Pühavaimu 9 Olevi gildi saali all keldris on olnud hüpokaust, nähtavasti ei ole säilinud.
N3s402 pikk 24-26 mustpeade hoonetekompleksi lühike ajalooline ülevaade. H.üprus.
Kvartali põhjapoolset osa ei ole alloleval skeemil kujutatud, sealne hoonestus koosneb peamiselt keskaegsetest ja hilisematest aitadest, mis 19. sajandil elamuteks ehitati.
Vene 29 keldris on säilinud hüpokausti kütteruum, ahjukehand on kadunud.
Pika tn äärsed gildimajad ja teised honed on kõvasti ümber ehitatud.

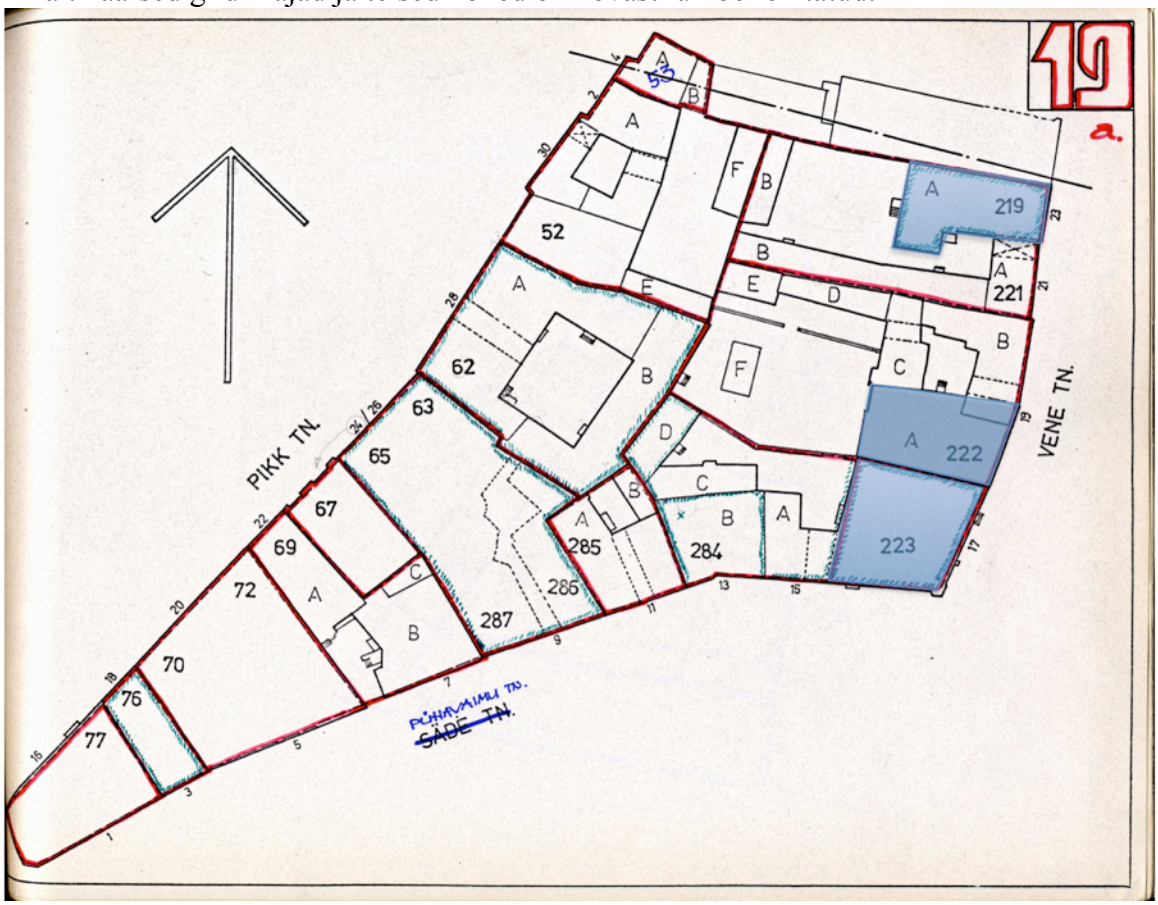

34.Vene 17

Allikad:
Tallinna linnamuuseumi rekonstrueerimise projekt, Tallinn AS EA Reng 1999, TKVA n1.s1137-a

Säilivus: säilinud on ahjukehandi müürid
Märkmed:
Keldri plaan:

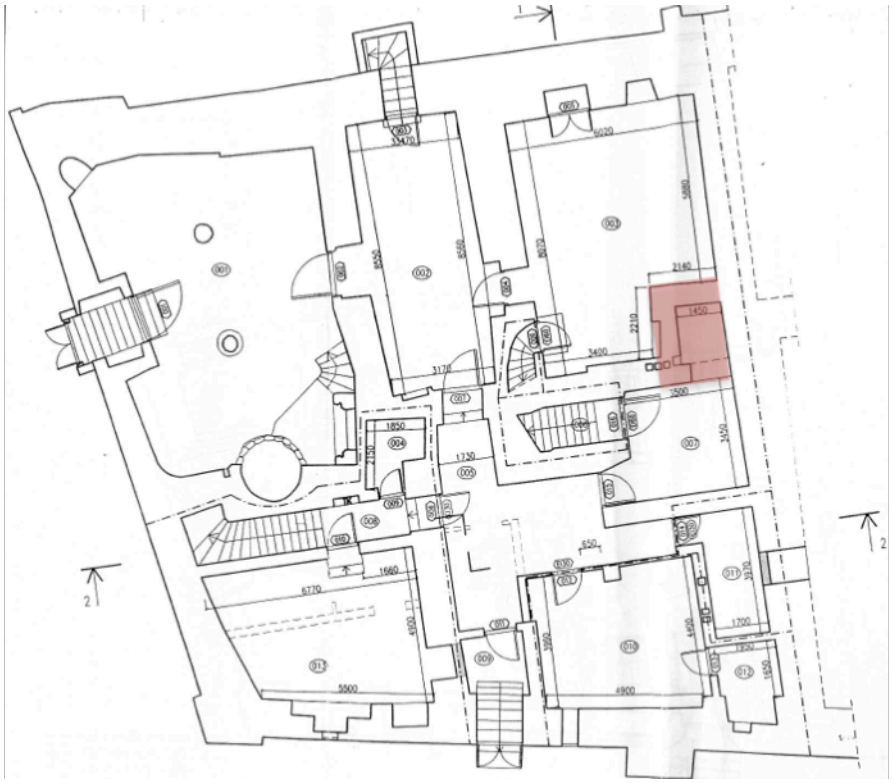

35.Vene 19

Allikad: Arhitektuuriajaloolised eritingimused, Tallinn: AS Linnaprojekt 1996, TKVA n1.s1148
Säilivus: ahi on säilinud müürimassiivina
Märkmed: ehitusajaloolisi väliuuringuid teostatud ei ole
Keldri plaan:

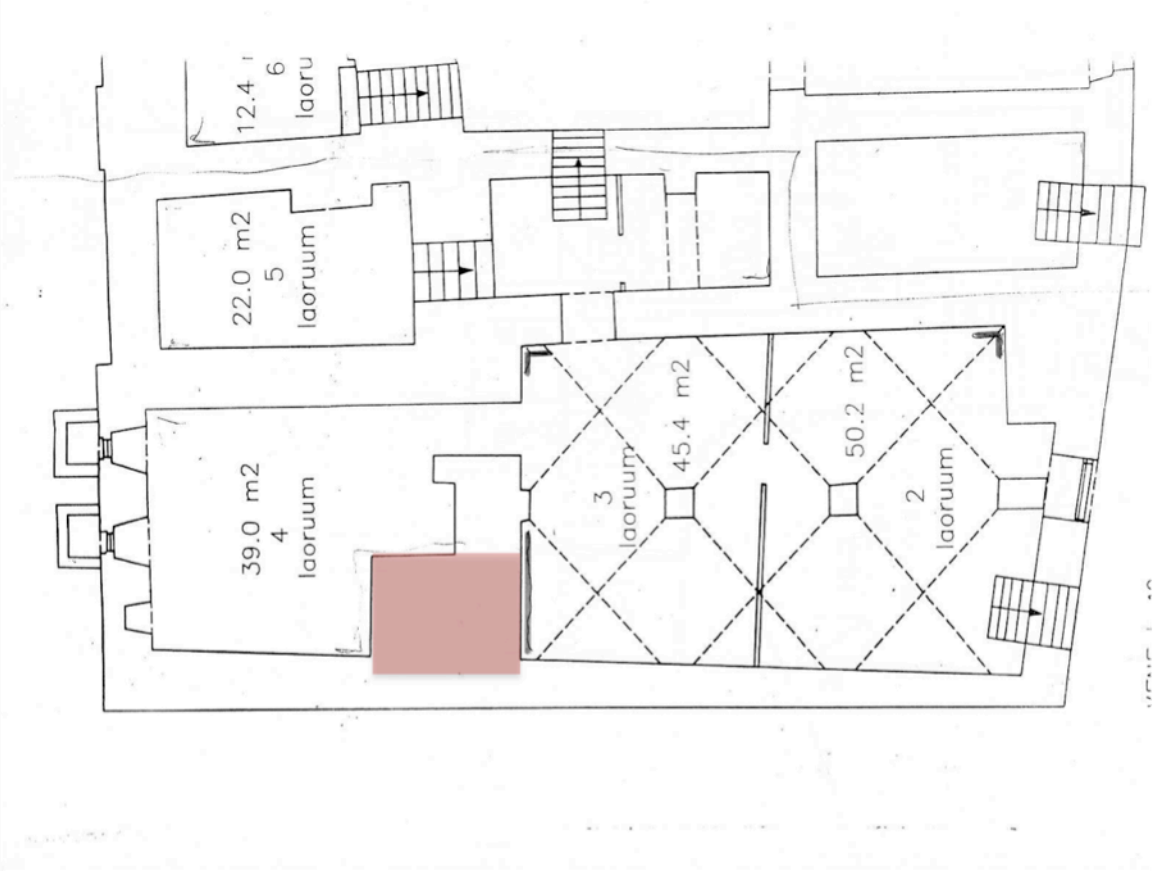

36.Vene 23

Allikad:
Vene 23-25 ajalooline õiend, H. Üprus, Tallinn: VRV 1977, TKVA n3.s1268-b

Säilivus: ahi on säilinud müürimassiivina
Märkmed: väliuuringuid keldriruumides teostatud ei ole. Kuni 30ndateni oli hones säilinud ka mantelkorsten, ümberehituson suhteliselt hästi dokumenteeritud.
Keldri plaan:

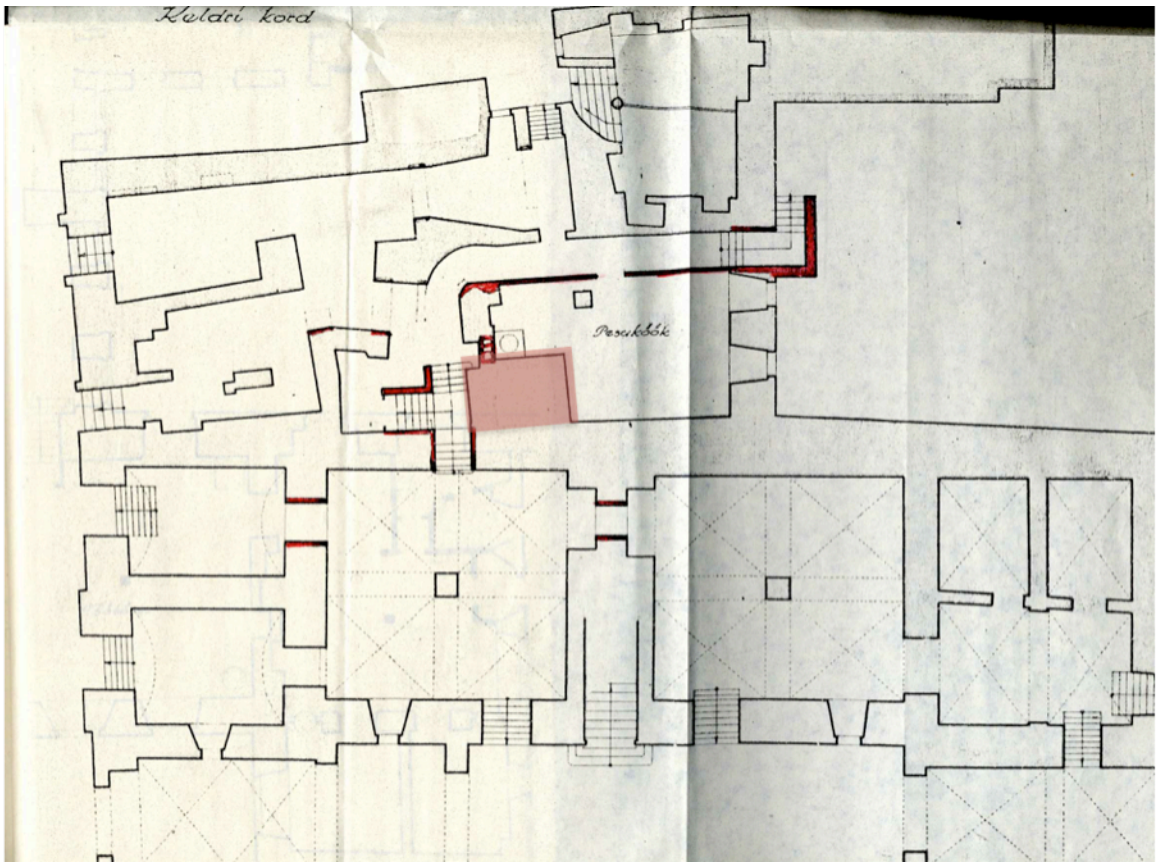

Kvartal 20

9 keskaegse kinnistuga kvartali mitmed honed on arhitektuurijalooliselt uurimata. Käesoleva töö raames oli võimalik tuvastada kerishüpokausti jäänused kolmel kinnistul ent selles osas on paljulubav ka näiteks Pikk 48 hoone.

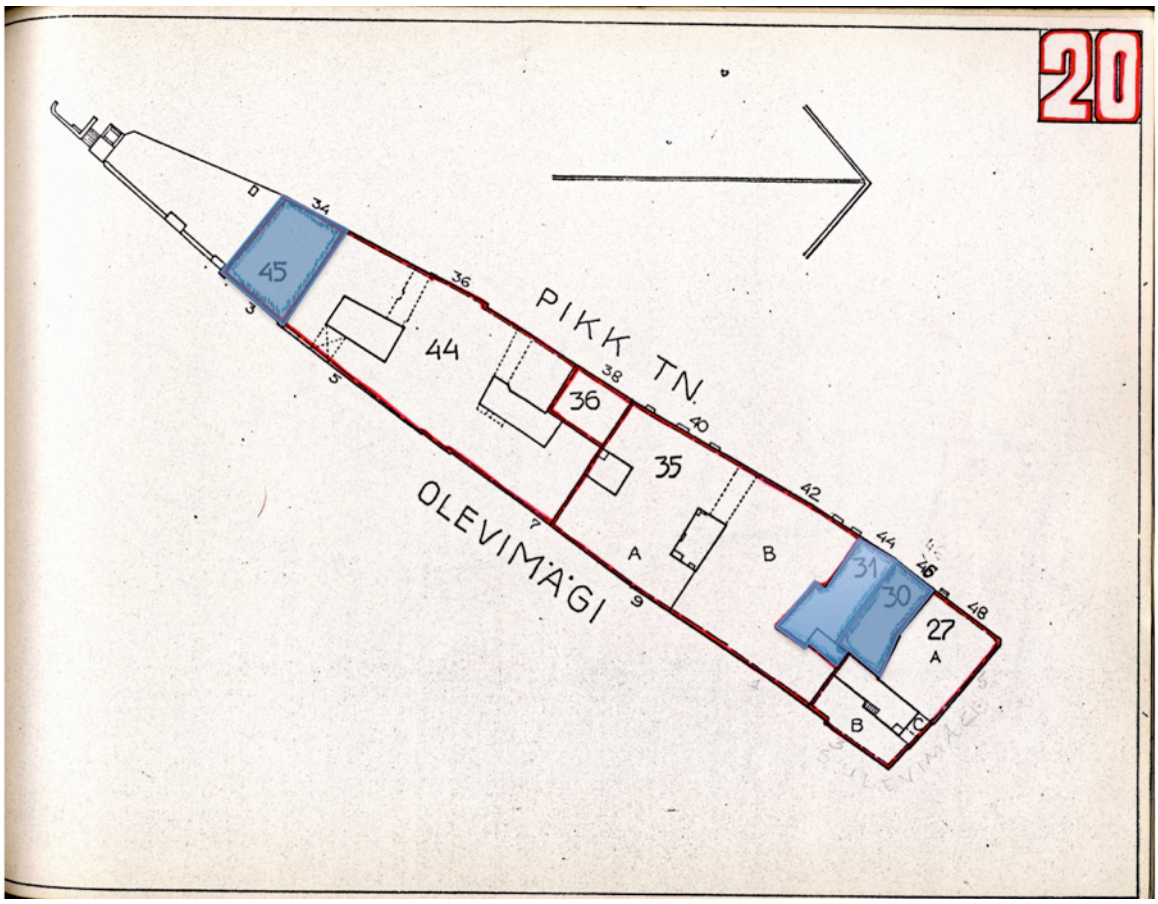

37.Olevimägi 3/ Pikk tn 34

Allikad:
Korterelamu remont-restaureerimise põhiprojekt, Tallinn: OÜ Vana Tallinn 2010, TKVA n9.s6854
Säilivus: alles on ahjukehand
Märkmed:
Keldri plaan:

38.Pikk 46

Allikad:
Pikk tn 46 ehitusajalooline ülevaade. Tallinn: KRPI 1980, TKVA n3.s156-B
Pikk tn 46 arhitektuursed tööjoonised. Tallinn: KRPI 1980, TKVA n3.s156-A
Pikk tn 46 uurimistööde aruanne. Tallinn: KRPI 1980, TKVA n3.s157

Säilivus: osaliselt on säilinud ahjukehand.
Märkmed:
Keldri plaan:

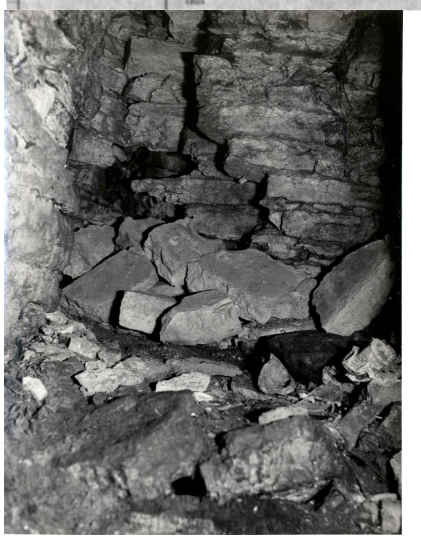

Uuringute käigus leitud kütteplaadi tükid. TKVA n3.s157

39. Pikk 44

Allikad:
Pikk 44 uurimistööde aruanne. Tallinn: Eesti Ehitusmälestised 1988, TKVA n3.s169-A
Pikk 44 restaureerimiskontseptsioon. Tallinn: Eesti Ehitusmälestised 1988, TKVA n3.s168-C

Säilivus:alles on ahjukehand
Märkmed: Kalorifeeri uurimine näitas, et sisekonstruktsioonid ei olnud säilinud, kehand oli täidetud ehitusprahiga.

Keldri plaan:

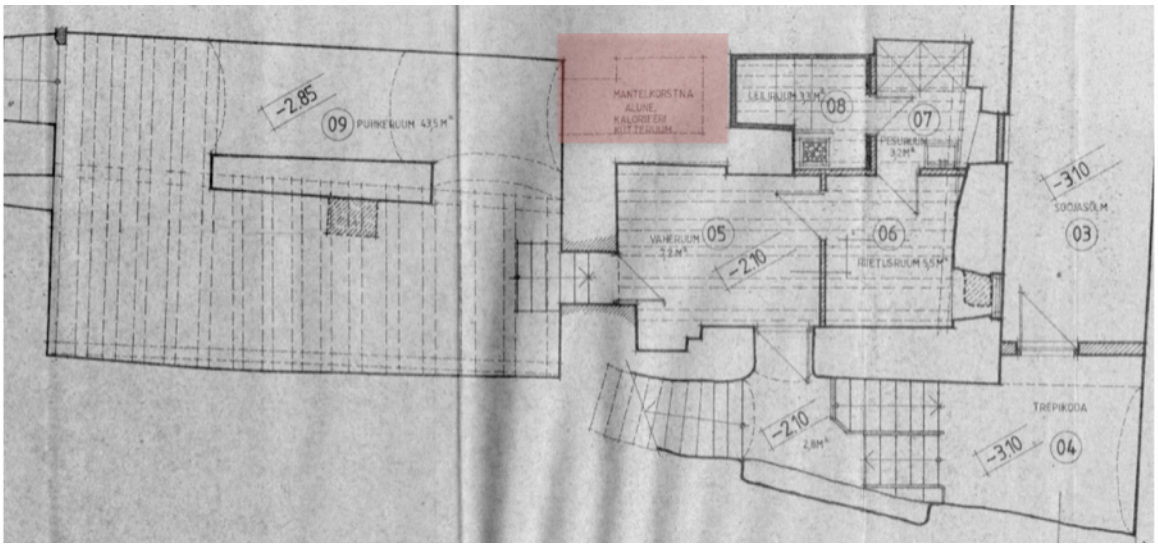

Kvartal 21

Hoonestuse kujunemisel on mänginud olulist rolli asukoht linnamüri ja Pika tn vahel. Kinnistud ei ole pikad ja kitsad nagu enamasti vaid tänava suhtes ruudu kujuliseks või lausa piklikuks surutud. Sellest kvartalist on teada mitme hävinud kerishüpokausti asukohad, näiteks Pikk 52 1880. aasta ümberehitusega lammutati kaks keskaegset küttesüsteemi. Lisaks käesoleva töö raames tuvastatud kahele säilinud hüpokaustile võib arvata, et ka Pikk tn 50 ja 54 keldrites on säilinud keksaegsete küttesüsteemide jäänused.

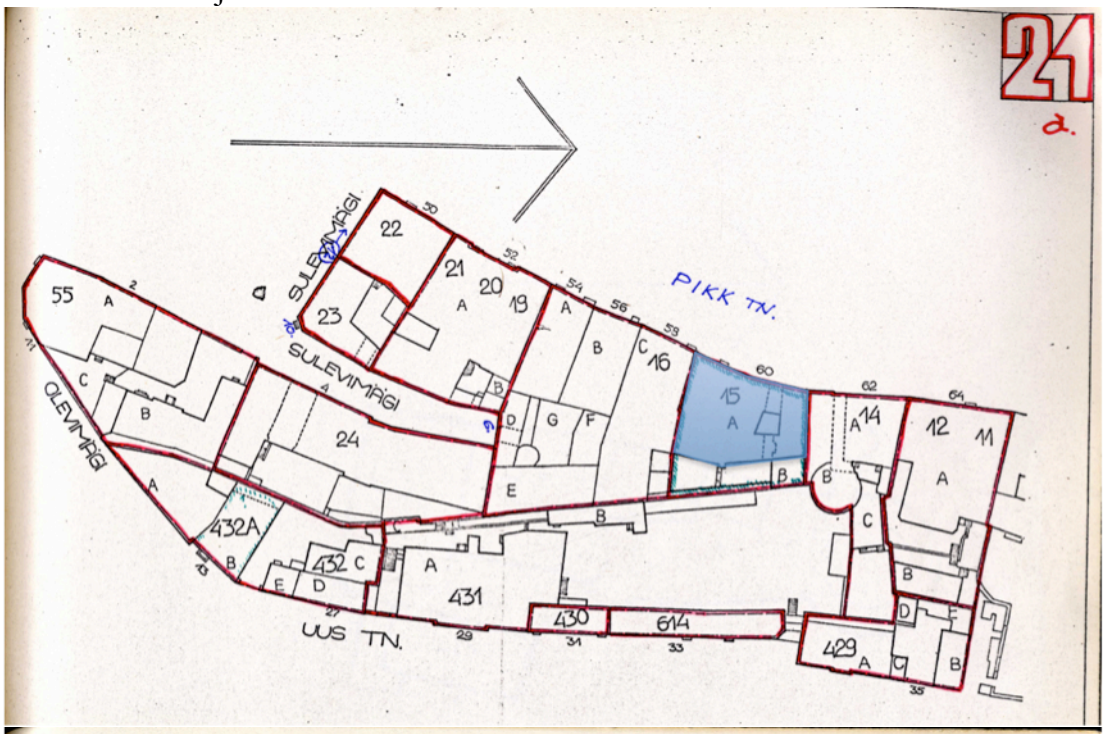

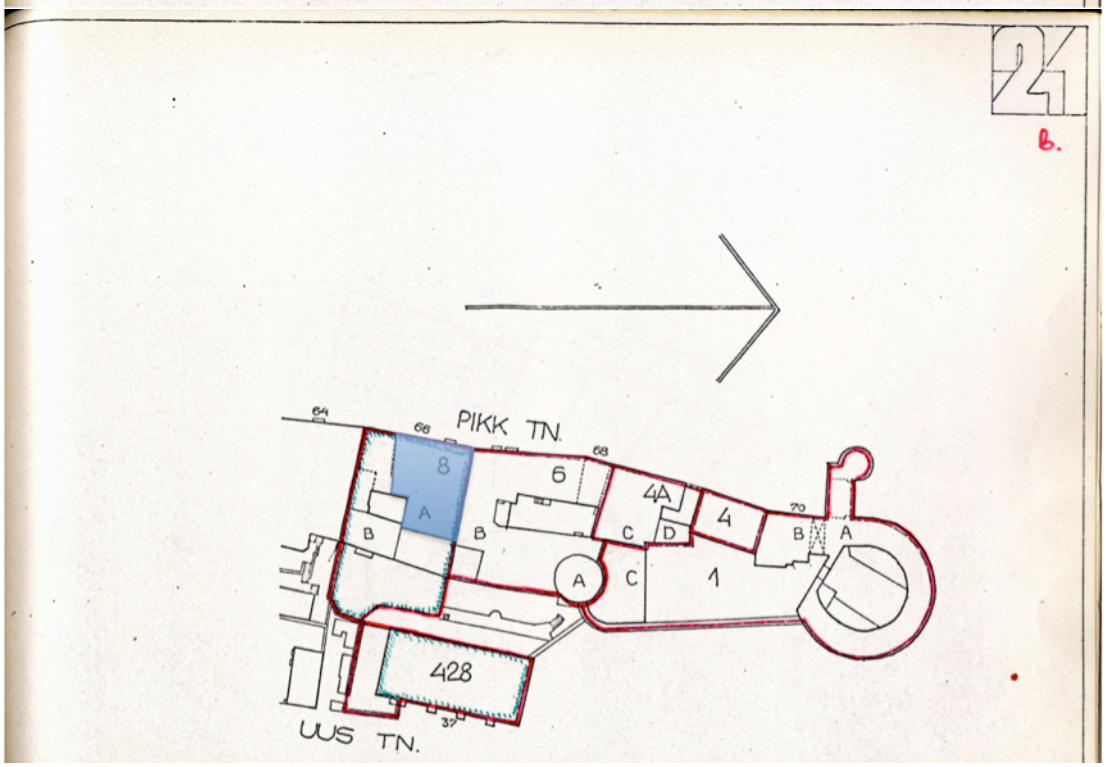

40.Pikk 60

Allikad:
Pikk 60 uurimistööde aruanne, Tallinn: AS Restor 2011, TKVA n9.s7431
Säilivus: ahju kehand on säilinud, uuringute käigus ei ole müürimassiivi sisu uuritud. Kütteplaat ei ole säilinud.
Märkmed:
Keldri plaan:

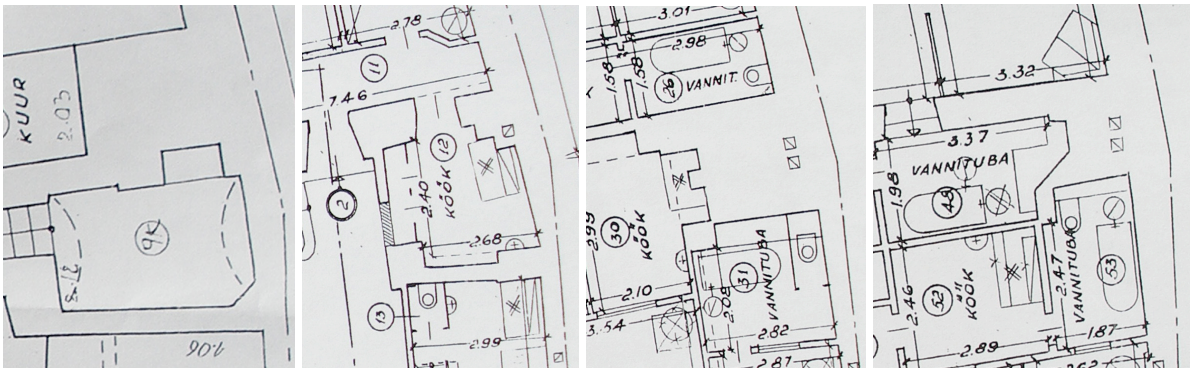

Keldrikorrus **I korrus** **II korrus** **III korrus**

Pikk tn 60 küttesüsteemi kohanemine uute oludega. Mantelkorstna jäänused on joonisel äratuntavad kui paksemad müüriosad, millest mõnda läbib ka lõõr. Neid jäänuseid kasutavad köögid ja vannitoa kõigil korrustel. Keldris on hüpokaustahju asukohaks eriti paksuna kujutatud müüriosa võlvitud ruumi kohal.

41.Pikk 66

Allikad:
Väliuuringute aruanne. Tallinn: AS Restor 2010, TKVA n9.s6720
Säilivus:Säilinud on kerishüpokaust. Alles on ka ahju sisekonstruktsioonid. Infot ei ole kütteplaadi olukorra või olemasolu kohta
Märkmed: Hoones teostatud väliuuringute käigus ei avatud dornse põrandat hüpokausti kohal.
Keldri plaan:

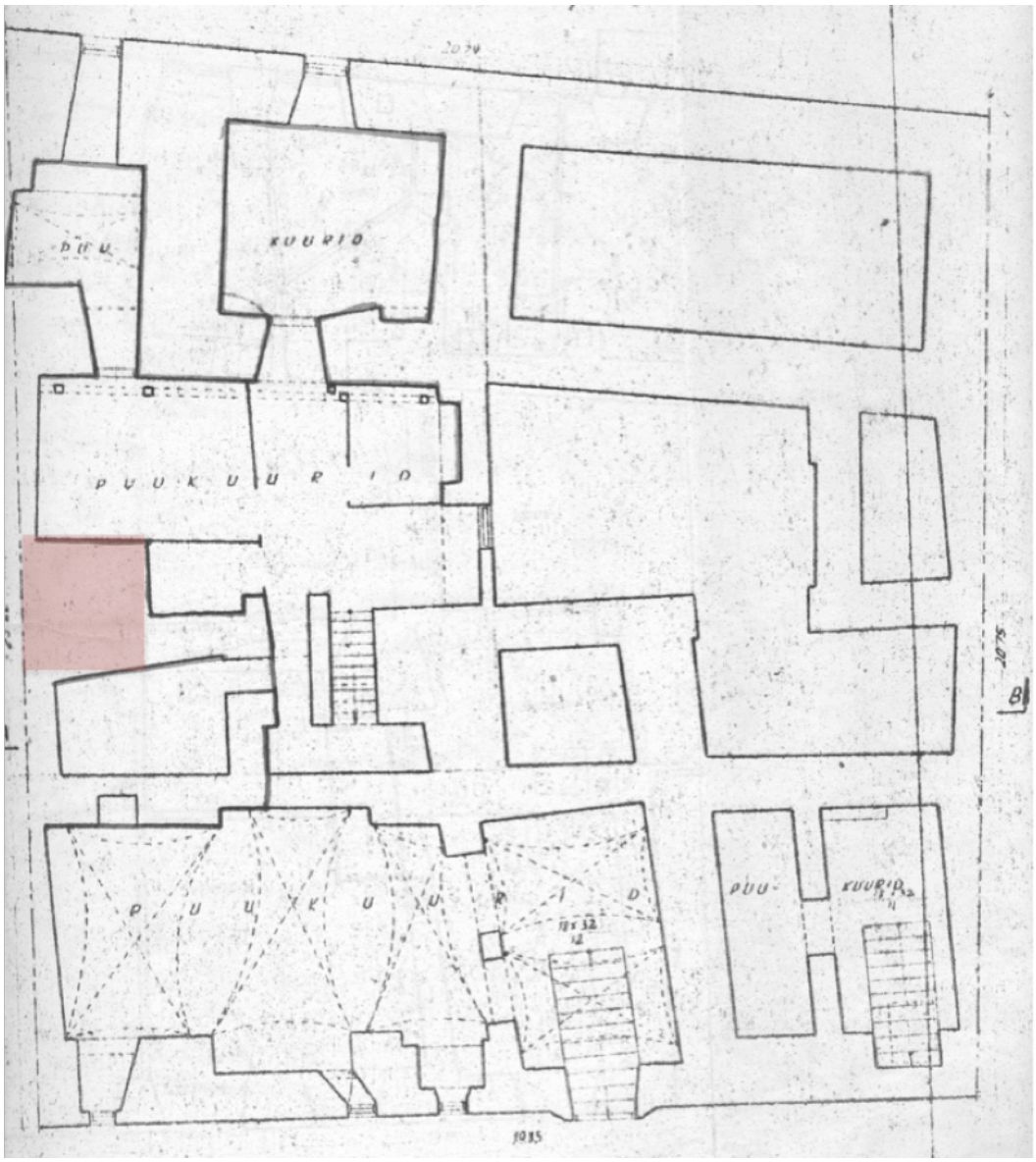

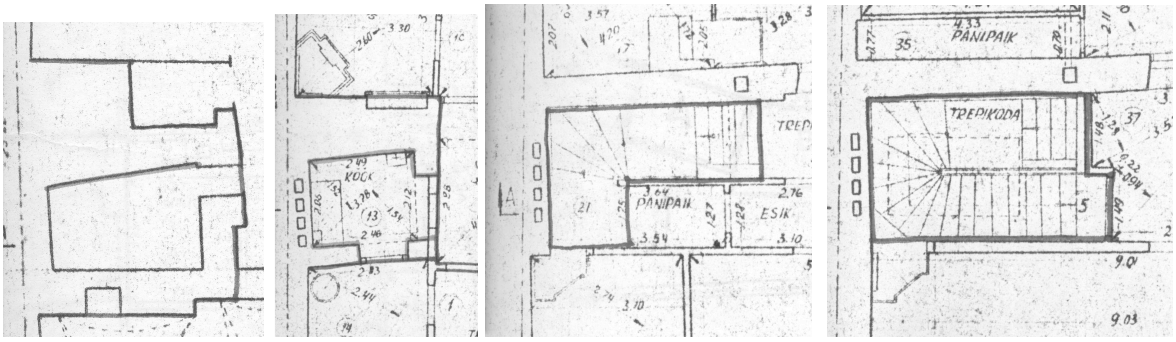

Keldrikorrus **I korrus** **II korrus** **III korrus**

Pikk tn 66. Mantelkorstna jäänused on esimesel korrusel äratuntavad kui paksemad müüriosad, samuti markeerib korstna asukohta lõõride rida seinas. Keldris on hüpokaustahju asukohaks eriti paksuna kujutatud müüriosa võlvitud ruumi kohal.

Vaade Pikk 66 kerishüpokausti esiseinale. Autori foto.

Tallinna raekoda

42.Raekoda

Raekoda on linnaehitusliku struktuuri seisukohast omaette hoonestusüksus, linna kvartalite plaanil numbriliselt 22.

Allikad:
Teddy Böckler, Tallinna raekoda, uurimine ja restaureerimine 1952 – 1996 Tallinn: 1999

Säilivus:Säilinud on kerishüpokaust. Alles on ka ahju sisekonstruktsioonid.
Märkmed: Raekojas on üks kerishüpokaust, mis on mõeldud raesaali kütmiseks. See on suhteliselt hästi säilinud, ahju sisekonstruktsioonid on restaureeritud ja eksponeeritud. Erandlikult asub see kütteseadeldis hoone esimesel korrusel, mitte keldris nagu on kombeks näiteks elamute puhul.
Esimese korruse plaan:

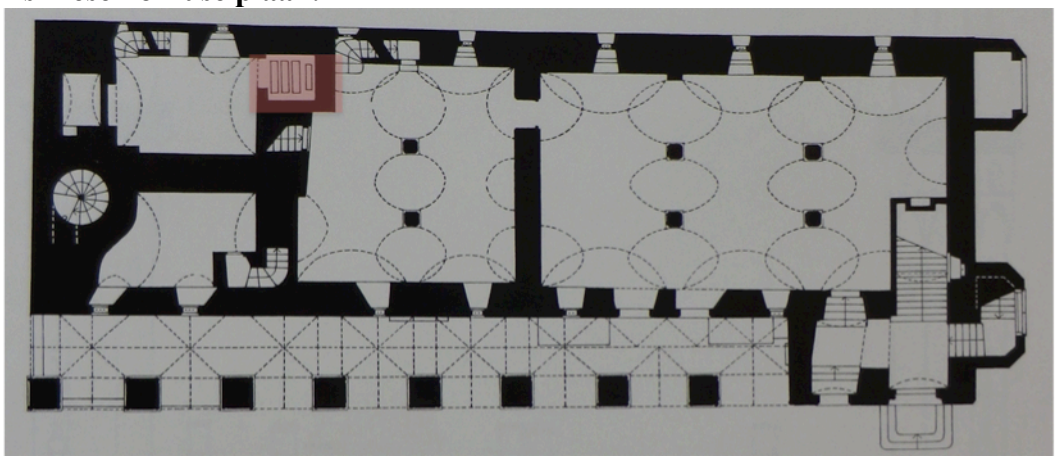

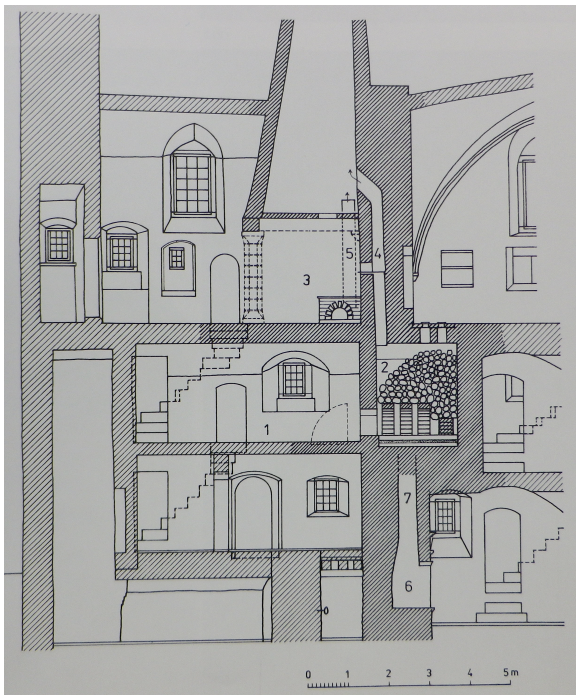

Vasakul raekoja küttesüsteemi kujutav lõige. Autor T. Böckler
Paremal foto raekoja kerishüpokausti küttekoldest uurimistööde ajal 1964.

Kvartal 25

Asukohast tingituna mitmekesine ja omapärane kvartal, lisaks elamutele on seal vangla ja pakkhoone. Keskaegses kihistuses annavad tooni käsitööliste elamud. Kerishüpokaustide jäänused on säilinud kahe hoone keldris, olnud on neid siin kahtlemata rohkem, näiteks väikemaja Raekoja tn 4 on Helmi Üpruse hinnangul[1] sama tüüpi hoone nagu Aida 6.

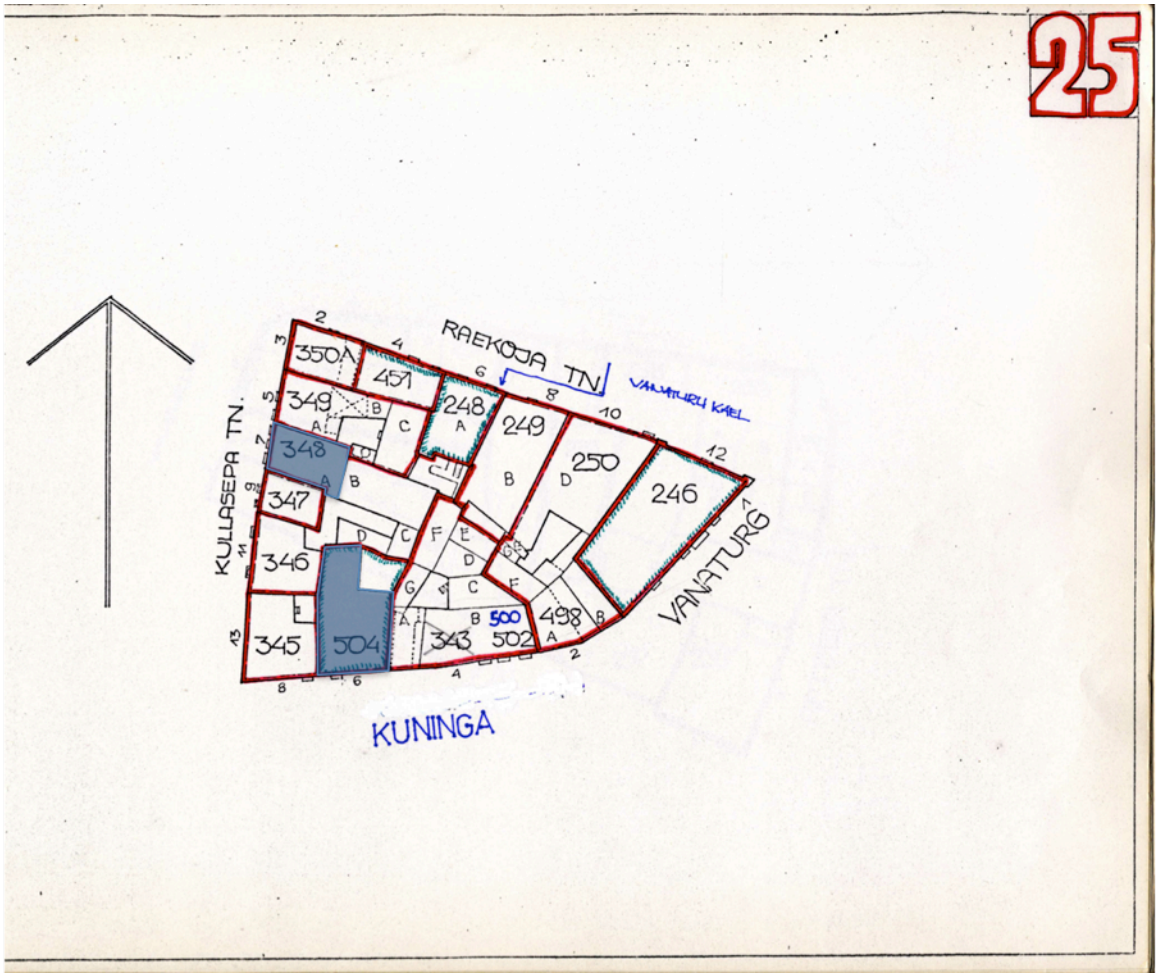

[1] Kvartali arhit.ajalooline koostis (Üksikkinnistute ajalooline õiend). Tallinn: VRV 1975, TKVA n8.s50, lk 12

43.Kuninga 6

Allikad:
Niguliste 6 väliuuringute aruanne. Tallinn: KRPI 1981, TKVA n3.3204
Säilivus: Täielikult säilinud. Olemas on ahju sisekonstruktsioonid, samuti kütteplaat jmt. Uuringute käigus leiti ka hüpokausti kerisel olnud tõmbekausid.

Märkmed: Kuninga 6 on põhjalikult uuritud ja restaureeritud keskaegne elamu. Koldeava asub kütteruumi põrandast erakordselt kõrgel, praktiliselt lae all.

Keldri plaan:

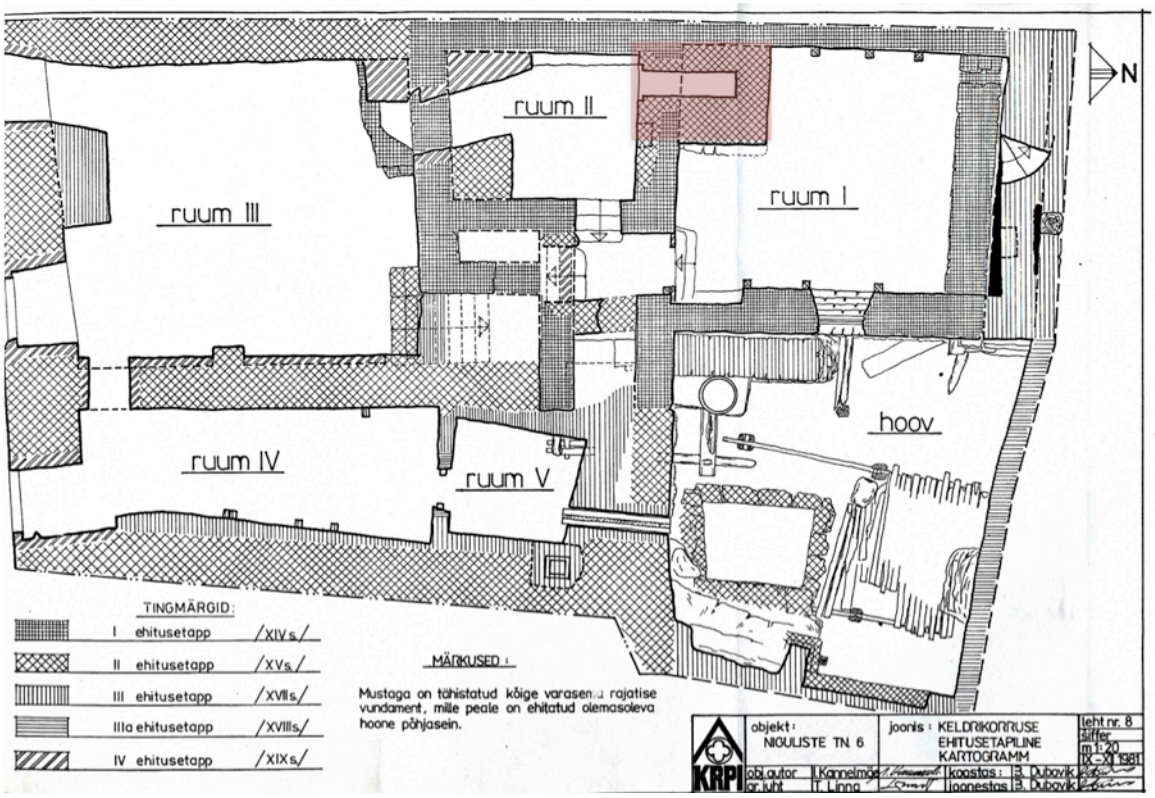

44.Kullassepa 7

Allikad:
Tallinn, Kullassepa 5 ja 7 ning Kuninga 4 keldris ja esimesel korrusel asuva restorani ruumide ümberehituse põhiprojekt. AS Stenhus Tallinn 2010, TKVA n9.s6909
Säilivus: alles on hüpokaustikehandi müürid
Märkmed: Põhjalikult uuritud ja restaureeritud hoone, eriti hästi on säilinud ehitusajalolises mõttes huvitavad keldrid.

Keldri plaan:

Vaade Kullasepa 7 hüpokaustile köetava ruumi alusest keldriruumist. Autori foto.

Kvartal 26

Kvartalis on mitmel kinnistul põhjalikud uuringud läbi viimata. Sellele vaatamata on teada mitu väga väärtuslikku huvitavat hoonet, milles on muuhulgas säilinud ka hüpokaustide jäänused. Samuti on kaudset teavet: Raekoja plats 13 hoonest leitud keraamiline kütteplaadi kork on ainus teadaolev seda tüüpi leid Tallinnast.

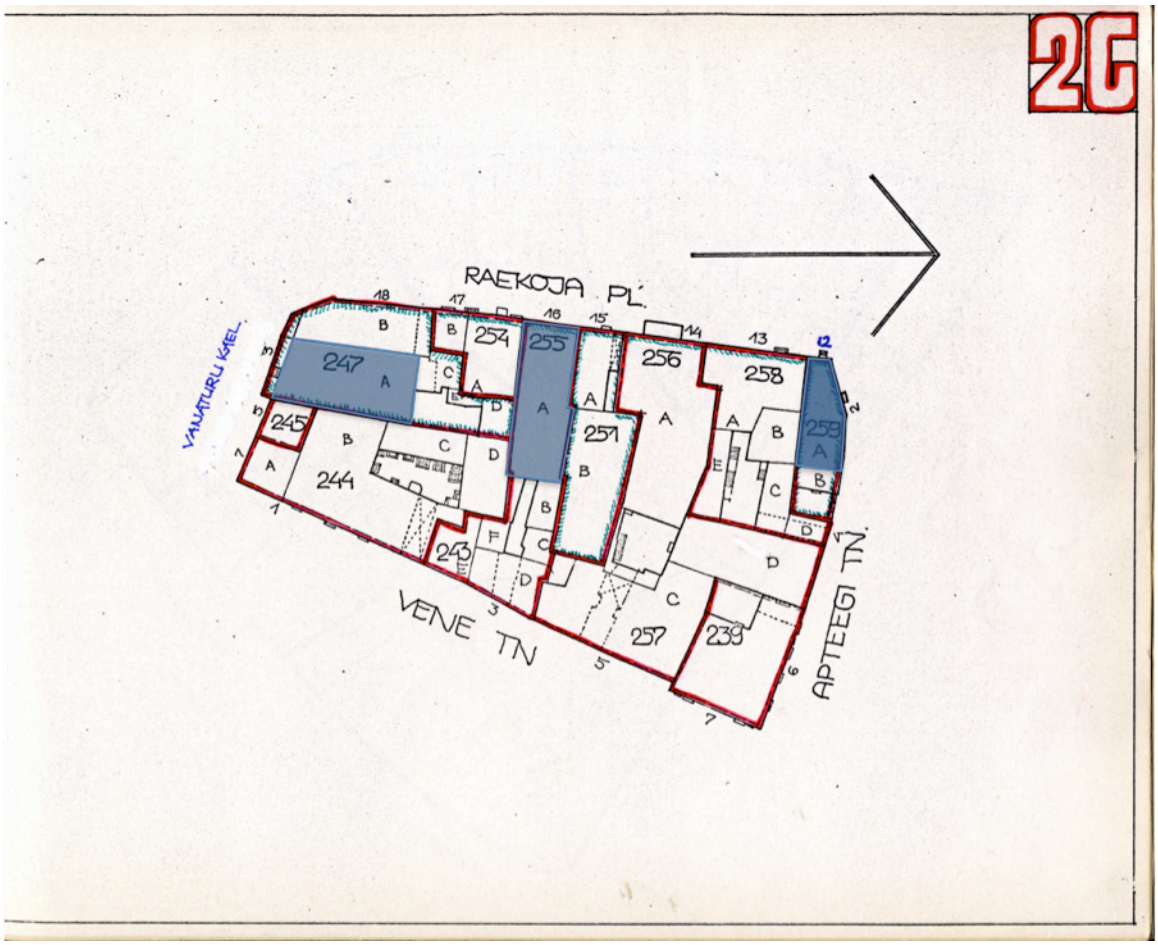

45.Raekoja plats 18

Allikad: Raekoja plats 18 muinsuskaitse eritingimused, A.Pantelejev, Tallinn: T.Linnaprojekt 2009, TKVA n9.s5808.
Säilivus: Säilinud kütteruum ja osaliselt ka ahjukehand
Märkmed: hoones on säilinud hulgaliselt keskaegseid ja varauusaegseid konstruktsioone,, need on restaureeritud ja eksponeeritud.
Keldri plaan:

46.Raekoja plats 16

Allikad: Raekoja plats 16 ümberehitus tudengite majaks, E.Siraki, Tallinn: OÜ Vana Tallinn, 2006, TKVA n9.s4320
Säilivus: Ahjukehand on müürimassiivina keldris olemas, väliuuringuid teostatud ei ole.
Märkmed: Ülemistel korrustel on säilinud mantelkorstna jäänused

Keldri plaan:

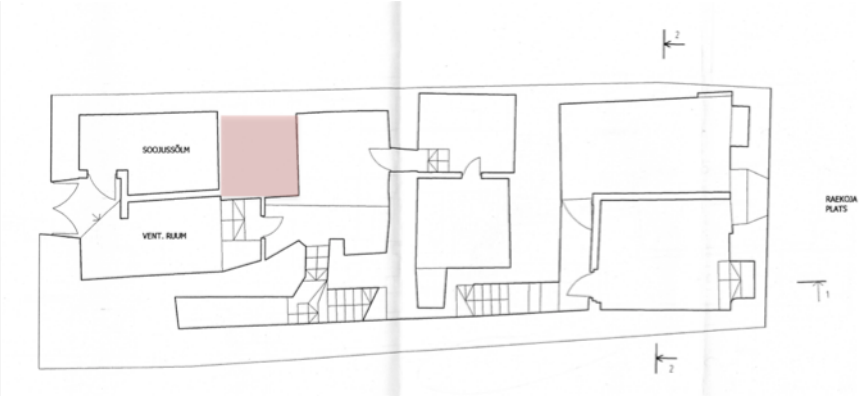

47.Raekoja plats 12

Allikad: Apteegi 2 uurimistööde aruanne, B. Dubovik, Tallinn: KRPI, 1986, TKVA n3.s1684-A
Säilivus: säilinud on ahjukehandi müürid, samuti väikesed üheaugulised kütteplaadid.
Märkmed: sälinud on silmapaistev hulk keskaegseid ja varauusaegseid ehitusdetaile: talalaed, müüritrepid jmt
Keldri plaan:

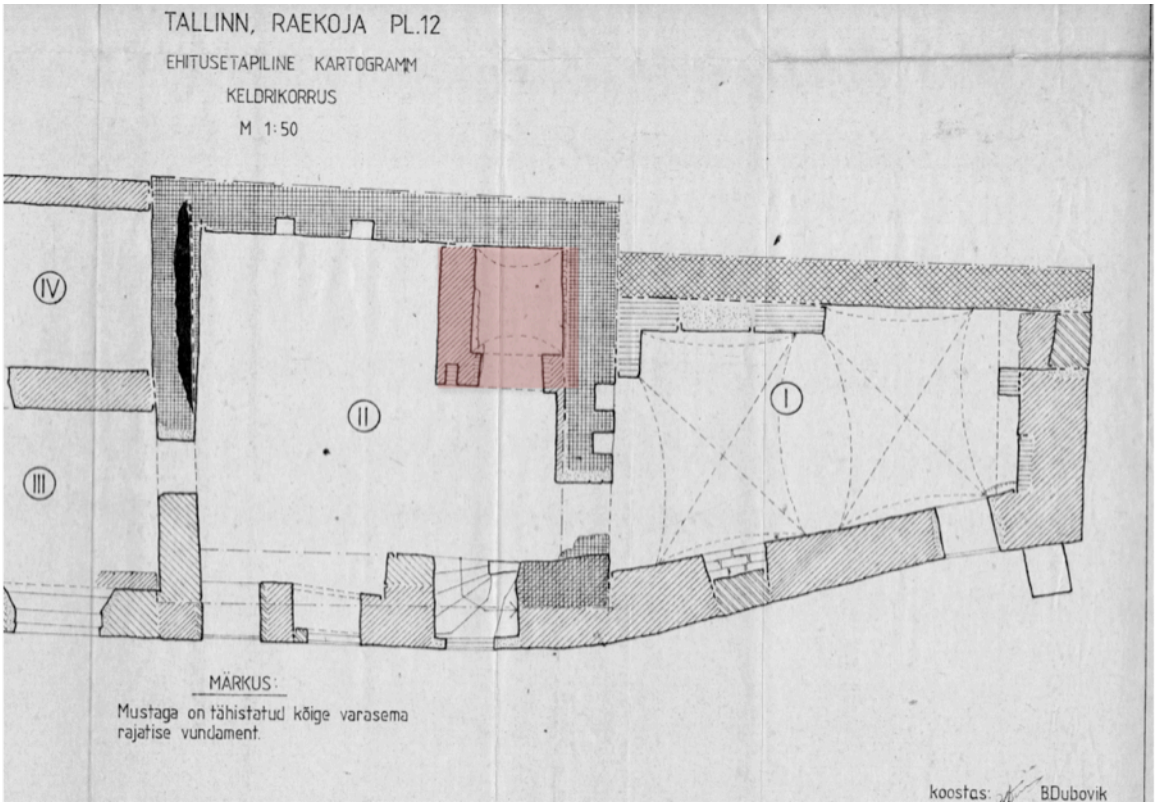

Kvartal 27

18 keskaegsest kinnistust koosnev kvartal sisaldab kaheksa sellist honest kus on säilinud ka kerishüpokausti jäänused.

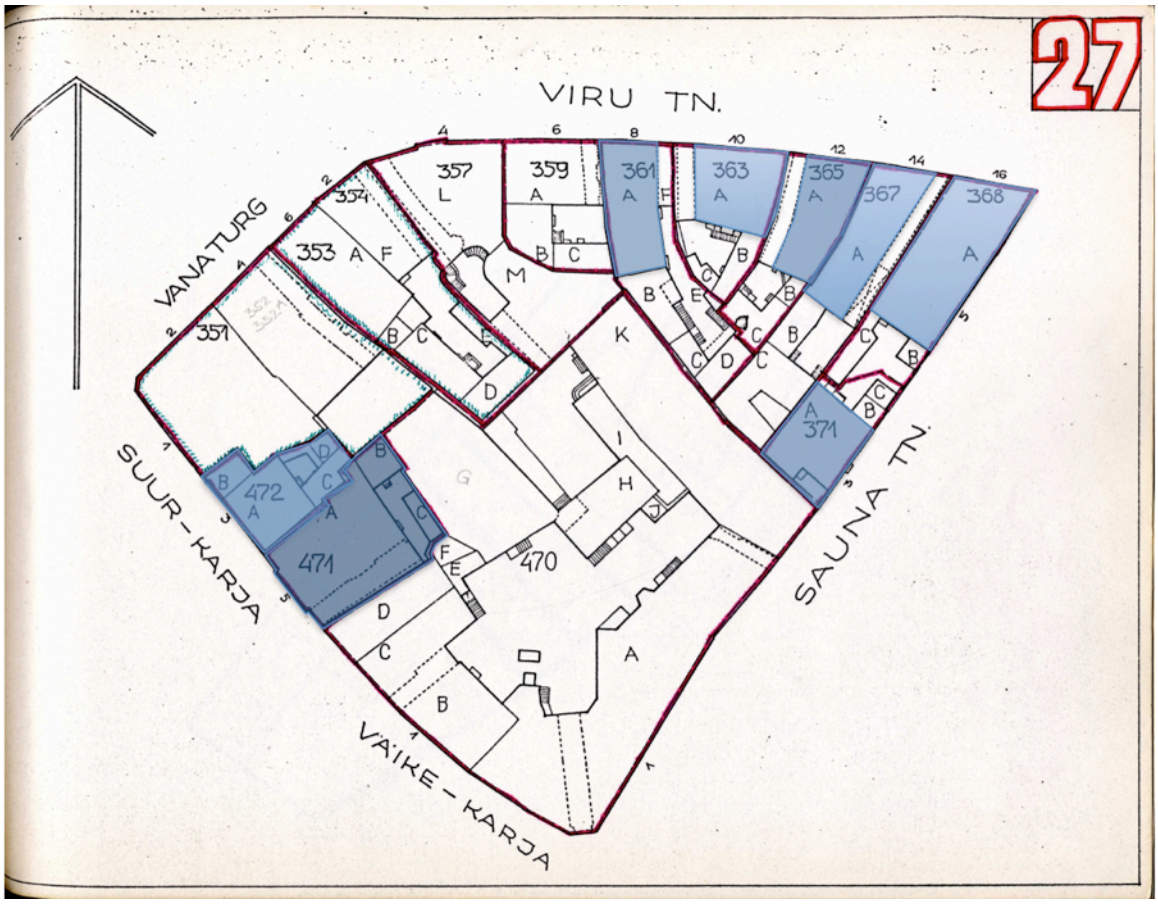

48.Suur-Karja 3

Allikad:
Suur-Karja 3 äriruumide remondiprojekt, Tallinn: Inrestauraatorprojekt 1994, TKVA n3.s2933
Suur-Karja 3 väliuurimiste aruanne, Tallinn: KRPI 1984, TKVA n3.s2931

Säilivus: alles on ahjukehandi müürid.
Märkmed:
Keldri plaan:

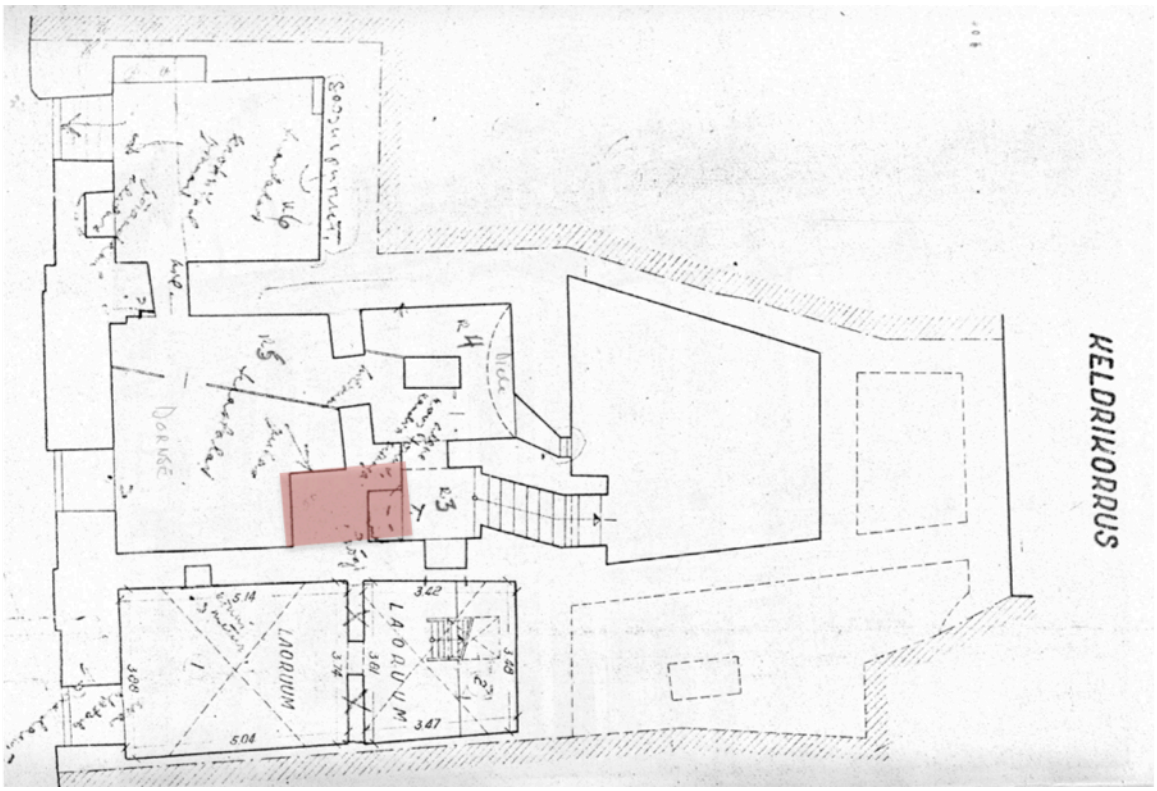

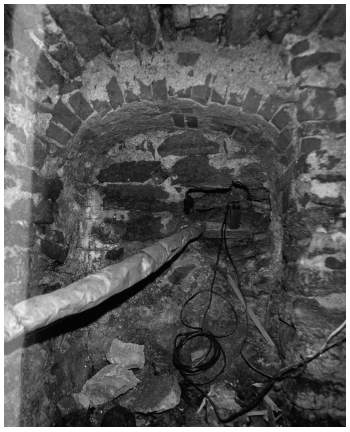

49.Suur-Karja 5

Allikad:
Suur-Karja 5 sokli- ja esimese korruse rekonstruktsiooniprojekt, Tallinn: OÜ HTMD, 2001, TKVA n9.s457
Säilivus: Ahjukehandi müürid on säilinud.
Märkmed: 2001. aastal projekteeriti ahjukehandi müüride vahele trepp.
Keldri plaan:

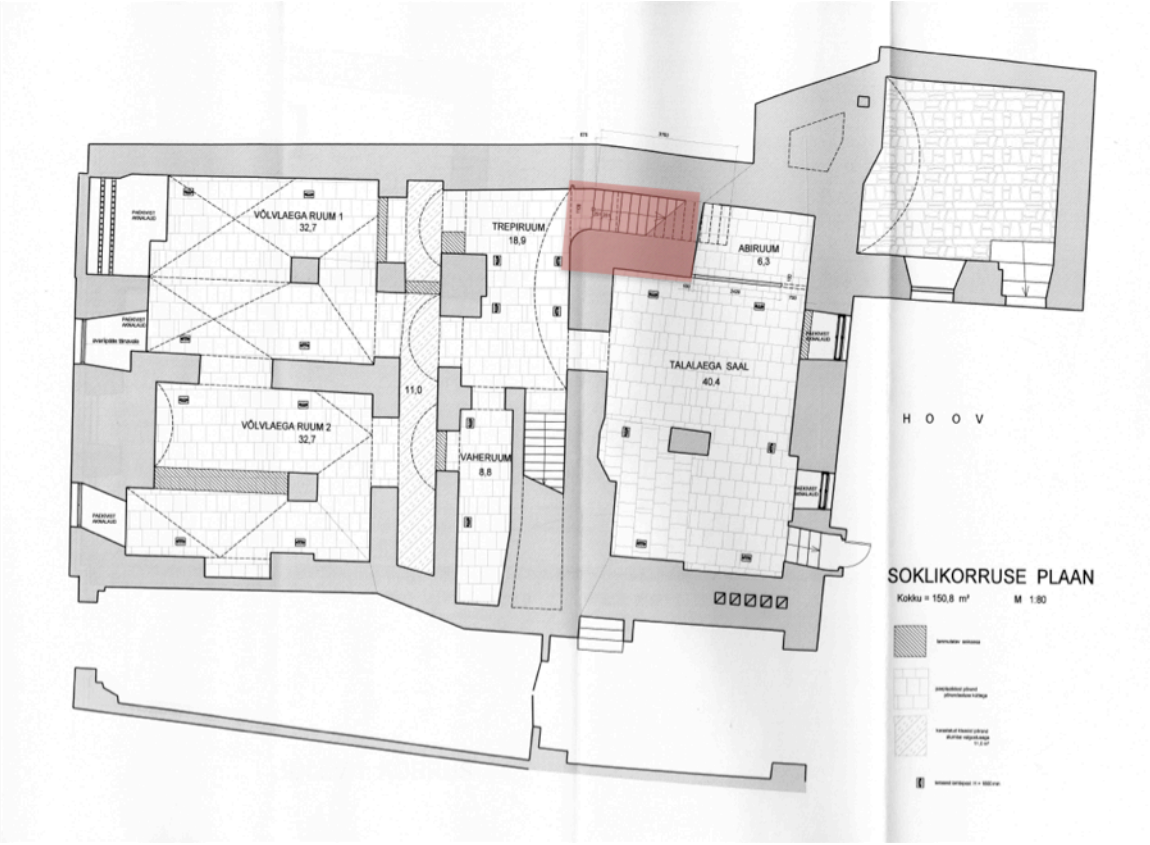

50.Sauna 3

Allikad:
korralikke plaane ei ole. Inventeerimisankeedis on mainit
Säilivus:

Märkmed: keldrit ei ole uuritud
Keldri plaan:

51.Viru 14

Viited kaustas
Allikad: Viru 14 valikkapitaalremont, ehitusprojekt. B. Dubovik, T. Mikson, Tallinn: AS Stenhus 1994, TKVA n3.s2281
Viru 14 inventeerimisankeet, TKVA n3.s2275
Säilivus:Ahjukehand on säilinud müürimassiivina, täpsemaid uuringuid läbi viidud ei ole.
Märkmed:
Keldri plaan:

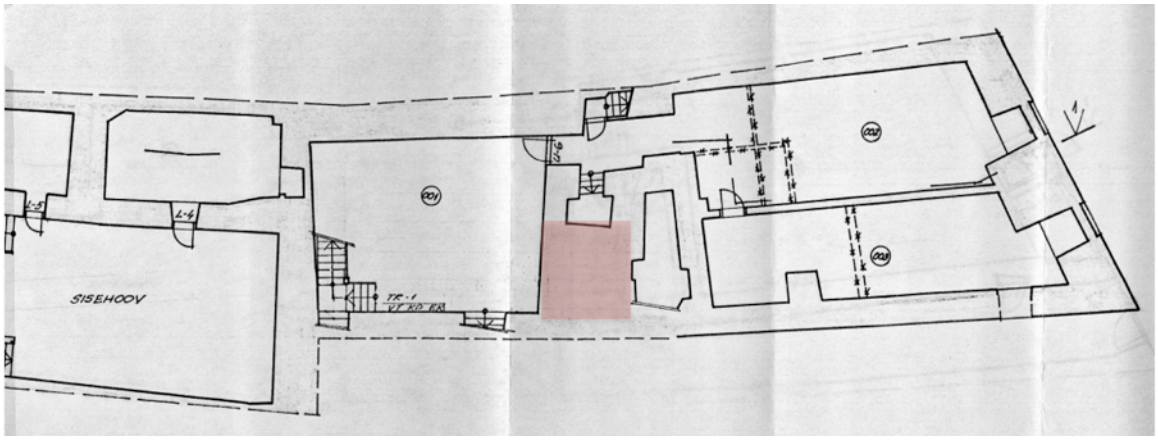

52.Viru 12

Allikad: Viru 12 keldri-, I ja II korruse mõõdistamine, I. Punger ,Tallinn, OÜ Vana Tallinn 2003, TKVA n9.s2434
Viru 12 inventeerimisankeet, TKVA n3.s2249
Säilivus: Ahjukehand on säilinud
Märkmed: kütteruumi on projekteeritud WC
Keldri plaan:

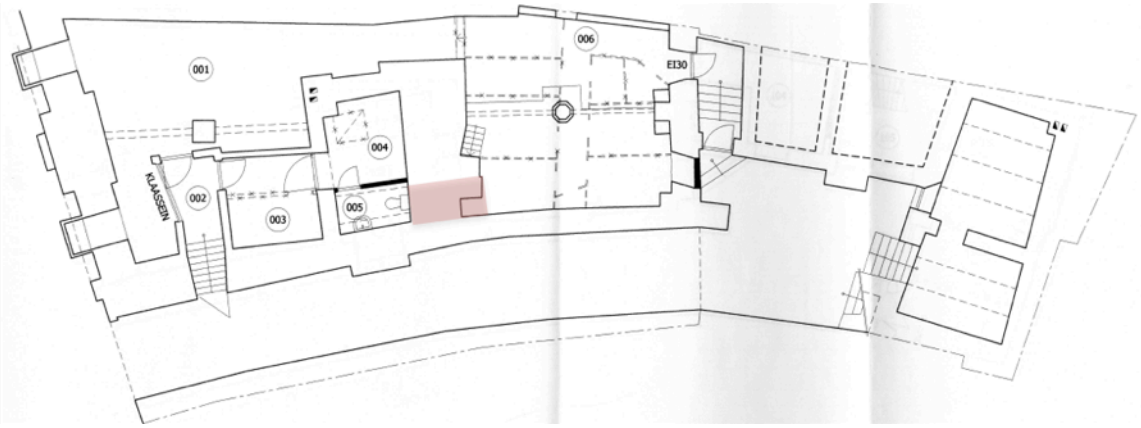

53.Viru 10

Allikad:
Viru tn 10 remont-restaureerimistööde aruanne,Tallinn: AS Vana Tallinn 1994, TKVA n3.s2236
Säilivus:Ahju kehand on säilinud.
Märkmed: Ahju sisekonstruktsioonid ei ole alles, pisike tühi ruum on sisuliselt panipaik.
Keldri plaan:

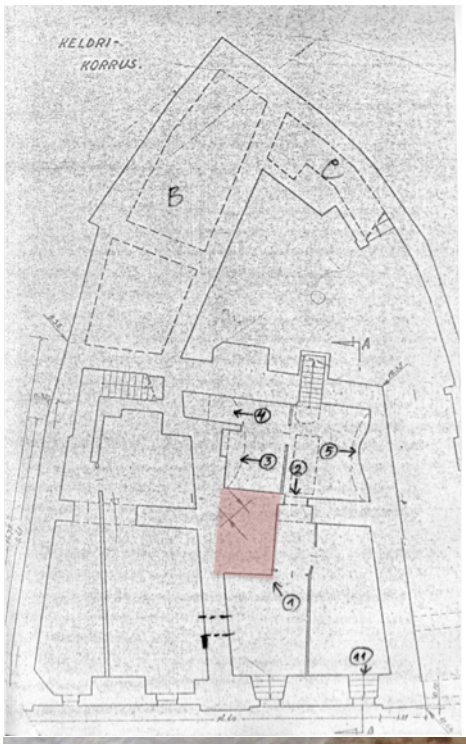

54.Viru 8

Allikad: .
Viru 8 remont-restaureerimise muinsuskaitselise järelevalve aruanne, Tallinn: A. Pantelejev 2006, TKVA n9.s3783
Säilivus: Säilinud on ahjukehandi müürid.
Märkmed:
Keldri plaan:

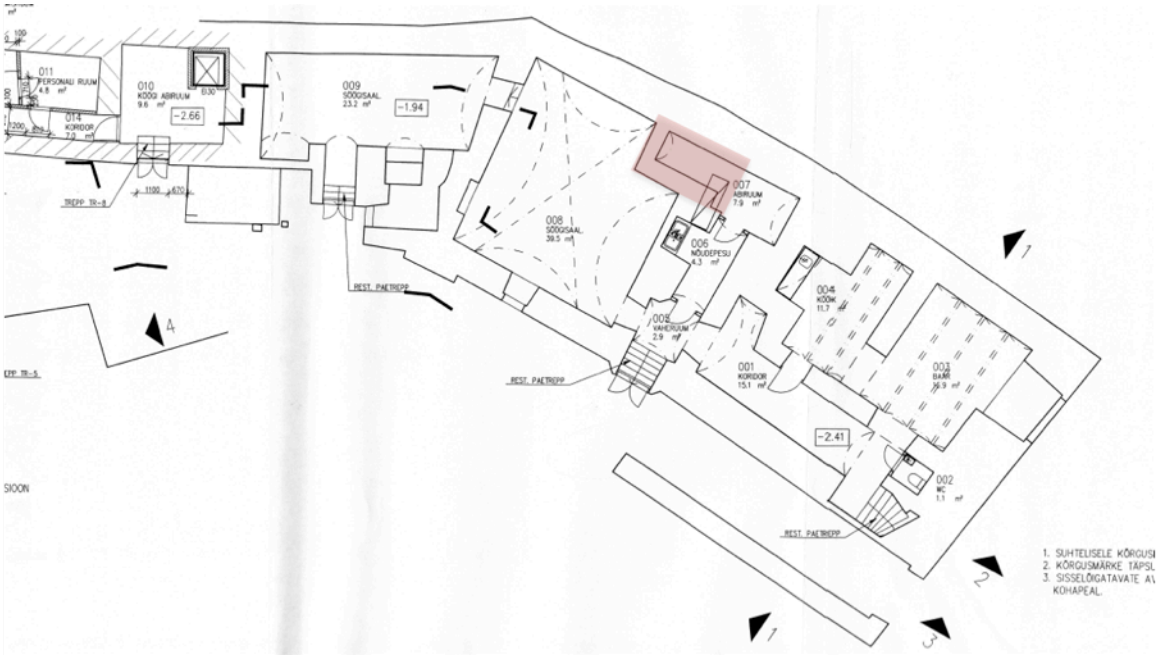

Kvartal 28

Kvartalis on palju keskaegse algupäraga hooneid, milles ei ole teostatud väliuurimisi. Võib arvata, et ka Viru tn 22 ja Sauna tn 6 keldrites on ahjujäänused olemas.

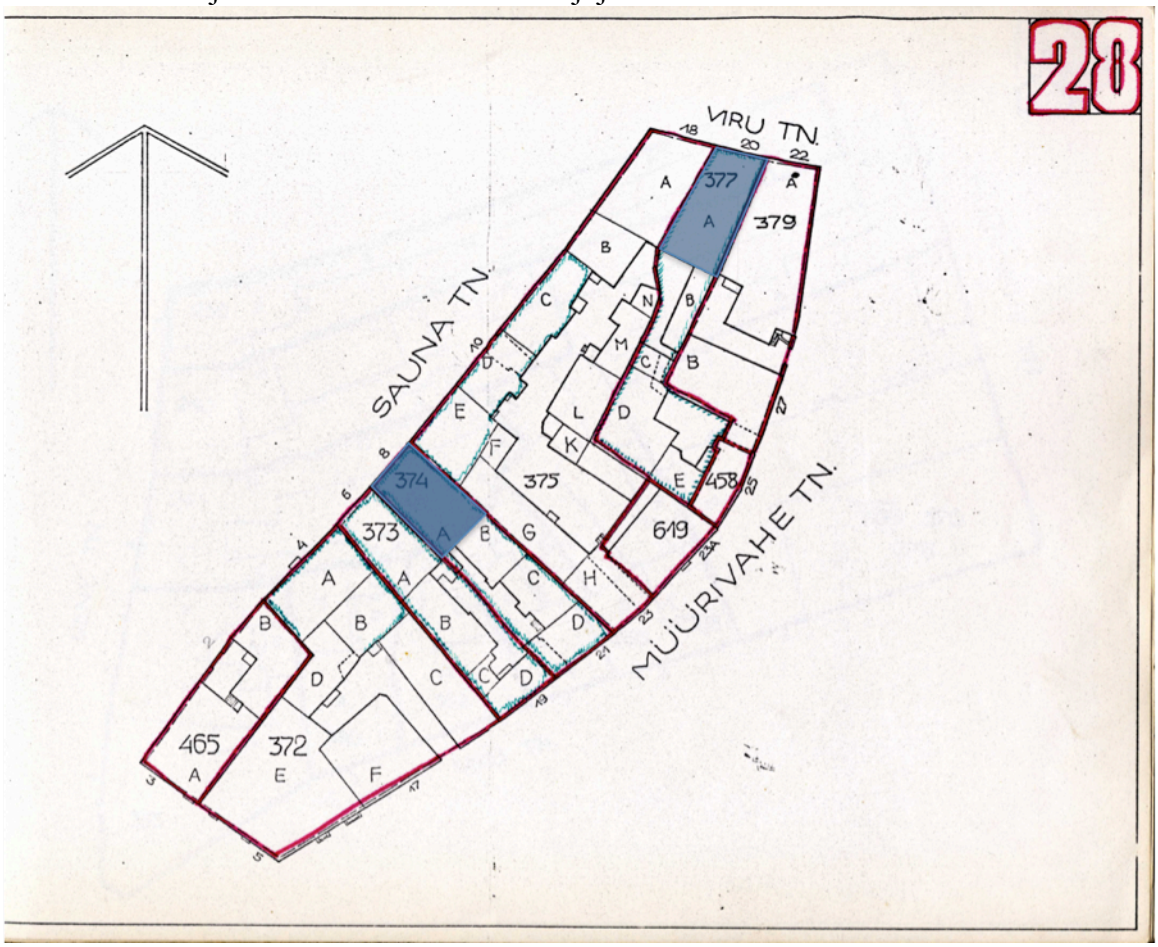

55.Müürivahe 21/ Sauna 8

Allikad:
Müürivahe 21/ Sauna 8 hoone arhitektuuriajaloolised eritingimused. Tallinn: AS Vana Tallinn 1994, TKVA n3.s2344
Müürivahe 21/ Sauna 8 hoone restaureerimiskontseptsioon. Tallinn: AS Vana Tallinn 1994, TKVA n3.s2345
Säilivus: Ahjukehand on müürimassiivina keldris olemas, väliuuringuid teostatud ei ole.
Märkmed:
Keldri plaan:

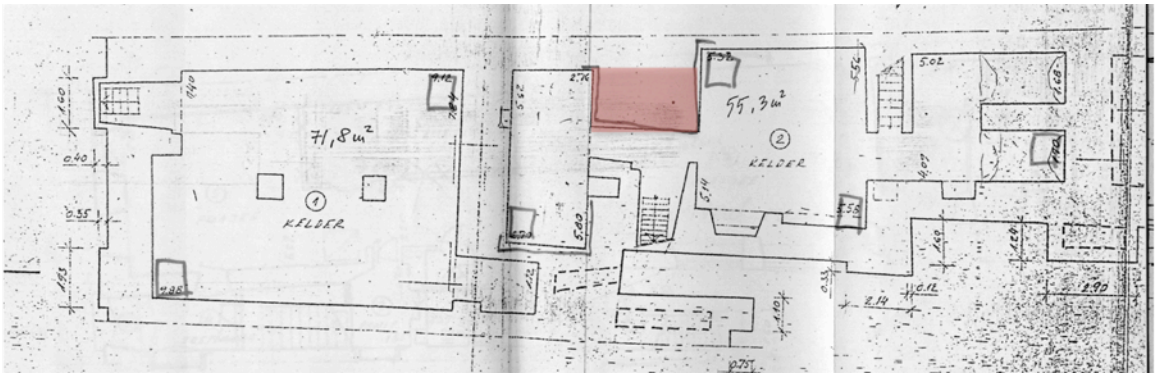

56.Viru 20

Allikad:
Viru tn 20 kaitsetoimik. Inventeerimisankeet ja –joonis, TKVA n3.s2371
Säilivus: Ahjukehand on müürimassiivina keldris olemas, väliuuringuid teostatud ei ole.
Märkmed:
Keldri plaan:

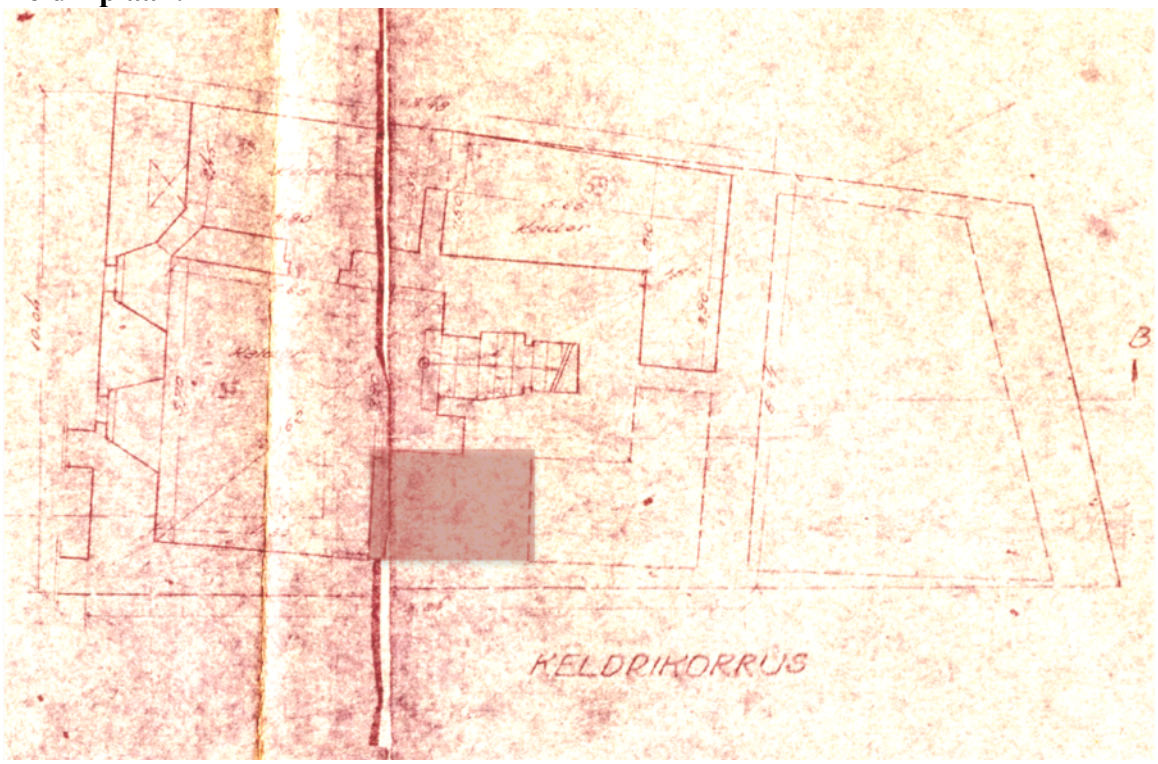

Kvartal 29

Kvartal 29 on suur ja mitmekülgne ulatudes Viru tänavalt vaikse Dominiiklaste kloostri alani. Kontrast valitseb ka ida- lääne suunal: avarale ja esinduslikule Vene tänavale vastandub kitsuke Müürivahe oma madalate tagasihoidlike hoonetega.
Paljud honed on ümber ehittatud 19. Sajandil, viru tn 11 keskaegne hoone lammutati 1930ndatel ning see pelvis meediatähelepanu.

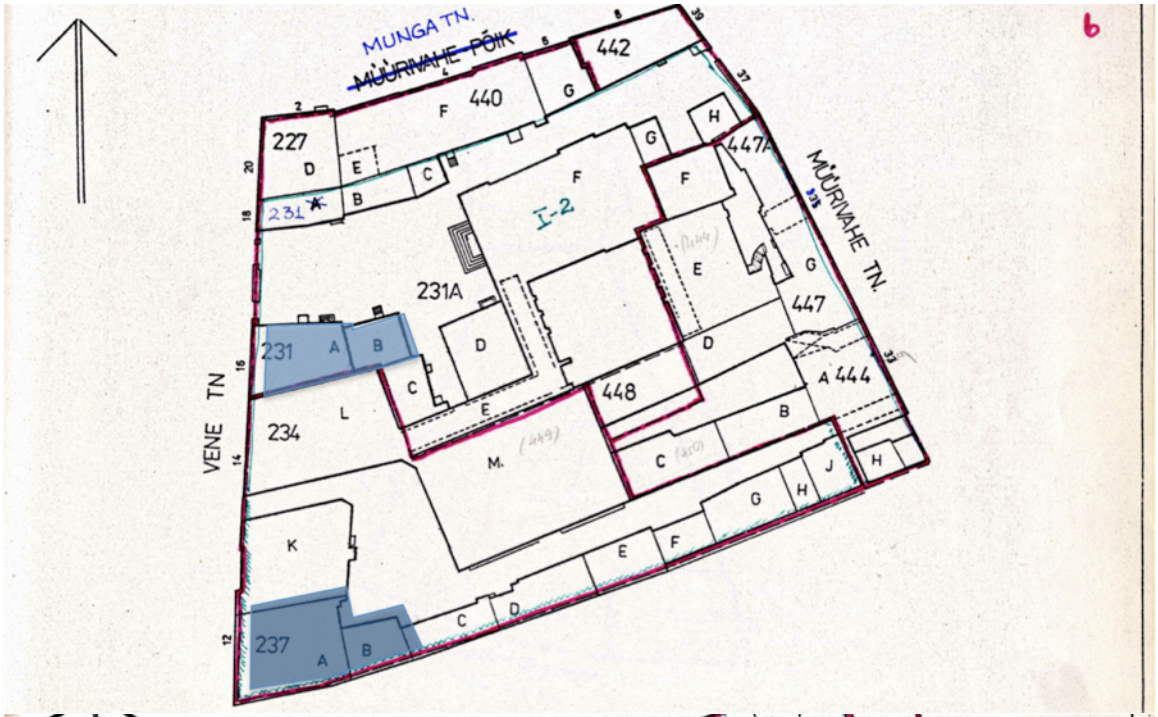

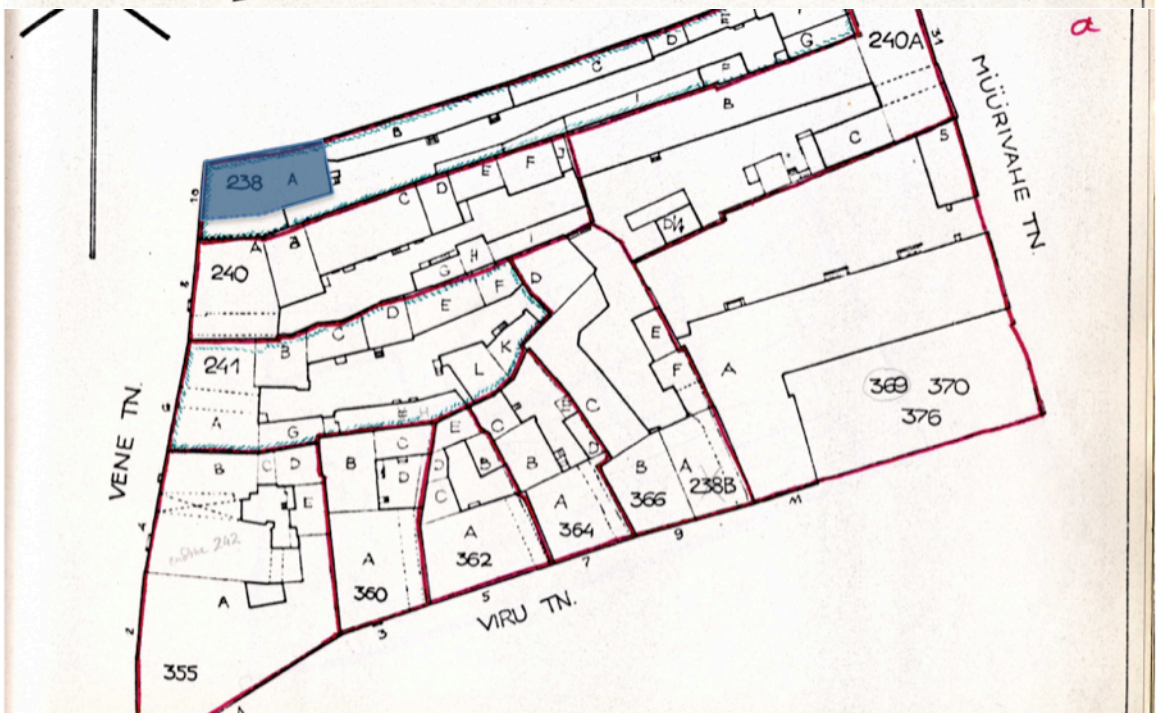

57.Vene 10

Allikad: Vene 10 ümberehitusprojekt, M. Hammer, OÜ Vana Tallinn, 1999, TKVA n1.s1095
Samuti Kaitsetoimik, TKVA
Säilivus:Ahjukehand on müürimassiivina keldris olemas, väliuuringuid teostatud ei ole.
Märkmed:
Keldri plaan:

58.Vene 12

Allikad: A. Pantelejev. Vene 12 dornsealuse keldriruumi muinsuskaitselise järelevalve aruanne, Tallinn 2008, TKVA n9.s5183
Säilivus:Ahjukehand on müürimassiivina keldris olemas.
Märkmed:
Keldri plaan:

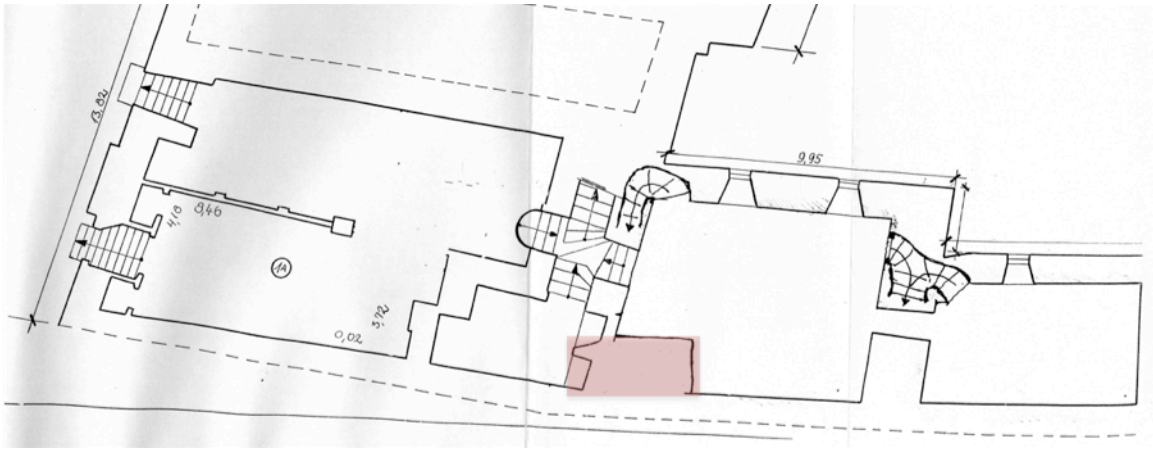

59.Vene 16

Allikad: Vene 16 restaureerimistööde muinsuskaitselise järelevalve aruanne, A. Pantelejev. Tallinn 2008, TKVA n9.s5183
Säilivus:Ahjukehand on müürimassiivina keldris olemas. Köetavas ruumis on säilinud kütteplaat.
Märkmed: Keldriruumides uuringuid läbi viidud ei ole. Kütteplaat on omapärane kuna kuumaõhuavad asetsevad selles ebasümmeetriliselt.
Keldri plaan:
Esimese korruse plaan:

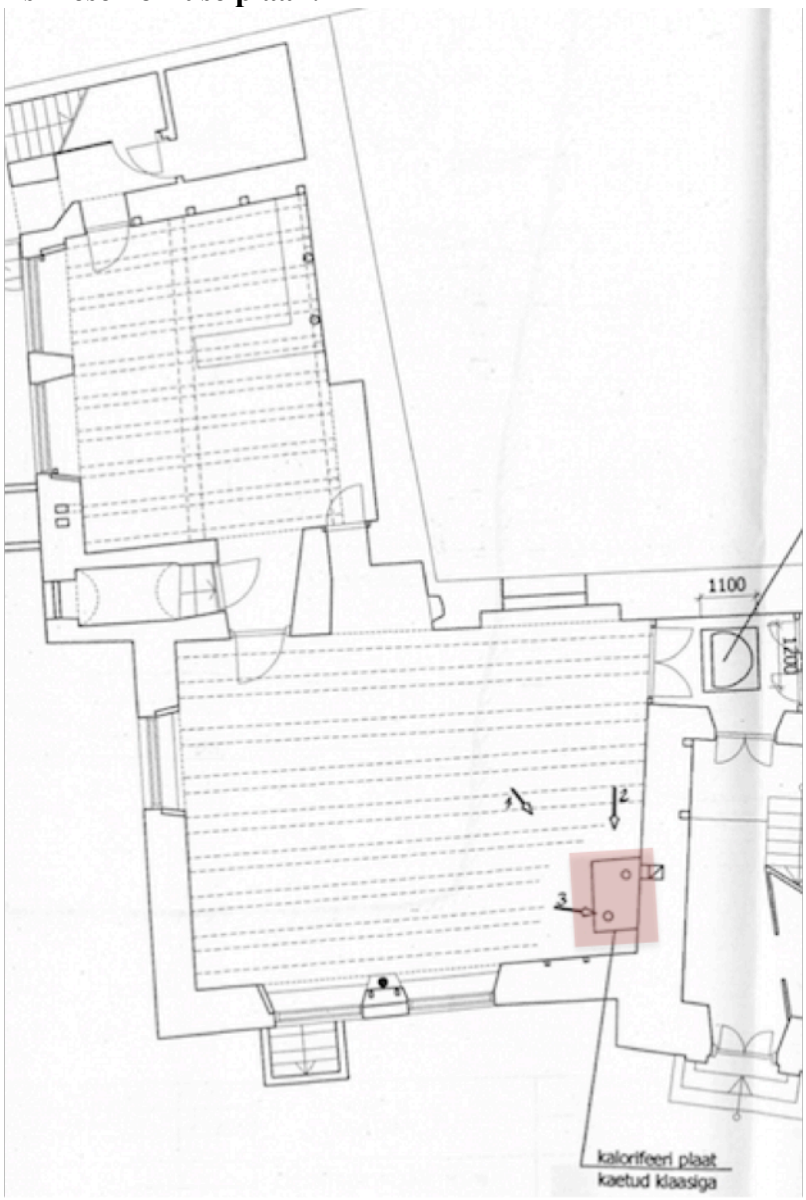

Kvartal 35

Kvartalis on 10 kinnistut, mitmed neist sisaldavad märkimisväärselt kästi säilinud keskaegseid hooneid

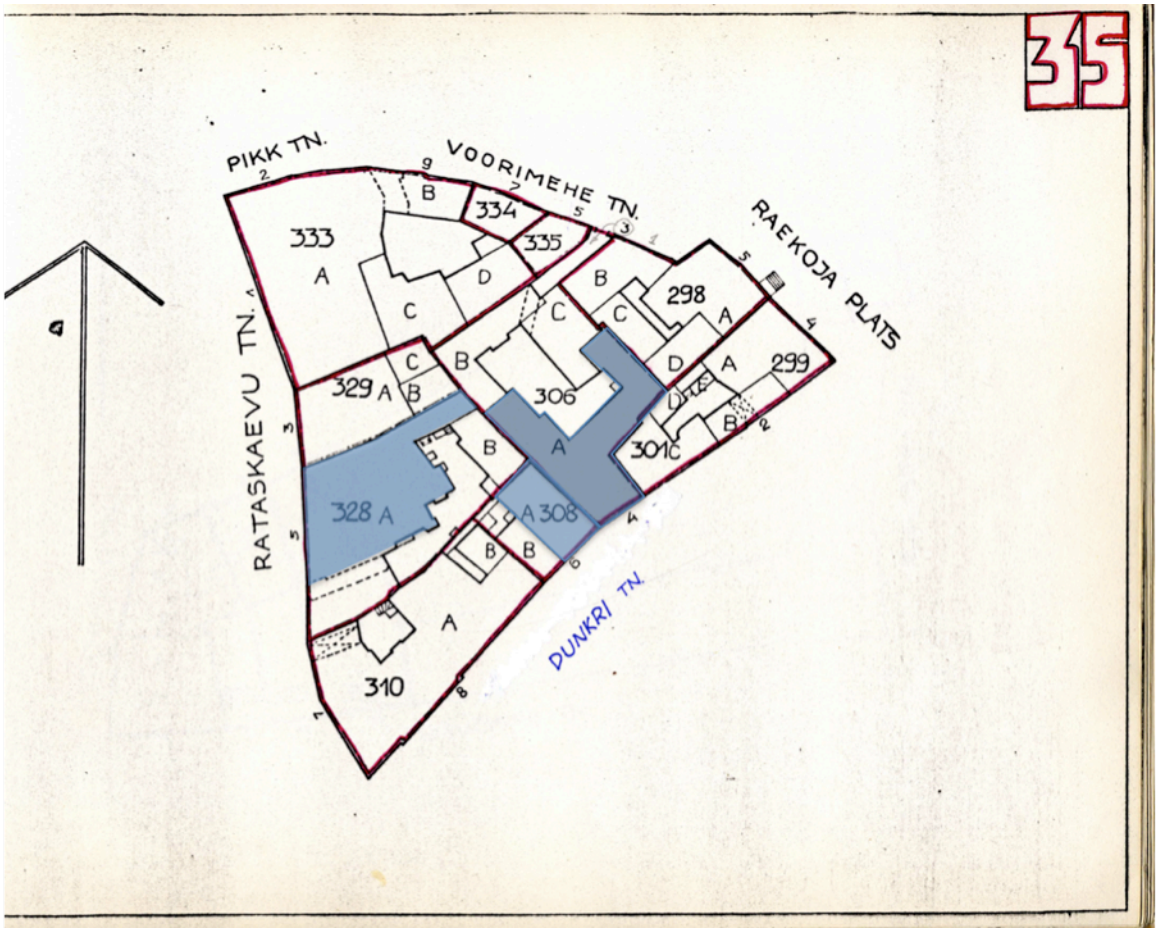

60.Rataskaevu 5 ahi 1

61.Rataskaevu 5 ahi 2

Allikad:
Restorani Du Nord ümberehitusel teostatud järelevalve aruanne. Tallinn: VRV 1976, lk 12-16, TKVA n3.s2025
Säilivus:säilinud on kahe ahju külgseinad.
Märkmed: Rataskaevu 5 hoone näib koosnevat kahest keskaegsest hoonest, kahe ahju jäänused olemas. Üks ahjudest on toiminud ilma eraldi kütteruumita või on neid köetud ühest kütteruumist. Viimane variant oleks eripärane ja seninägematu, väliuurimisi teostatud ei ole.

Keldri plaan:

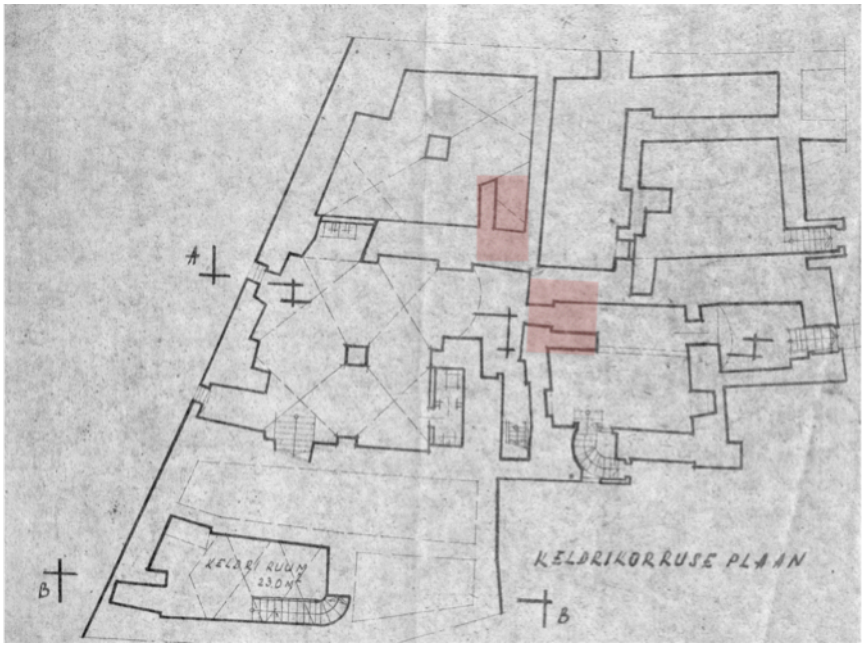

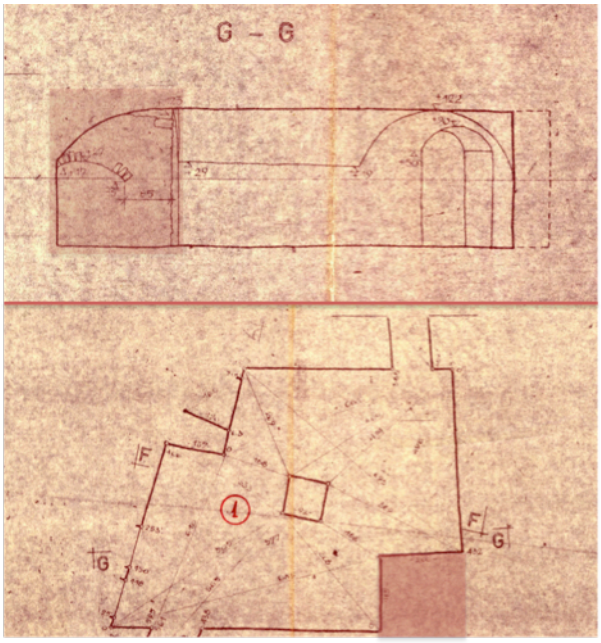

Köetava ruumi aluse keldri plaan ja vaade hüpokaustahju poolsele seinale. TKVA n3.s2025

62.Dunkri 6

63. Dunkri 4

Kinnistu 308 / Kinnistu 306

Allikad: Dunkri 4 korrektuurprojekt, A. Sildre, A. Evart, Tallinn: OÜ Stenhus, 1999, n9.s620
Säilivus: kaks keskaegset elamut, kaks küttesüsteemi säilinud.
Märkmed:
Keldri plaan:

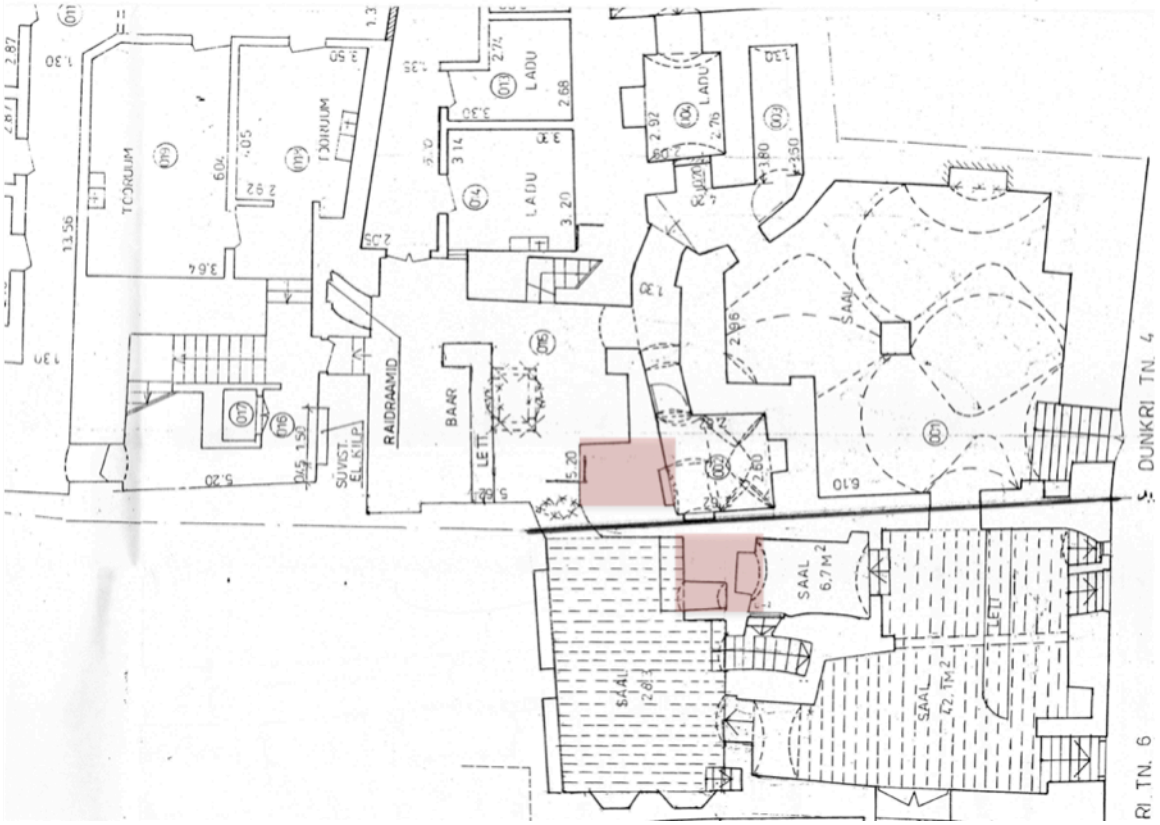

Kvartal 36

Kvartal 36 on II Maailmasõjas tugevalt kannatada saanud. Säilnud on 7 vana kinnistut. Kvartali hoonestus pärineb 14. sajandist, 15. ja 16. sajandil toimusid ulatuslikud ümberehitused ning paljud honed säilitasid oma hiliskeskaegse ilme kuni 19. sajandi II pooleni. *N8s69 krpi 1985, männisalu m. elamisvõimaluste selgitamine tallinna vanalinnas kvartal 36.* Lisaks käesoleva töö seisukohalt otseselt huvi pakkuvatele hoonetele paikneb siin väike Dunkri 9 hoone, mis esindab eripärast väikeelamu tüüpi, mille sarnast mujalt Tallinnast teada ei ole. Hoone esimesel korrusel paiknes diele, tavatult madal eeskoda ning eluruumid olid teisel korrusel. Korruseid läbis mantelkorsten, kuidas täpselt toimus eluruumide kütmine on selgusetu. Hoone oli tehniliselt väga kehvas seisus ning sellest tulenevalt uuriti seda suurima võimaliku põhjalikkusega, 1977. aastaks ei olnud sellest enam midagi järgi. Hiljem hoone taastati.

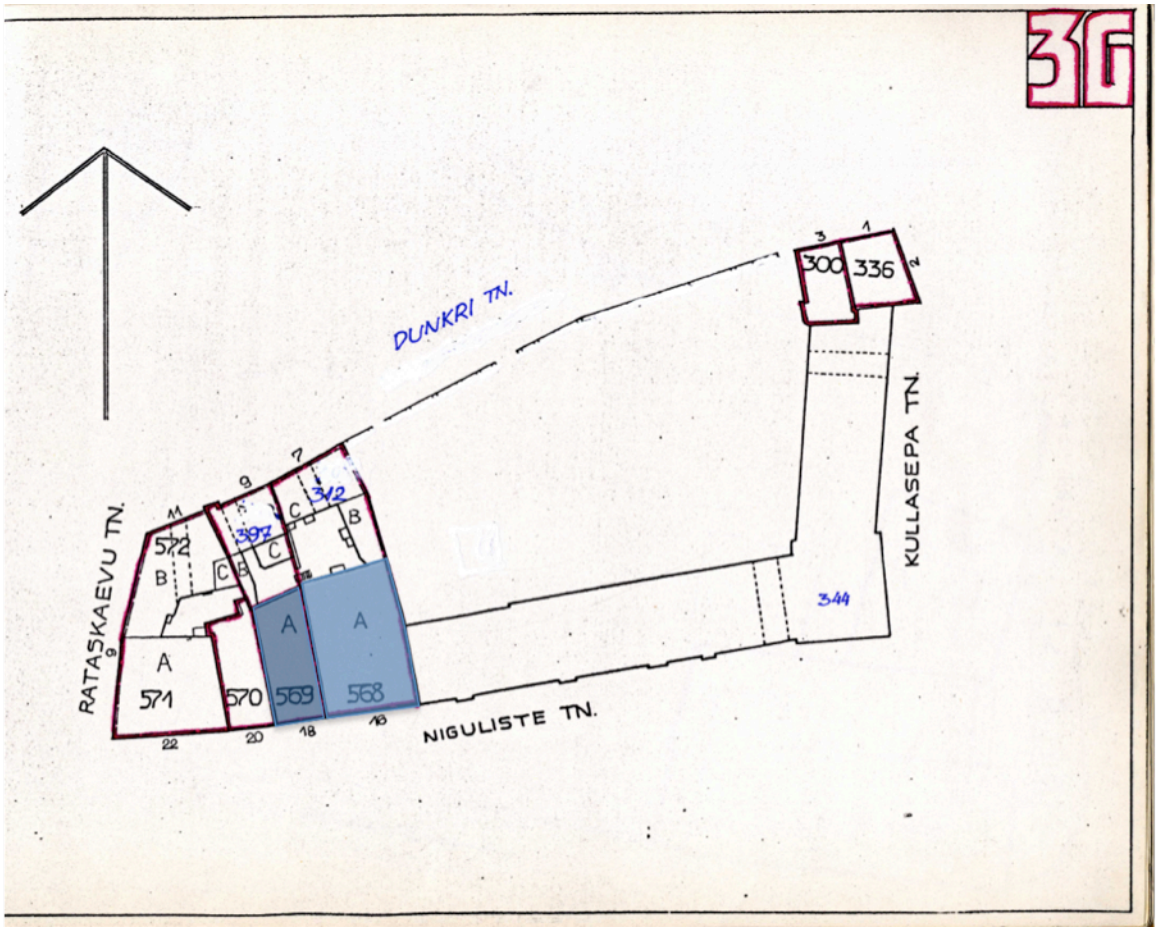

64.Dunkri 7/Niguliste 4

Allikad:
Niguliste 4 sokli- ja 1. korruse uuringud ja ülesmõõtmisjoonised. Tallinn: Raul Vaiksoo Arhitektuuribüroo, 2005, TKVA n9.3797
Säilivus: Säilinud on hüpokaustikehandi külgseinad.
Märkmed: Hoone on ehitatud kokku kahest keskaegsest hoonest, seega võib arvata, et Niguliste 2 poolses küljes oleva müürimassiivi näol on tegemist teise säilinud ahjukehandiga, see on aga pelk oletus.
Keldri plaan:

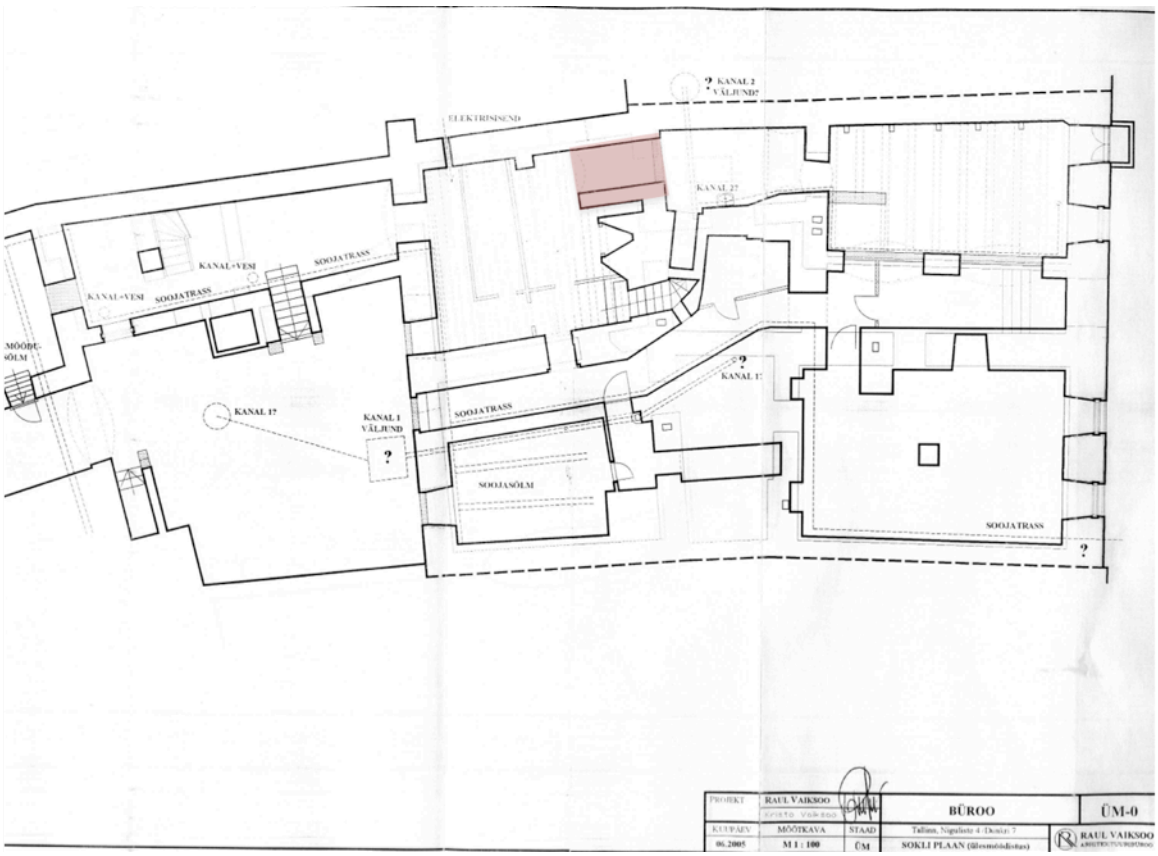

65.Niguliste 6

Allikad:
Niguliste 6 muinsuskaitse eritingimused A. Pantelejev, 2009, TKVA, n9.s6208
Säilivus: Säilinud on ahjukehandi müürid
Märkmed:
Keldri plaan:

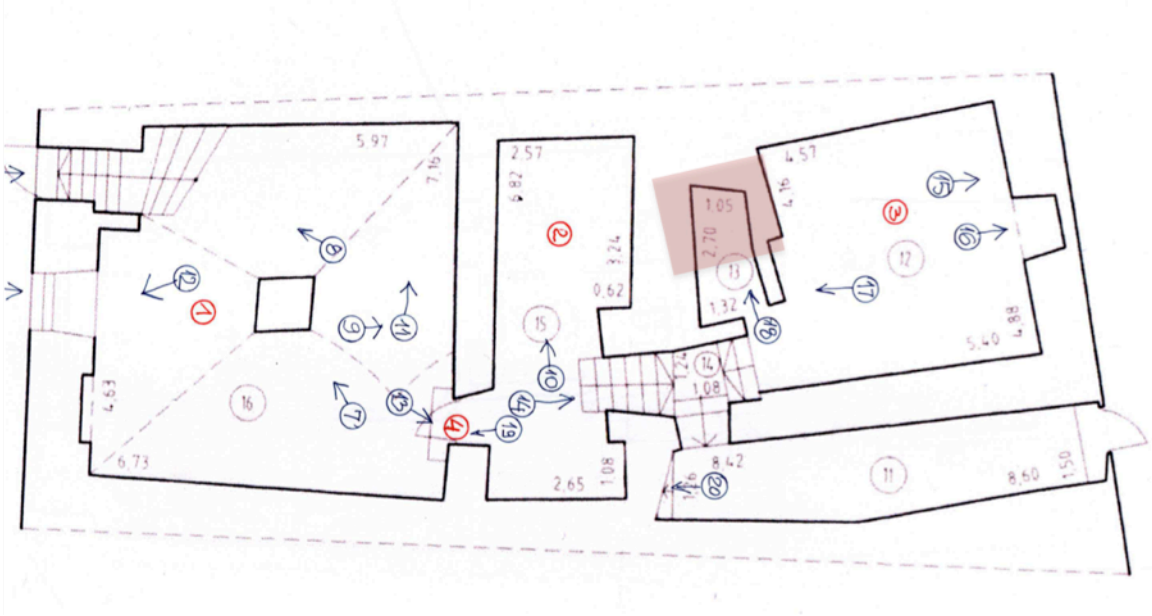

Kvartal 37

1987.1988 teostatud arheoloogiliste kaevamiste käigus vabastati varingust majade Harju tn 36, 38, 40, 44 ja 46 keldriruumid. Keldriduumid olid säilnud kuni esimese korruse kõrguseni.
Varemed olid pärast väljakaevamisi avatud ja ilmastikutingimuste eest kaitsmata. Erosiooni jmt kahjustuste tõttu muutus seisukord kehvaks. Varemed konserveeriti 1999. aastal, mil kaevandid lõplikult kinni aeti ning nende kohale kujundati park. (Dubovik mka a-6798 agu ems Tallinn 1989)
Ulatuslikud ümberehitused toimusid kvartalis 17 ja 18 sajandi vahetusel, näiteks kuld lõvi hooneks ühendati kolm keskaegset kinnistut. Samuti tehti ümberehitusi 20 sajandil (toss, maiste, böckler, kangropool, arhitektuur-ajaloolised kaalutlused kvartali 37 lõunaosa taashoonestamiseks ja restaureerimiseks. RPI Eesti project Tallinn, 1986)

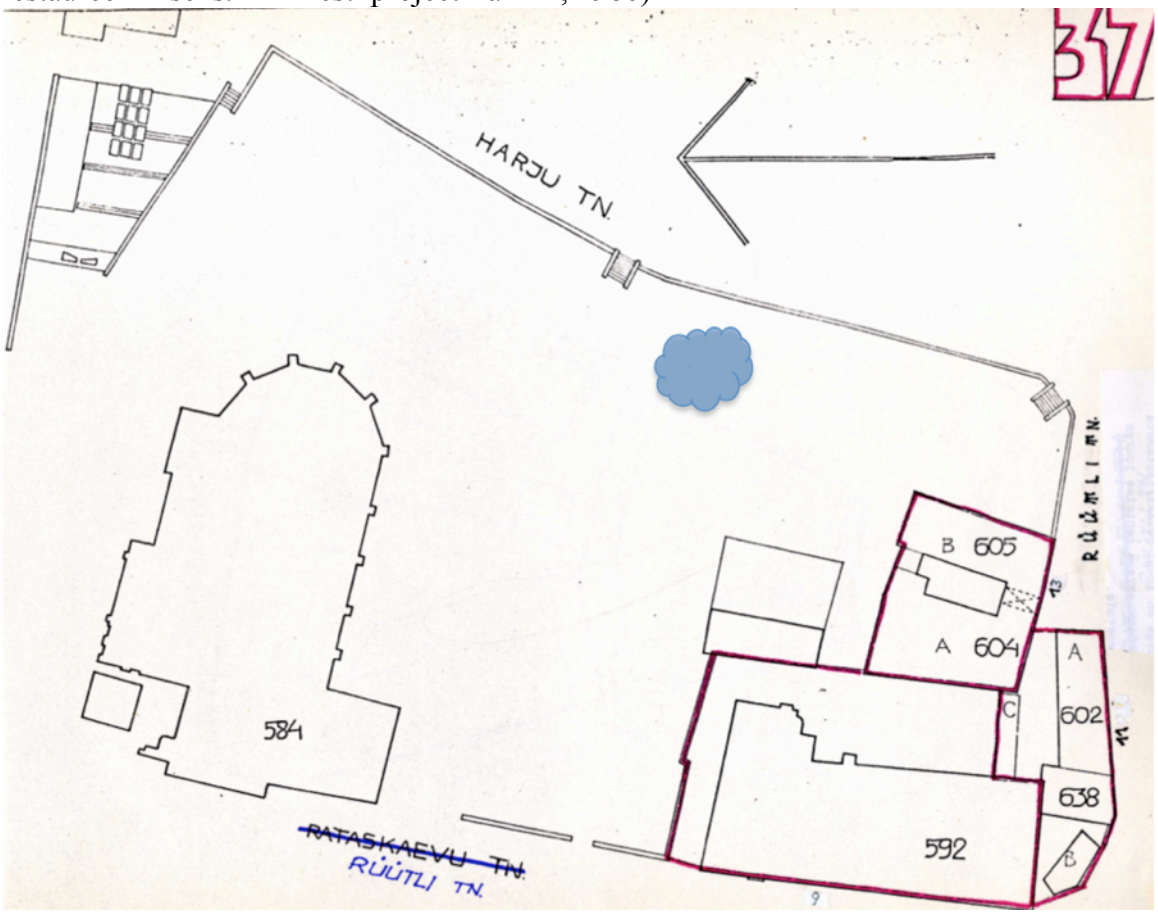

66.Harju 36

Allikad:
Tallinn kvartal nr. 37. Harju tn. 36- 46. Eelprojekt. Köide 1, 3: kv. 37 1986.a. läbiviidud arheol. vaatluste aruanne. A-6196. ERA.5025.2.7141
Tallinn kvartal nr. 37. Harju tn. 36-46. Eelprojekt. Arhitektuur-ajaloolised kaalutlused Harju tän. kvartali (kvartal 37) lõunaosa taashoonestamiseks ja restaureerimiseks. Köide 1.1. Seletuskiri. Fotod. A-6197. ERA.5025.2.7142
Tallinn kvartal nr. 37. Köide III (I osa). Arheoloogiliste kaevamiste vahearuanne. A-6198. ERA.5025.2.7143
Tallinn kvartal nr. 37. Väljakaevatud müüride tehniline seisukord. A-6987. ERA.5025.2.7942

Säilivus: Säilinud on ahjukehandi müürid
Märkmed:
Endise kinnistu 537 hoonestusest on sälinud keskaegse hoone keldrimüürid. Muuhulgas on olemas hüpokausti kehand ja kütteruum. Ahju sisemus ei ole säilinud.
Lisaks on säilinud hulk keskaegseid detaile, laetalasid kandnud konsoolid jmt.

Keldri plaan:

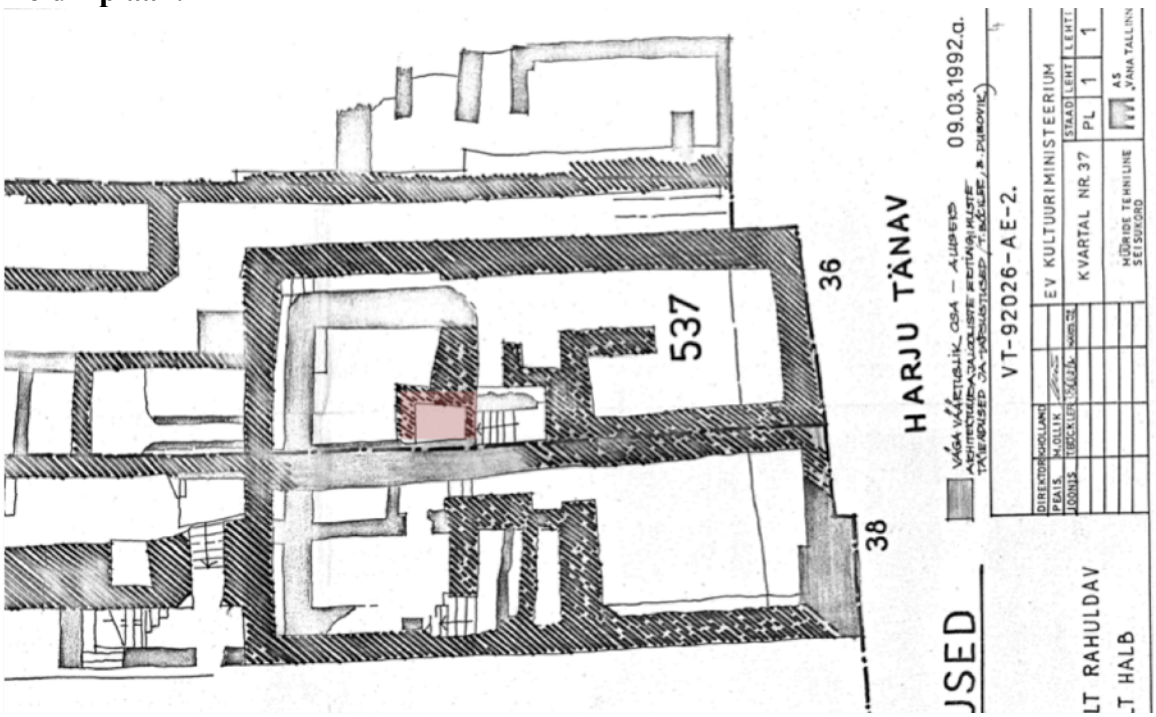

Kvartal 39

Kvartali Harju tn äärne kolmandik hävis märtsipommitamises ning sinna rajati Kirjanike maja (valmis 1963). Samuti sai kahjustada kvartali kagunurk, Vana Posti 7 olemasolev hoone on rajatud vahetult enne I Maailmasõda, ulatuslikke ümberehitusi on toimunud mitmetes hoonetes. Sellele vaatamata on kerishüpokaustide jäänused säilinud lausa 6 hoones.

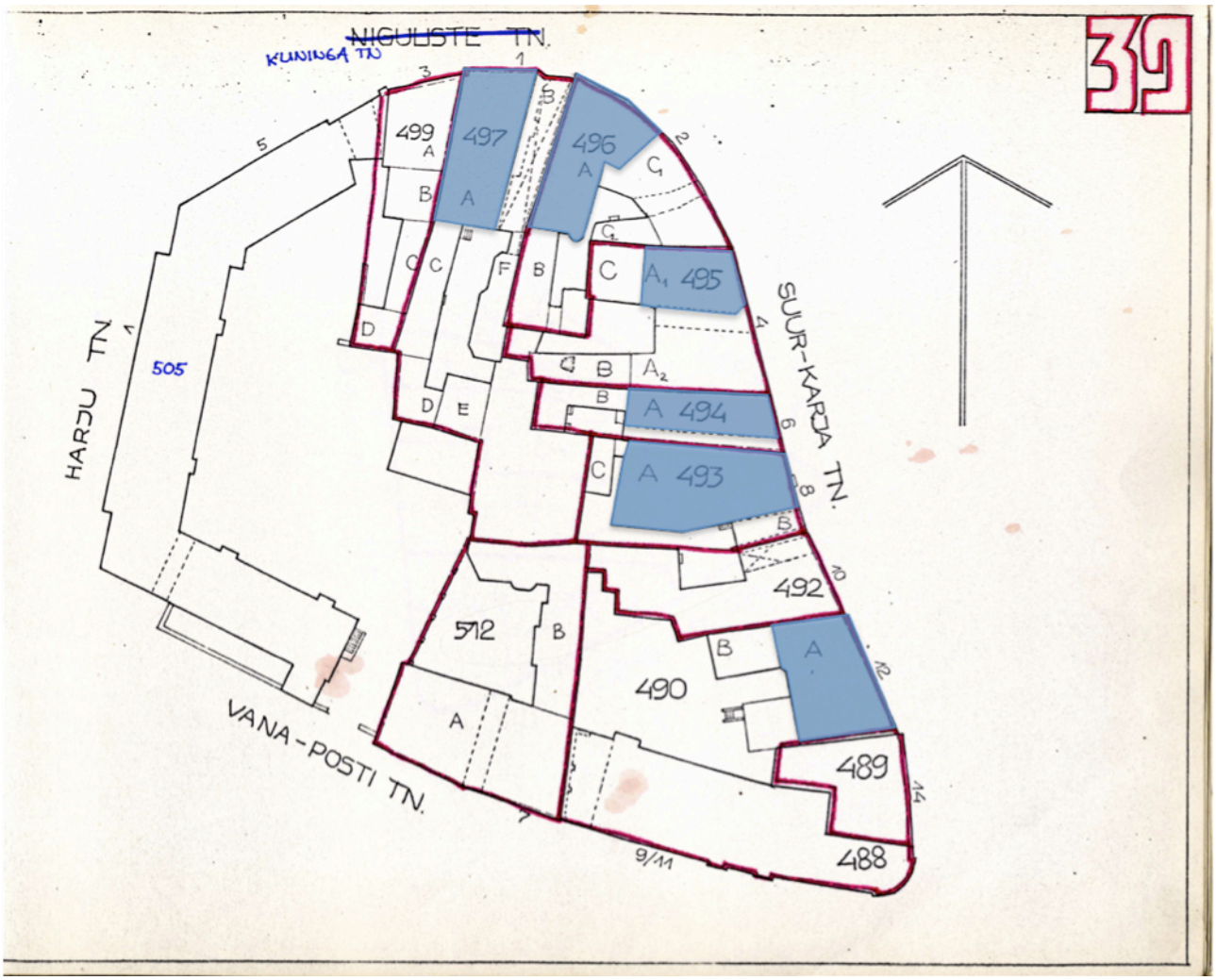

67.Suur-Karja 12

Allikad:
Suur-Karja 12 arheoloogiliste uuringute aruanne. J. Mäll, V. Kadakas, AGU EMS, Tallinn 2002. TKVA n9.2532
Säilivus: Ahjukehandist on säilinud vaid müürid, müüridest on tehtud läbimurdeid.
Märkmed: Suur-Karja 12 hoone on tröödstitus olukorras, omandivaidluste tõttu on hoone seisnud tühjana ja kasutuseta viimsed paarkümmend aastat. Keskaegsest ehitussubstantsist on säilinud osaliselt fassaad ning keldrikonstruktsioonid.

68.Suur-Karja 8

Allikad: T. Linna, Suur-Karja 8 hoones toimunud lammutustööde ajal tehtud uuringute vahearunne. OÜ T-Linnaprojekt, Tallinn 1999. TKVA arhiiv n1.788-A.
Säilivus: säilinud on vaid ahju kehand, sisekonstruktsioone alles ei ole.
Märkmed:

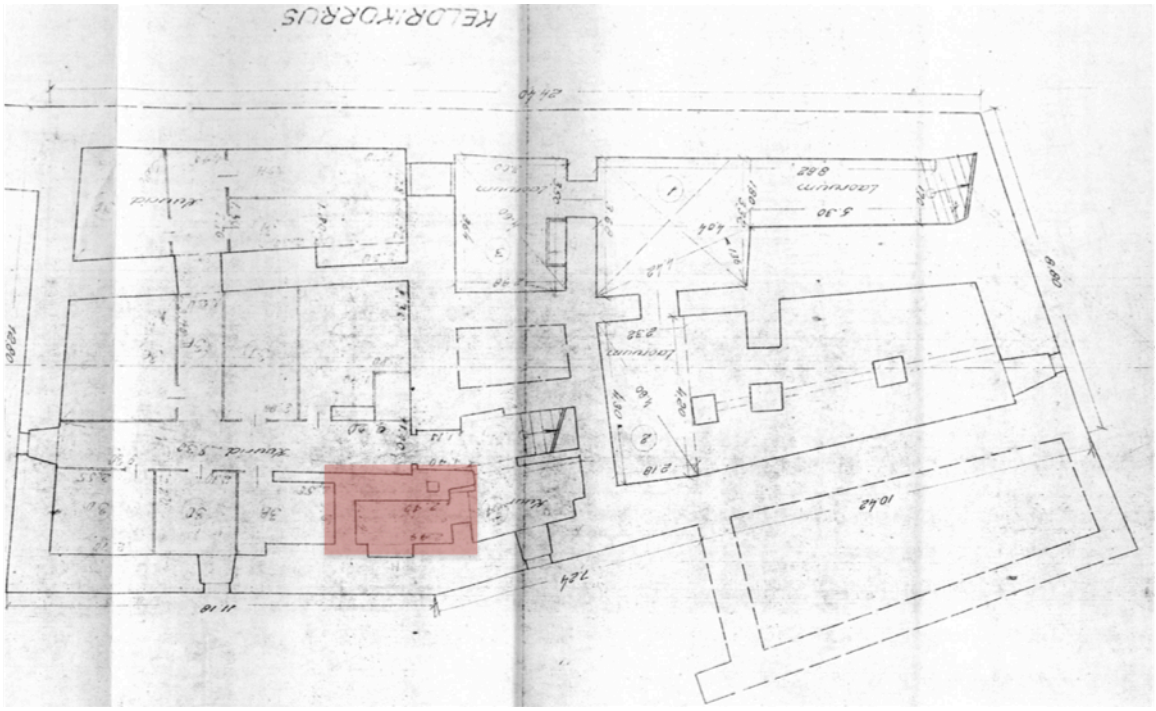

69.Suur-Karja 4

Allikad: Tallinn, Suur-Karja 4 keldriruumide remont-restaureerimise eritingimused A. Pantelejev,
Säilivus: Ahjukehand on säilinud.
Märkmed:

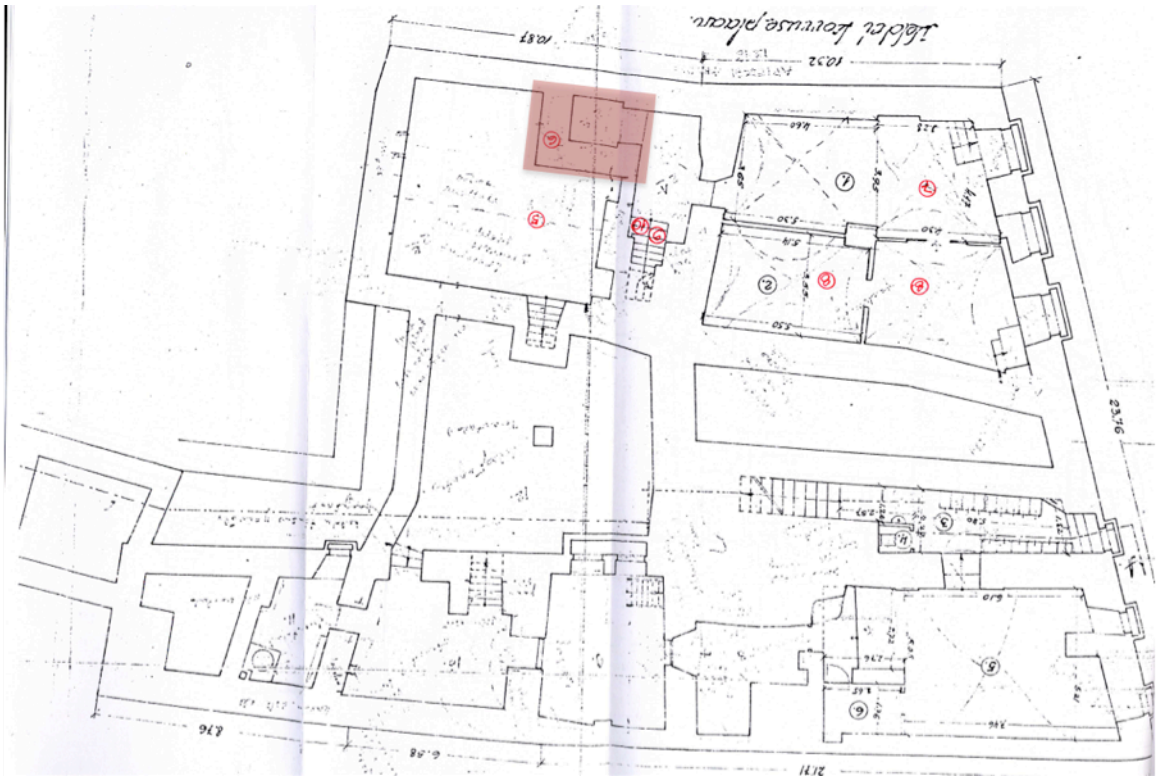

70.Suur-Karja 2

Allikad: Suur-Karja 2 mõõdistusjoonised, OÜ TLN TIB Tallinn 2009 TKVA n9.s6143
Suur-Karja 2 Väliurimiste aruanne, KRPI Tallinn 1984, TKVA n3.s3150
Säilivus: säilinud on ahjukehand ja koldeava, sisemised konstruktsioonid on hävnud.
Märkmed:

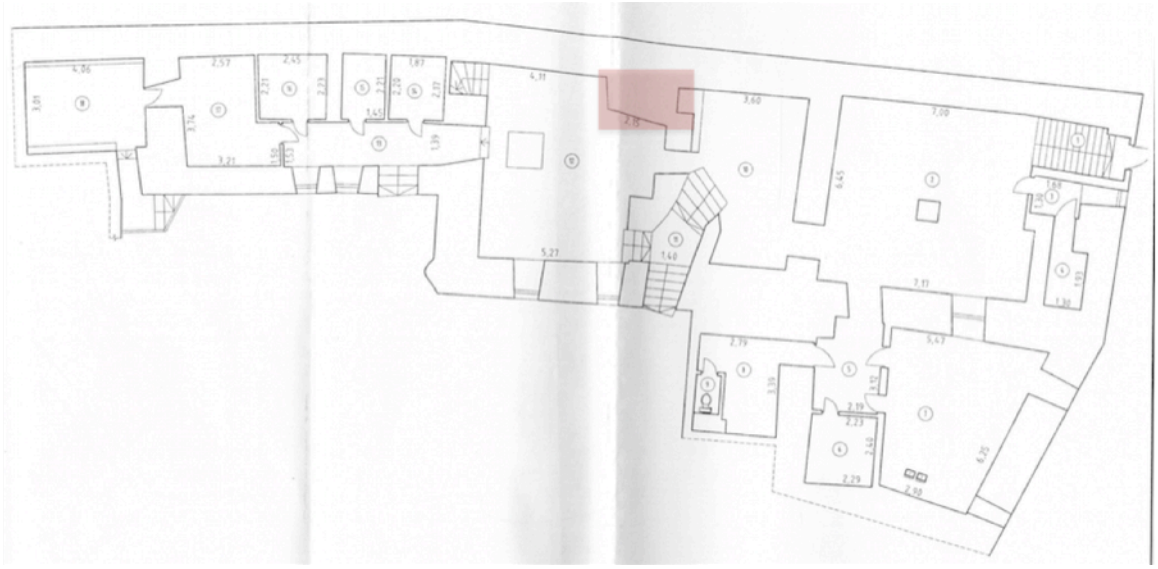

Uurimistööde aruandest

71.Kuninga 1

Allikad:
Kuninga 1 Restaureerimisülevaade. A.Pantelejev, Tallinn 2005, TKVA n9.s3235
Säilivus: ahjukehandi müürid on alles
Märkmed:

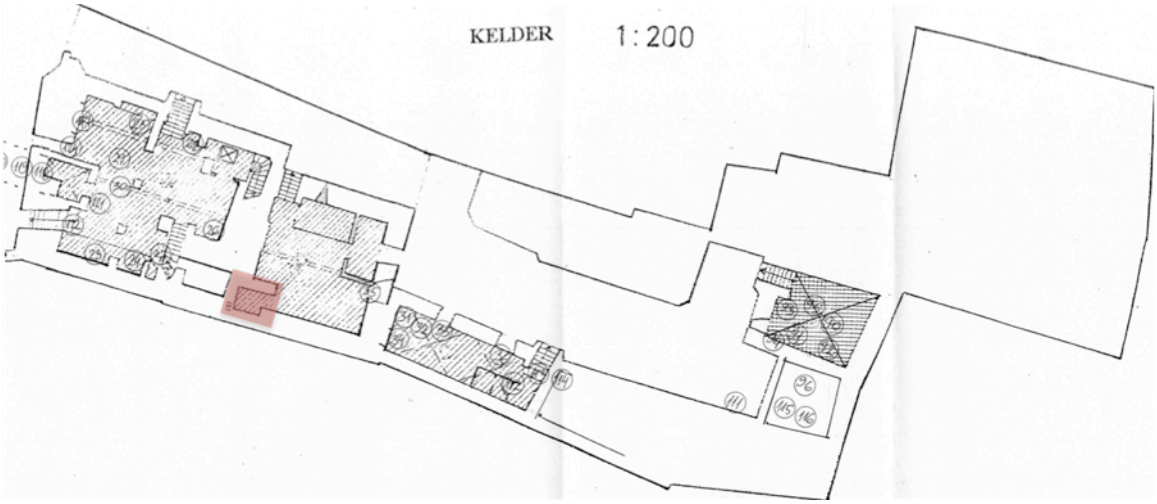

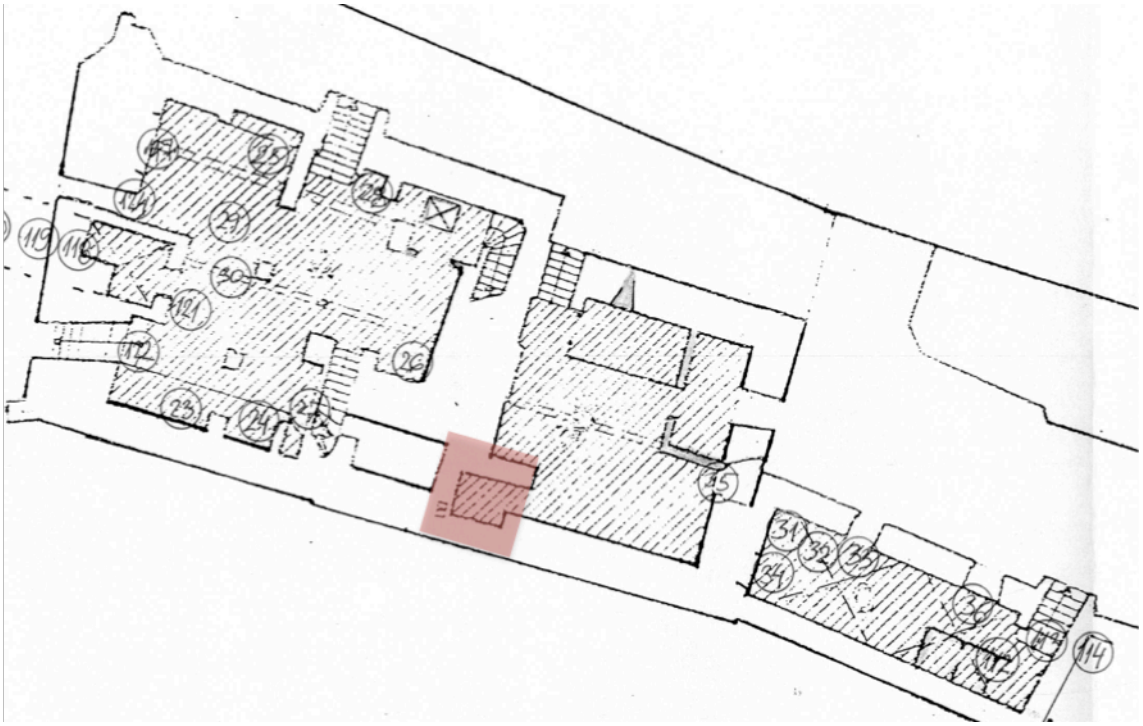

Kvartal 46

Kvartalis on hooneid, mille minevik annab aust arvata, et ka seal on olnud kasutusel õhkküte. Nii on näiteks Rataskaevu ja Pika jala nurgamaja olnud enne ümberehitusi viilmaja, selle põhiplaanis on diele-dornse jaotusega elamu tunused aimatavad praeguseni.

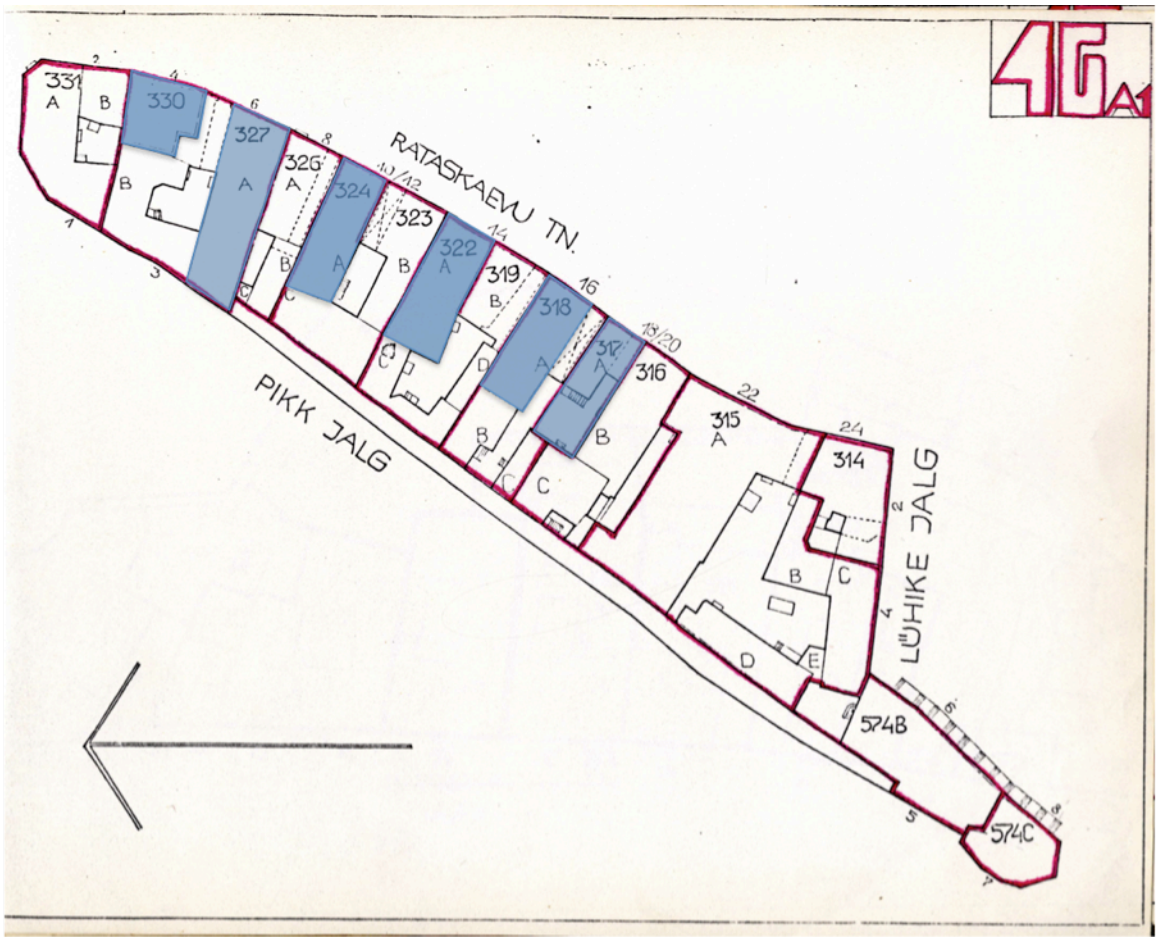

72.Rataskaevu 4

Allikad: Tallinn Rataskaevu 4 arhitektuuriajaloolised eritingimused. T.Böckler, K. Holland, , AS Vana Tallinn, Tallinn 1996, TKVA n1.673-A
Uurimistööd ja mõõtmisjoonised, B. Dubovik, A.Evart, Stenhus, Tallinn 1996, TKVA n1.672
Säilivus: ahjukehand on alles, ülemistel korrustel on alles mantelkorstna jäänused.
Märkmed: Köetav ruum tänava ääres praegune kohvik Gallo nero. Kaloriferikehand muudetud koridoriks. Kui kütteruum on olnud mantelkorstna all on sissepääs olund sellesse ruumi kusagilt mujalt kui pragu
Keldri plaan:

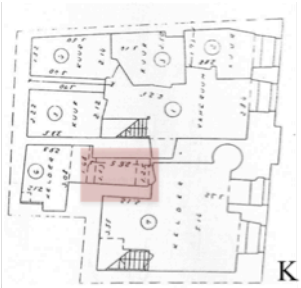

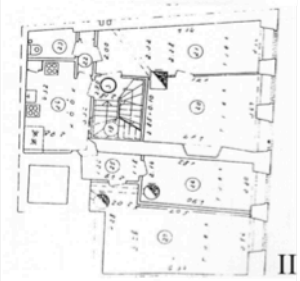

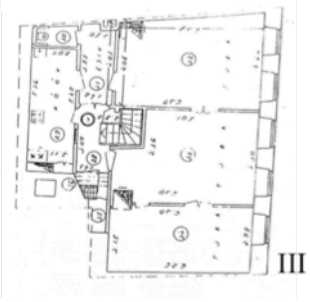

73.Rataskaevu 6

Allikad: Tallinn, Rataskaevu 6 / Pikk jalg 3, Laiendatud arhitektuuriajaloolised eritingimused. KRPI, Tallinn, TKVA n3.s2010
Säilivus: säilinud on ahjukehandi müürid
Märkmed:
Keldri plaan:

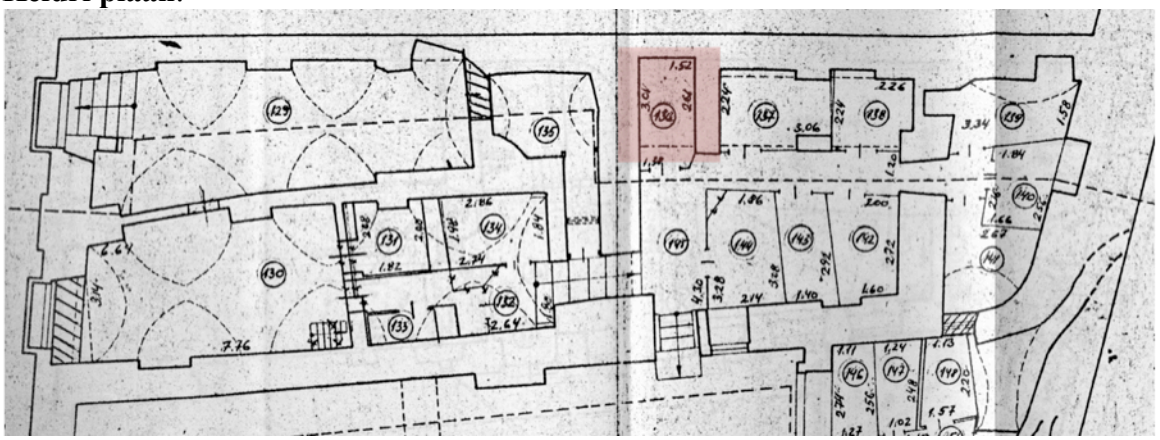

74.Rataskaevu 10

Allikad: Tallinn, Rataskaevu 10, keldrikorruse osaline fotogrfeerimine, Tallinn 1976, TKVA n3.1996
Von Krahli teater, mõõdistamise projekt, Arhitektuuribüroo Kolde Grupp, Tallinn 2003, TKVA n9.2396
Säilivus: Ahjukehand on alles, väliuurimisei teostatud ei ole.
Märkmed: kütteruumis on wc-d, ahjukehand on kinnine müürimassiiv,
Keldri plaan:

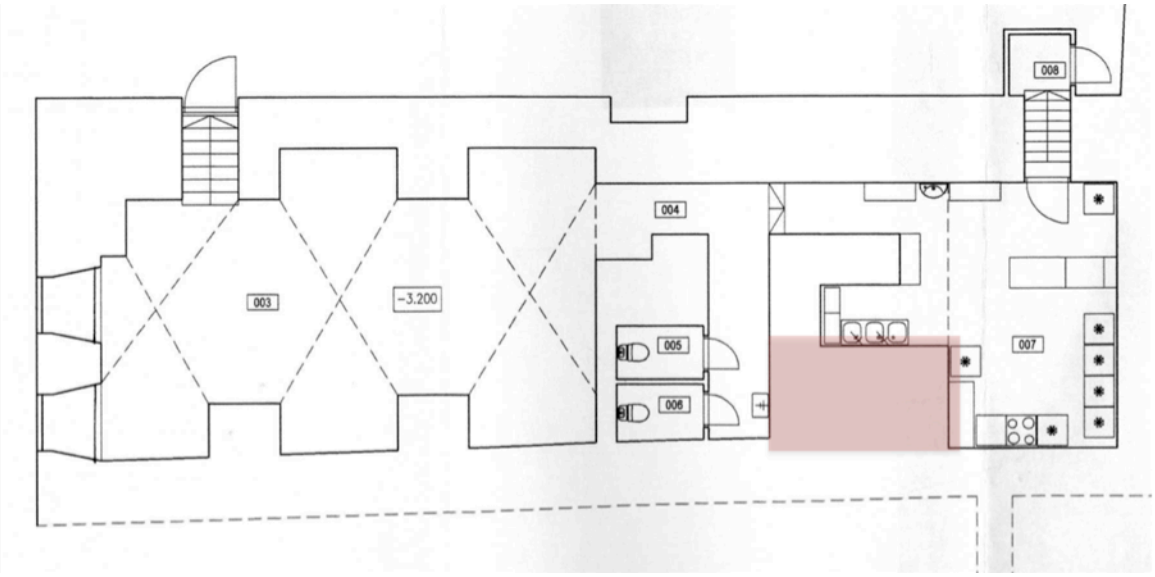

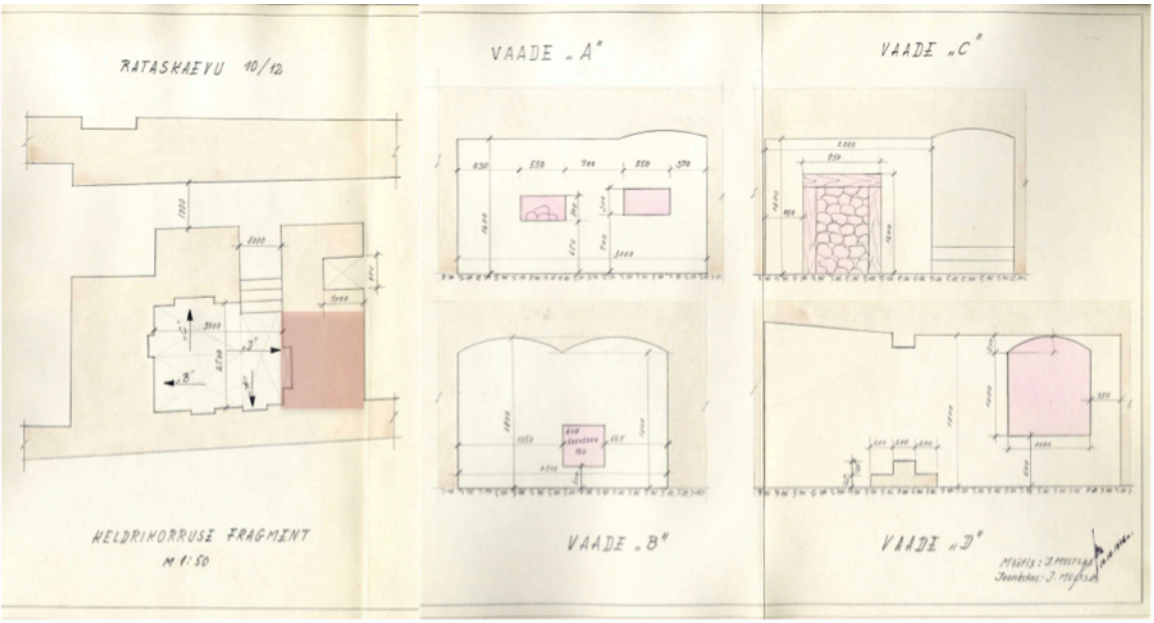

75.Rataskaevu 14

Allikad: AS Vana Tallinn, A. Pantelejev, Tallinn, Rataskaevu 14-2 arhitektuuriajalooliste väliuuringute aruanne, Tallinn 2000, TKVA n9.s336
Säilivus: Ahjukehand on säilinud, keldriruumides väliuuringuid teostatud ei ole.
Märkmed:
Keldri plaan:

76.Rataskaevu 16

Allikad: Rataskaevu 16 keldriruumide remont-restaureerimise munsuskaitselise järelevalve aruanne, A. Pantelejev ,Tallinn 2006, TKVA n1.673-A
Säilivus: Ahjukehandi müürid on alles.
Märkmed: Küteruumis kohviku WC, ahjukehand tühi, seal eksponeeritud keldriruumide rekonstrueerimise käigus leitud raidkividetailid.
Keldri plaan:

77.Rataskaevu 18/ Rataskaevu 20

Allikad: Rataskaevu 18/20 õuehoone B keldri puidust vahelae asendamine raudbetooni vastu. OÜ T-Linnaprojekt, Tallinn 2007, TKVA n9.4746
Säilivus: Ahjukehandist on säilinud külgseinad.
Märkmed:1997. aastal ebaseaduslike omavoliliste töödega on ahjukehandist tehtud läbimurre.
Keldri plaan:

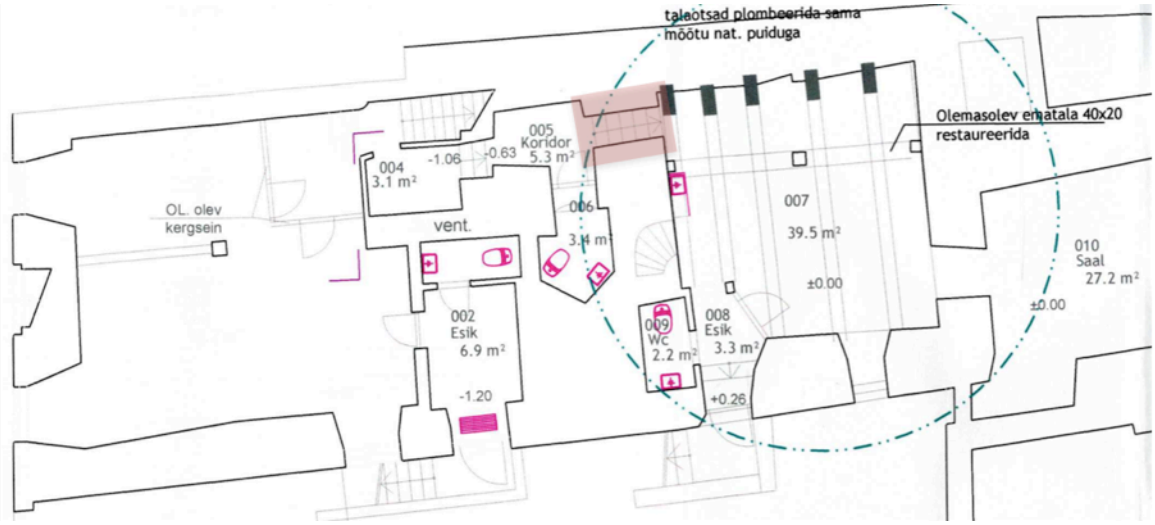

Kvartal 46a2

Niguliste koguduse majad, siin asus müntla ja kahuriõu. Kvartali keskaegne kihistus on saanud kannatada hilisemate ümberehituste käigus, näiteks Rüütli 4 keldris on tõenäoliselt säilinud kütteruum, ahjukehand mitte.

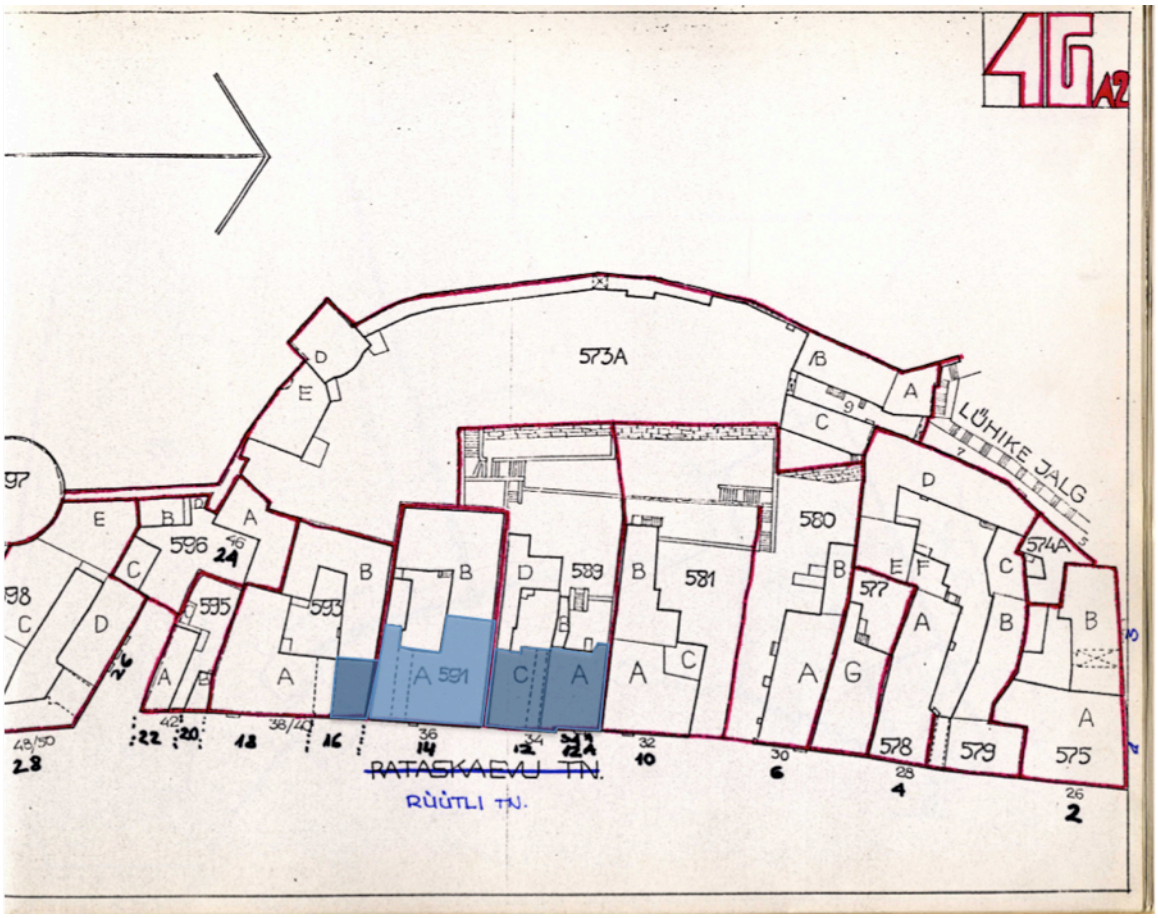

78.Rüütli 12

Allikad: Rüütli 12 ülesmõõtmisjoonised, OÜ Restauraatorprojekt, Tallinn 2002, TKVA n9.s980
J. Maiste, M. Keskküla, Rüütli 12 restaureerimine, kohandamine elamuks. – Muinsuskaitse aastaraamat 2007, Tallinn: Tallinna Kultuuriväärtuse Amet, Muinsuskaitseamet, EKA Muinsuskaitse ja restaureerimise osakond, 2008, lk 23-25
Säilivus: säilinud on ahjukehandi müürid, sisekonstruktsioone alles ei ole.
Märkmed: kogu hoones on säilinud silmapaistev hulk keskaegseid detaile ja tarindeid
Keldri plaan:

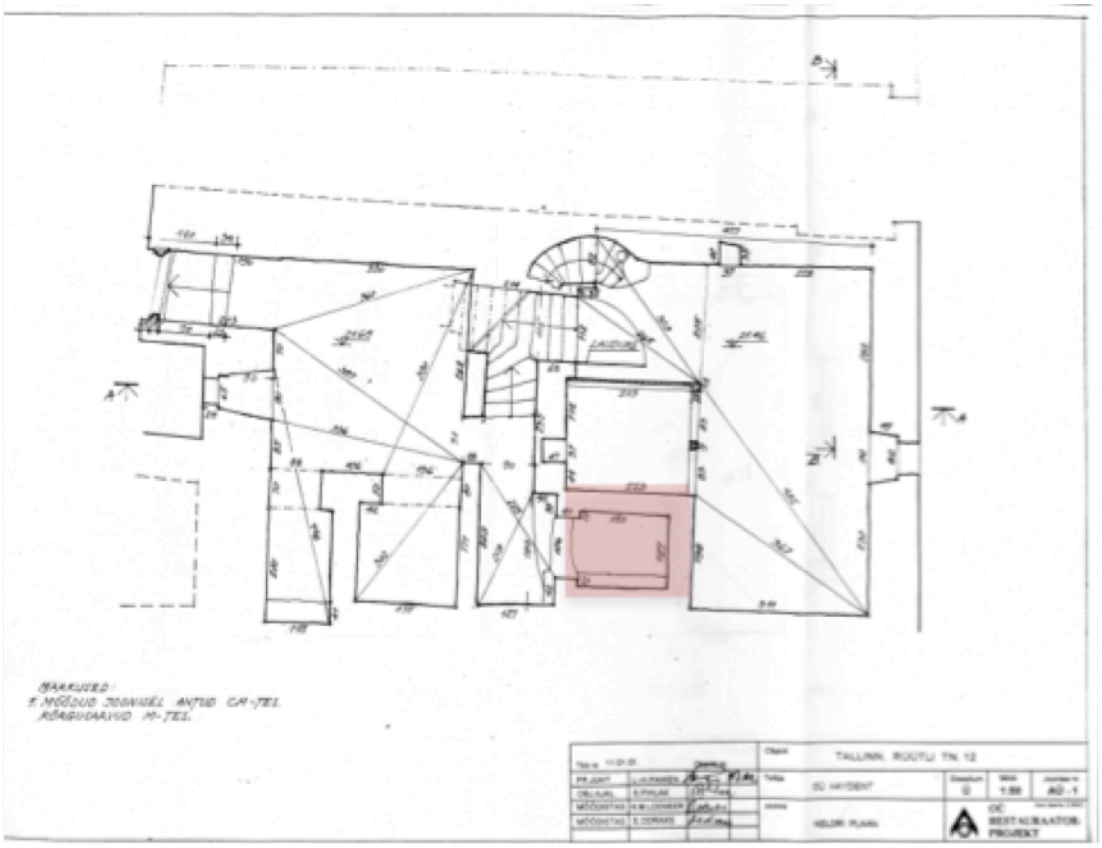

79.Rüütli 12A ahi 1

80.Rüütli 12A ahi 2

Allikad: Rüütli 12a restaureerimistööde aruanne, AS Restor, Tallinn 2007, TKVA n9.s4523
Säilivus: Säilinud kakns ahjukehandit, alles on kütteplaadid, ahjude sisekonstruktsioone ei ole. Restaureerimistööde käigus leiti u 30cm läbimõõduga paest tõmbekausid
Märkmed: kogu hoones on säilinud silmapaistev hulk keskaegseid detaile ja tarindeid
Keldri plaan:

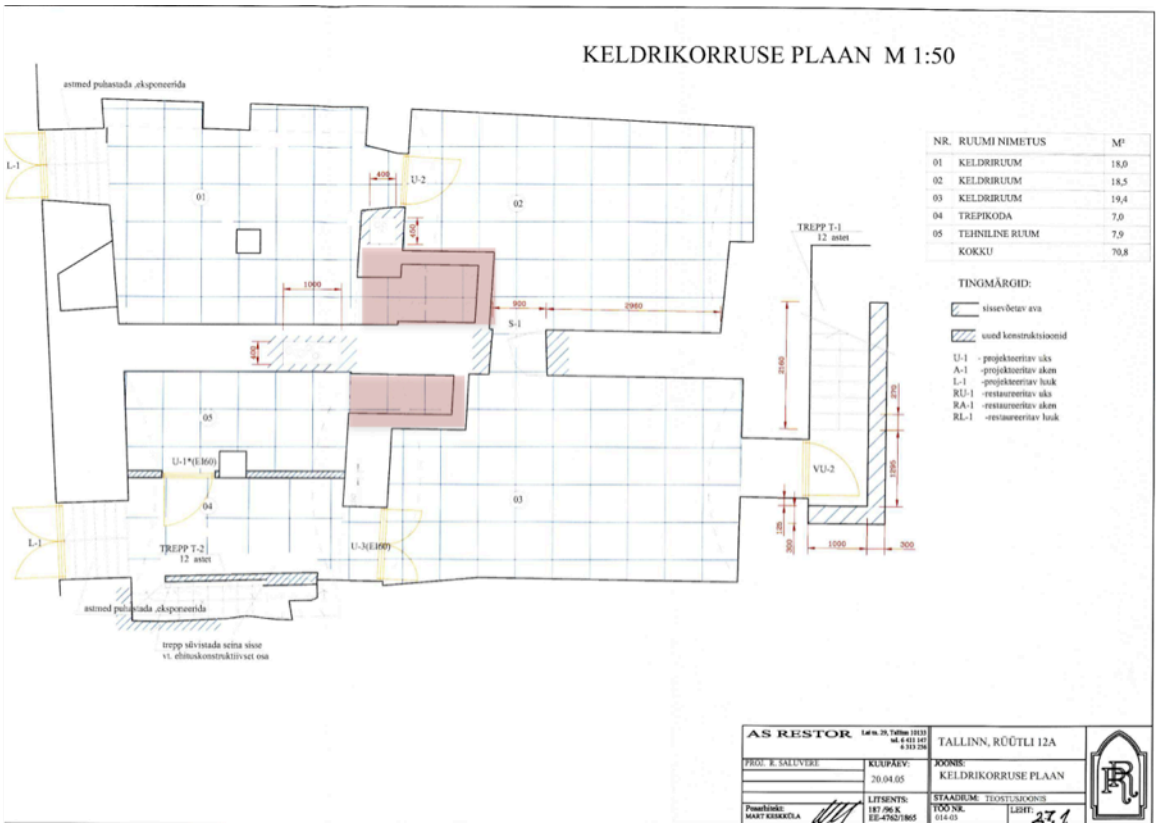

81.Rüütli 14

Allikad: Rüütli 36 arhitektuurajalooliste väliuurimiste aruanne, Projektfirma Vana Tallinn, Tallinn 1990, TKVA n3.s3406-A
Säilivus: Ahjukehand on säilinud, täpsemaid andmeid ei ole.
Märkmed:
Keldri plaan:

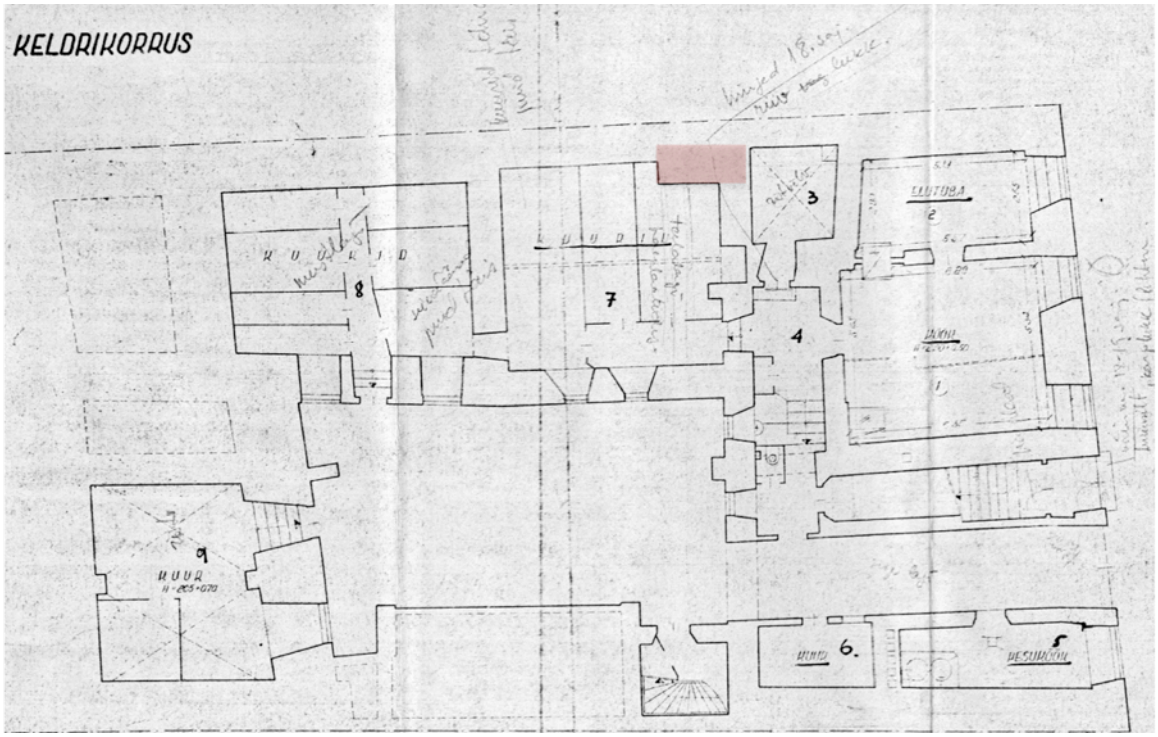

82.Rüütli 16

Allikad: Inrestauraator, Tallinn, Rüütli 38/40 väliuurimiste lõpparuanne, Tallinn 1989, TKVA n3.s3430-B
Säilivus: ahjukehand on säilinud
Märkmed: keldriruumid tühjendati 1989. aastal (ehitus)prahist, kalorifeeri sisekonstruktsioonid ei olnud säilinud.
Keldri plaan:

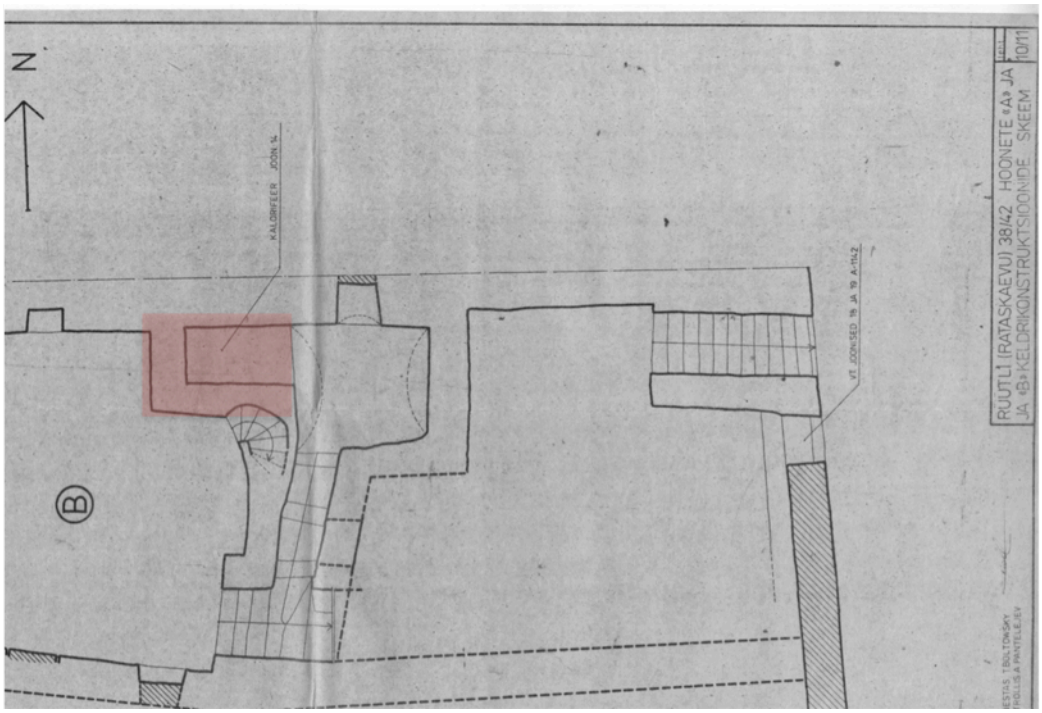

Kvartal 47T1

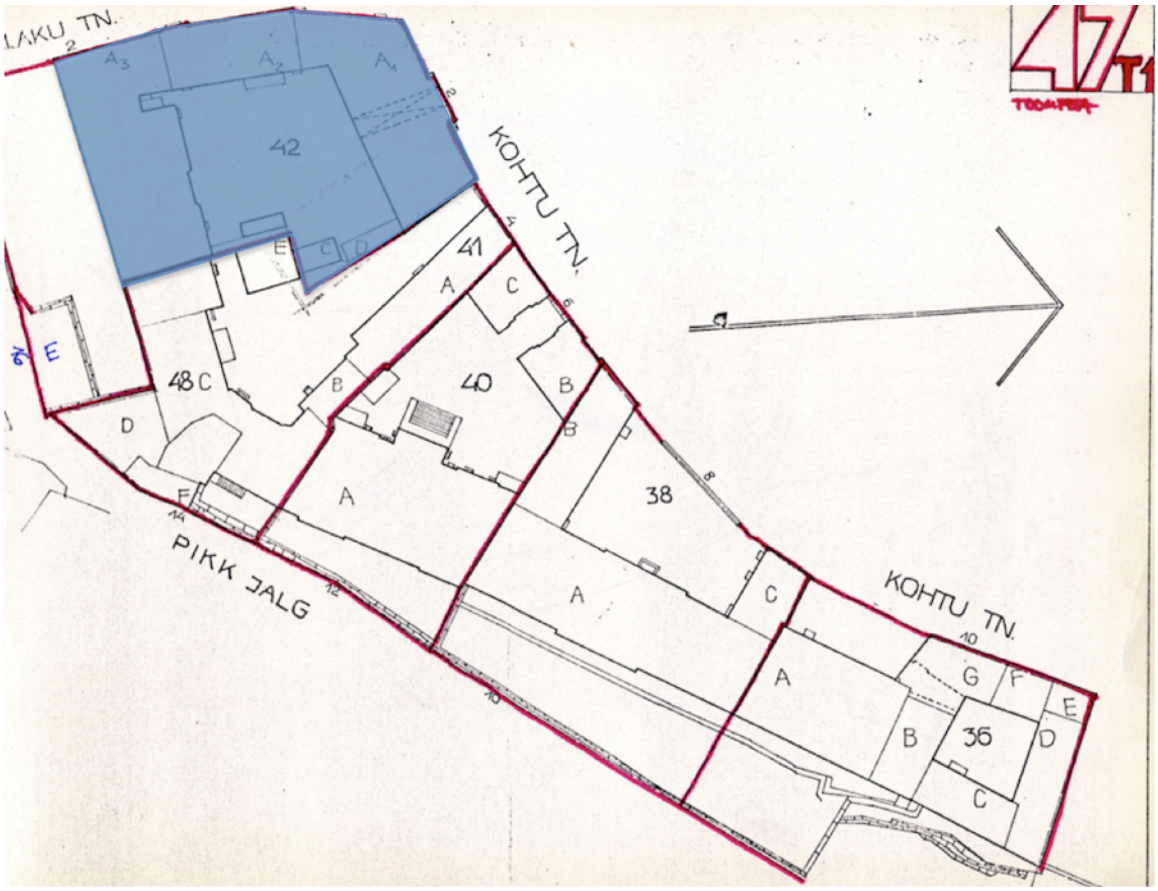

83.Kohtu 2

Allikad:
Kohtu tn 2 1982. aasta arheoloogiliste kaevamiste lõpparuanne. Tallinn: KRPI 1983. TKVA n3.s3954-A
Kohtu tn 2 restaureerimisaruanne. Tallinn 2003 TKVA n9.s2310
Säilivus: ahju põhi ja külgseinad on osaliselt säilinud.
Märkmed: Kohtu tn 2 hoovis toimunud kaevamistel avastati mitme ahju jäänused, vähemalt ühte neist peeti hüpokaustiks. Arheoloogilised müürid jäid 2003. Aastal rajatud uue hoone vundamendi alla.
Keldri plaan:

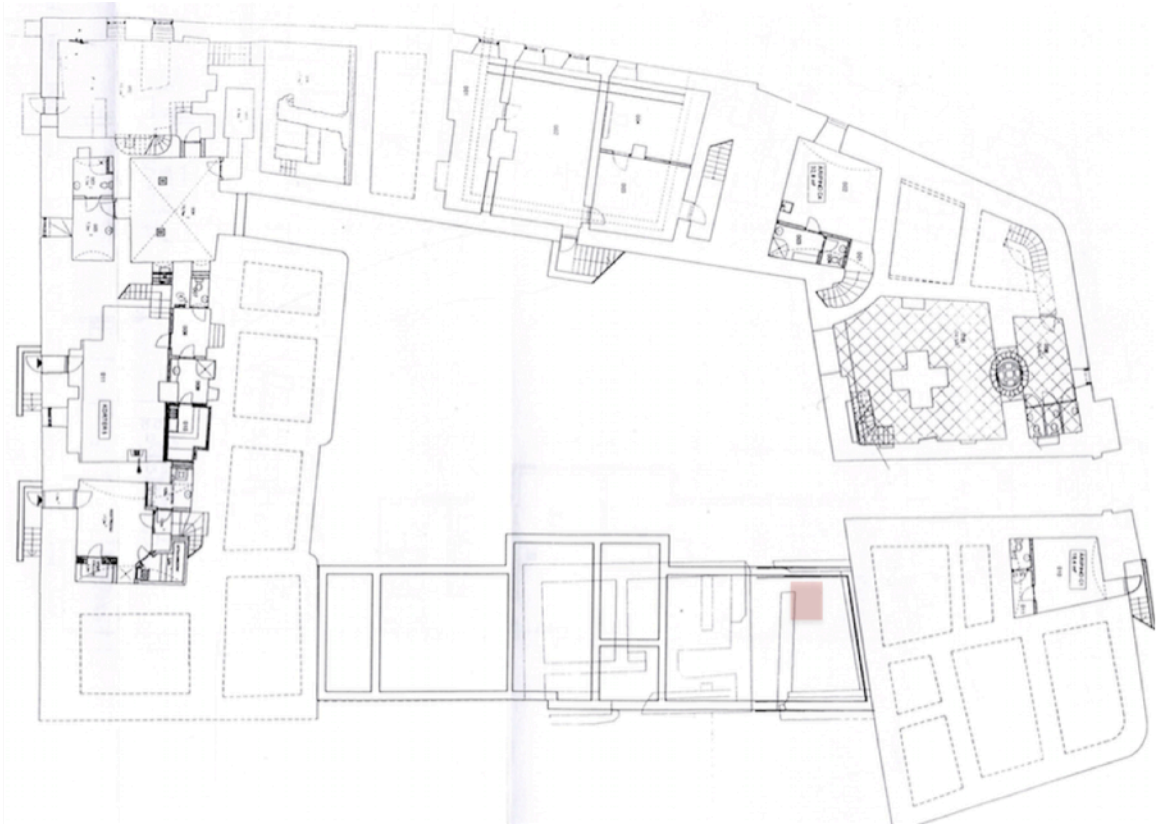

Ülal: Joonis resraureerimistööde aruande vahelt (TKVA n9.s2310)

Ülal: Detailne joonis hüpokaustiga kaevandist (TKVA n3.s3954-A)

Kvartal 47T2

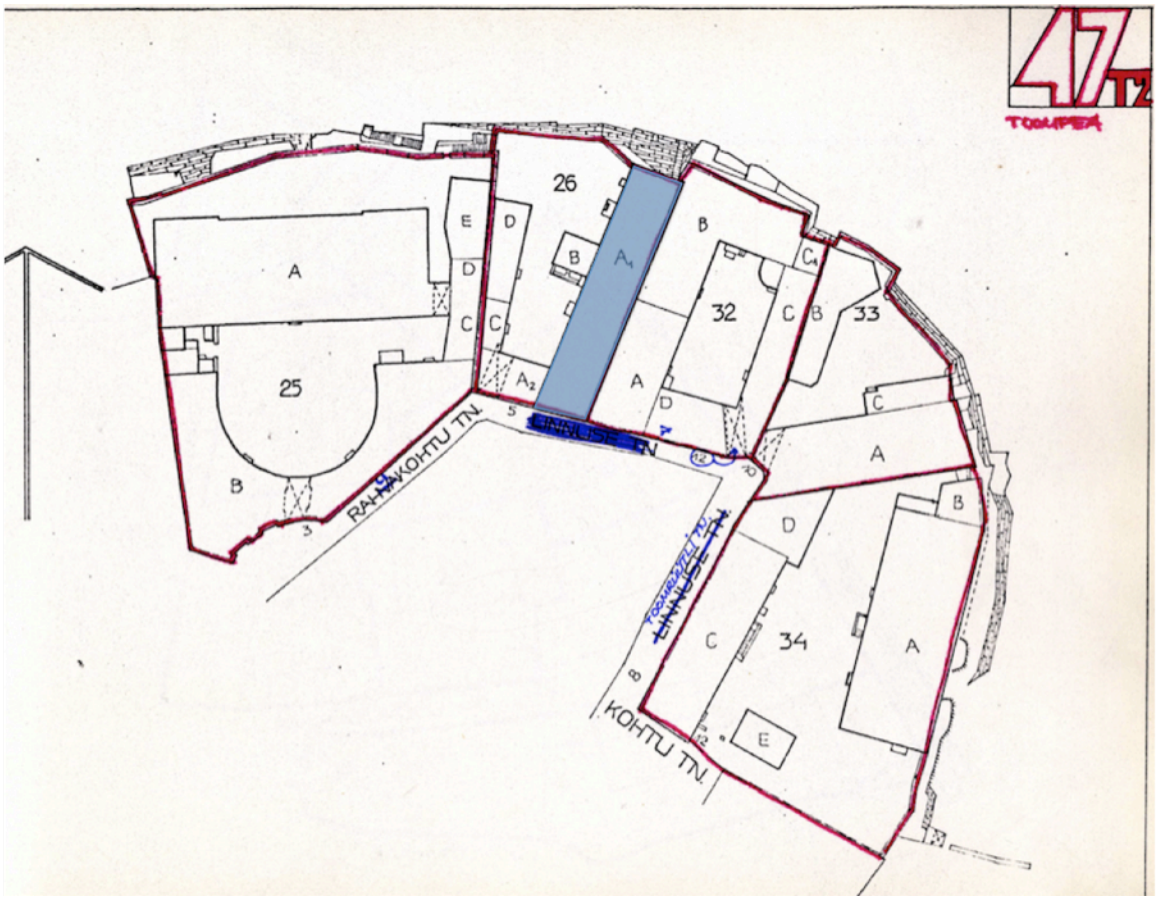

84.Rahukohtu 5

Allikad:

Rahukohtu 5 muinsuskaitse eritingimused. Tallinn: Inrestauraator projekt 2011, TKVA n9.s7000

Rahukohtu 5 restaureerimise ehitusprojekt. Tallinn: Inrestauraator projekt 2011, TKVA n9.s7377

Säilivus: alles on ahjukehand, keldrist on leitud kütteplaat.

Märkmed: Ruum on kasutusel panipaigana, esialgu projekteeriti sinna WC, see lahendus ei ole teostunud. Keldriruumide tühjendamisel ehitusprahist jm täitest leiti muuhulgas kaks 16.–17. sajandi ahjupotti.

Keldri plaan:

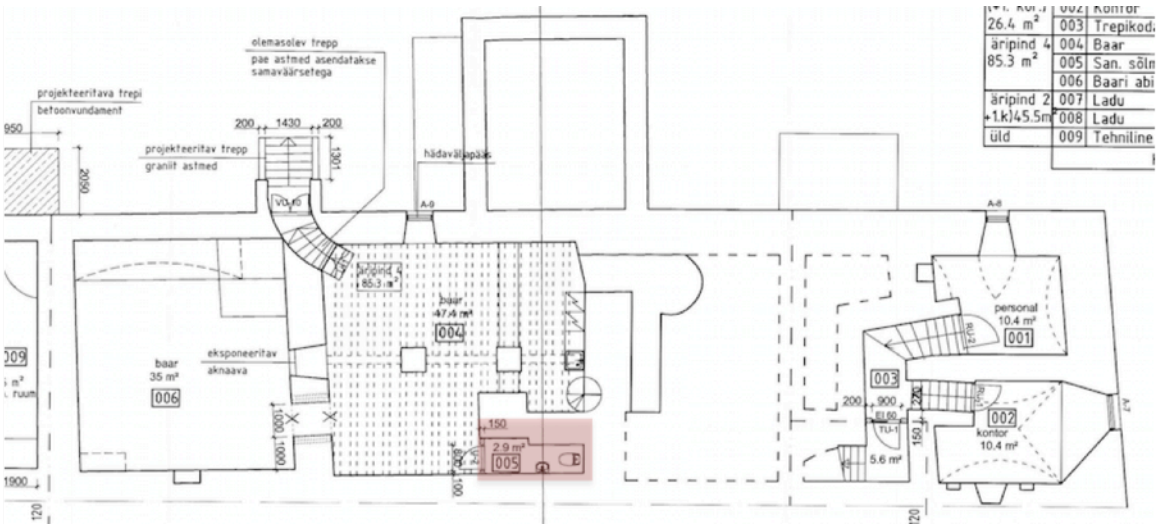

Keldri plaan 2011. aasta ehitusprojektist(TKVA n9.s7377)

Vaade hüpokaustile (TKVA n9.s7000)

Kvartal 47 T3

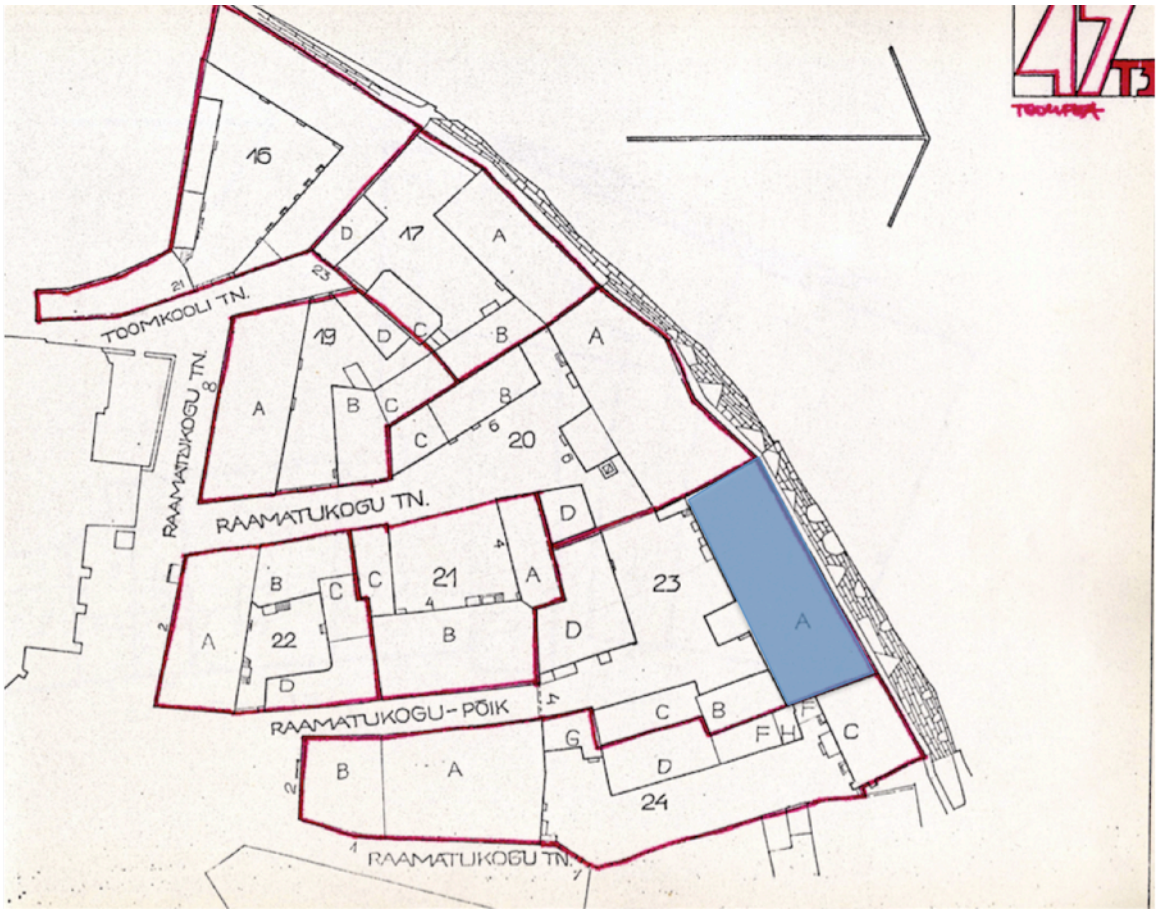

85.Kiriku põik 4

Allikad:
Kiriku Põik 4 ajalooline õiend. Koostaja Silja Konsa. Tallinn: AS Vana Tallinn 1992. TKVA n3.s3745
Kiriku põik 4 arhitektuur-ehituslikud tööjoonised, M.Raudsepp, Tallinn 1993, TKVA n3.s3748
Säilivus: väga hästi säilinud hüpokaust, alles on ka sisekonstruktsioonid, esisein ja kütteplaat.
Märkmed: Ahi on eripärane kütteplaadi kuumaõhuava poolest: üksik u 26cm läbimõõduga ava.
Keldri plaan:

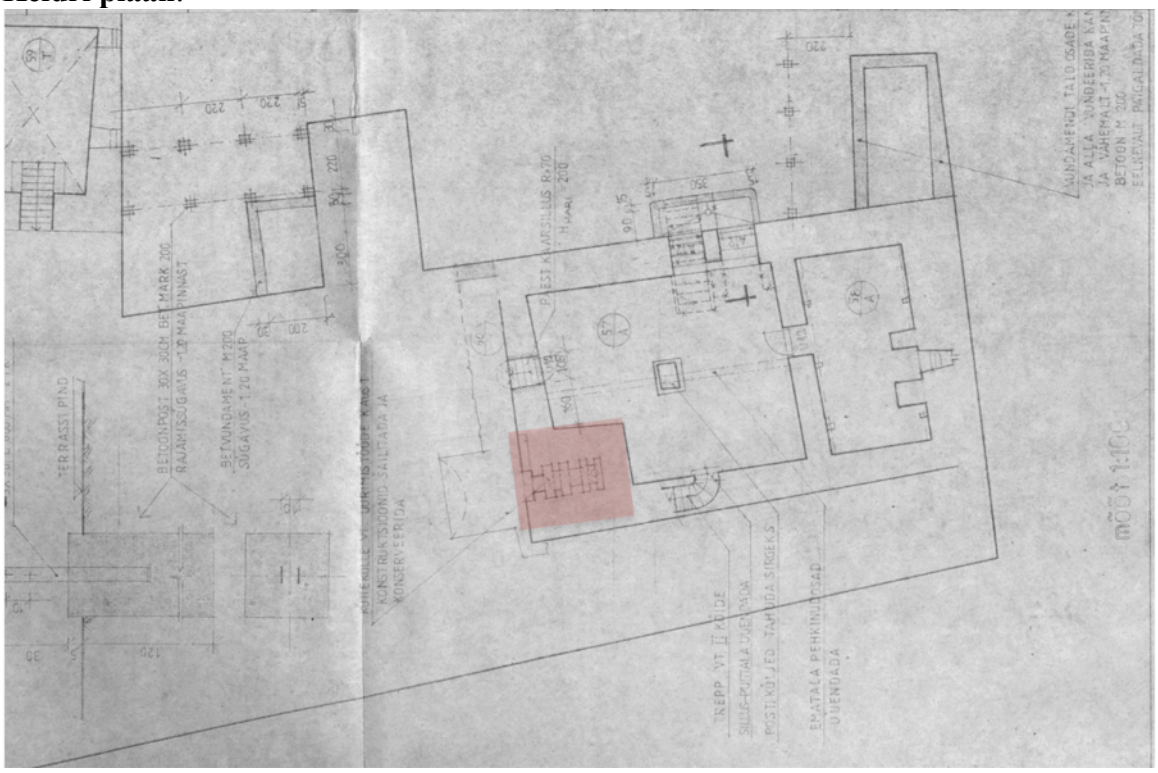

Joonis (TKVA n3.s3748)

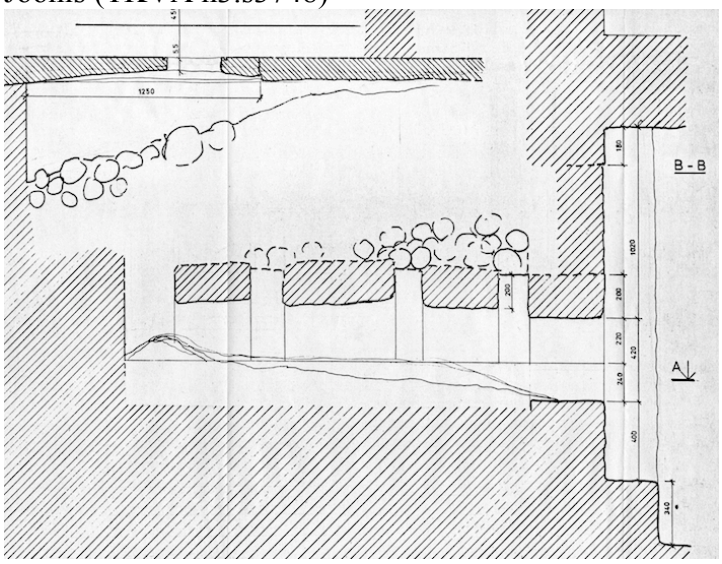

Kerishüpokausti lõige ja kütteplaadi foto (TKVA n3.s3745)

Kvartal 42

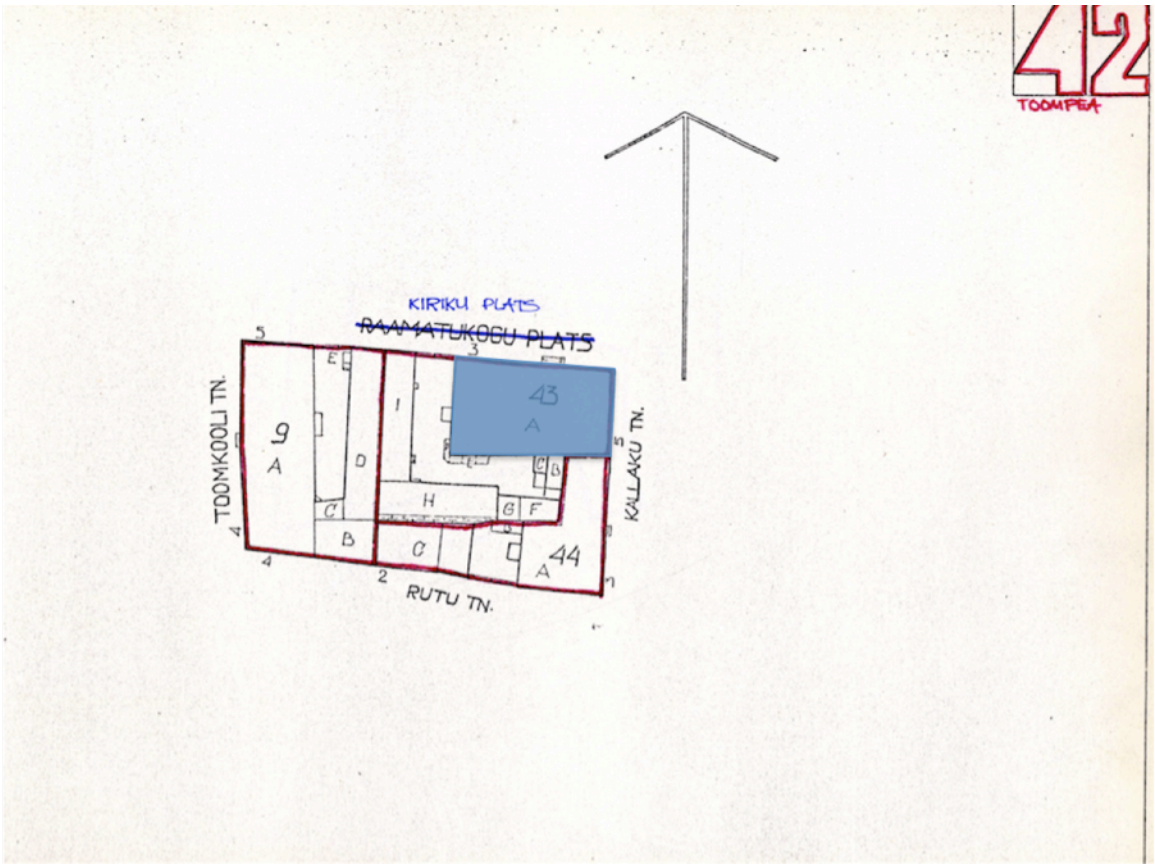
42
TOOMPEA
KIRIKU PLATS
RAAMATUKOGU PLATS
43
A
9
A
TOOMKOOLI TN.
KALLAKU TN.
RUTU TN.
44
A

86.Kiriku plats 3

Allikad:
Kiriku plats 3 restaureerimistööde aruanne AS Vana Tallinn, Tallinn 1994 TKVA n3.3973
Kiriku plats 3 aritektuur-ehituslikud tööjoonised AS Vana Tallinn, Tallinn 1992, TKVA n3.3970

Säilivus: alles on ahjukehandi müürid
Märkmed:
Keldri plaan:

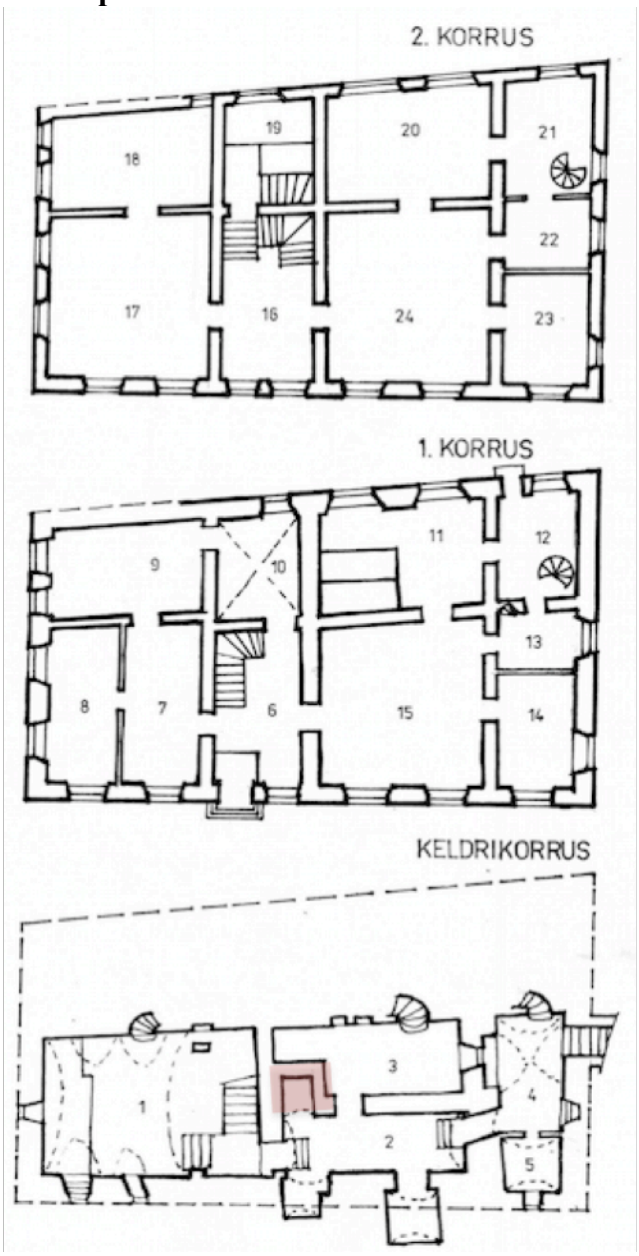

Joonis (TKVA n3.3973)

Kvartal 47 T5

87.Pikk Hermann

Allikad:
Rein Zobel, Tallinn (Reval). Keskaegsed kindlustused. Tallinn: Eesti Kunstiakadeemia 2011
Säilivus: alles on kütteplaat ja ahjukehand ning osaliselt on säilinud ahju sisekonstruktsioonid.
Märkmed:
Joonis:

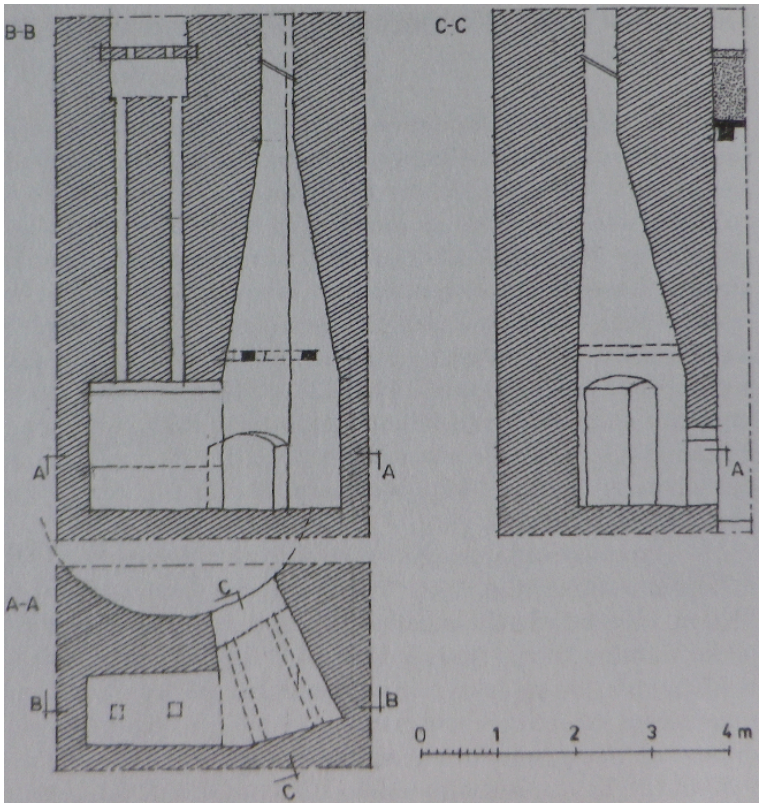

Joonis (Rein Zobel, Tallinn (Reval). Keskaegsed kindlustused)

Foto: Raam, Villem, Tallinn: Toompea linnus ja loss. Tallinn: Kunst 1978

88.Landskrone

Allikad:
Lossi plats 1A end. Arhiivide hoone ja Landskrone Torni remont-restaureerimise muinsuskaitselise järelevalve aruanne. Tallinn: 2008, TKVA n9.s5452
Rein Zobel, Tallinn (Reval). Keskaegsed kindlustused. Tallinn: Eesti Kunstiakadeemia 2011
Säilivus: alles on kütteplaat ja ahjukehand.
Märkmed: ahju sisekonstruktsioonid ei ole säilinud
Joonis:

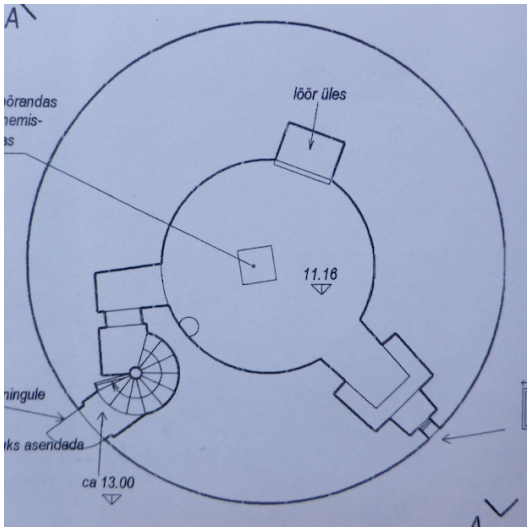

Landskrone torni õhkküttega meeskonnaruum. Foto: A.Pantelejev